

**RADA MIASTA
TARNOBRZEG**

**Uchwała Nr LVII/1092/2010
Rady Miasta Tarnobrzeg
z dnia 28 października 2010r.**

**zmieniająca uchwałę nr XL/776/2009 w sprawie przyjęcia Lokalnego
Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) i § 14 ust. 2 pkt 7 Statutu Miasta – tekst jednolity (Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 28, poz. 505 2003 r.)

Rada Miasta Tarnobrzeg

postanawia, co następuje:

§ 1

W uchwale Nr XL/776/2009 Rady Miasta Tarnobrzeg z dnia 1 października 2009 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały

§ 2

Traci moc załącznik nr 1 do Uchwały nr XL/776/2009 Rady Miasta Tarnobrzeg z dnia 1 października 2009 r.

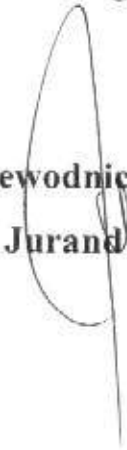
§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnobrzeg

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

**Przewodniczący Rady
Jurand Lubas**

**RADA MIASTA
TARNOBRZEG**

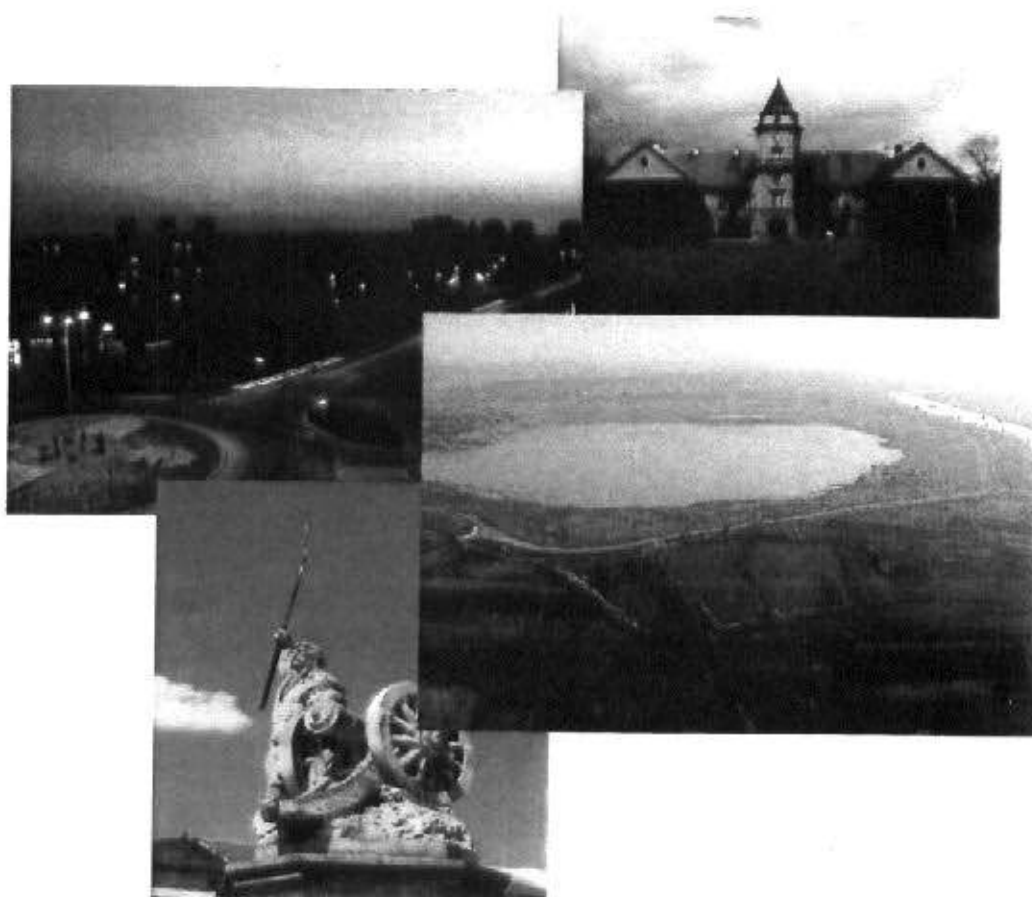

Załącznik do Uchwały
Rady Miasta Tarnobrzeg
nr LVII/1092/2010
z dnia 28 października 2010r.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

Aktualizacja

związana z wejściem w życie w dniu 16 lipca 2010 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych

Październik 2010

Spis treści

I. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie Gminy/Powiatu	7
1. Strefy aktywności społeczno - gospodarczej	7
2. Zagospodarowanie przestrzenne	9
2.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej	9
2.2. Uwarunkowania ochrony środowiska	12
2.3. Własność gruntów i budynków	18
2.4. Infrastruktura techniczna	20
2.5. Identyfikacja problemów	28
3. Gospodarka	29
3.1. Główni pracodawcy - struktura i trendy	29
3.2. Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie Miasta - trendy	31
3.3. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach – trendy	36
3.4. Identyfikacja problemów	43
4. Sfera społeczna	43
4.1. Struktura demograficzna i społeczna – trendy	43
4.2. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia	50
4.3. Lokalny Rynek Pracy	71
4.4. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych	75
4.5. Struktura organizacji pozarządowych	76
4.6. Identyfikacja problemów	78
5. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi ww. sektorów	79
Analiza SWOT	81
II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego odnoszących się do terenu, który ma zostać poddany rewitalizacji:	86
6. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	91
III. Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania programu na środowisko	92
IV. Założenia Programu Rewitalizacji	94

1. Okres programowania: 2007-2013, i lata następne,	94
2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie.....	95
2.1. <i>Przyjęta metodologia delimitacji dla Tarnobrzega</i>	98
2.2. <i>Opis i uzasadnienie stref rewitalizacyjnych</i>	100
Strefa rewitalizacji obszarów miejskich A	100
Strefa rewitalizacji zdegradowanych obszarów przemysłowych - A1	104
Strefa rewitalizacji obszarów miejskich B	106
Strefa rewitalizacji zdegradowanych obszarów przemysłowych B1	107
Obszary wsparcia w zakresie mieszkalnictwa	109
Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M1	109
Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M2	110
Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M3	111
Strefa rewitalizacyjna zdegradowanych terenów przemysłowych C	113
2.3. <i>Podział na projekty i zadania inwestycyjne</i>	116
2.4. <i>Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji</i>	123
2.5. <i>Oczekiwane wskaźniki osiągnięć</i>	126
V.a. Plan działań przestrzennych	127
VI. b. Plan działań gospodarczych.....	140
V.c. Plan działań społecznych.....	142
VI. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007 -2013	146
<i>Źródło: Opracowanie własne</i>	150
Źródła finansowania programu rewitalizacji obszarów miejskich w latach 2007-2013.....	151
VII. System wdrażania - wybór formy prawnej zarządzającego programem	152
VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	152
1. System monitorowania Programu Rewitalizacji.....	152
2. Sposoby oceny Programu Rewitalizacji	153
3. Sposoby inicjowania współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	154
4. <i>Public Relations</i> programu rewitalizacji	154
SPIS TABEL	156
SPIS WYKRESÓW.....	157
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	159

WPROWADZENIE

W Tarnobrzegu, podobnie jak przypadku wielu polskich miast, trwający przez lata proces jednoczesnej degradacji materialnej, społecznej i ekonomicznej przyczynił się do powstania barier rozwoju i sprawił, że sytuacja ta wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych. W praktyce oznacza to potrzebę wdrożenia w zdegradowanych obszarach miasta zintegrowanego programu obejmującego kompleksowe projekty, na które składają się działania techniczne (remonty i modernizacje dotyczące zarówno zabudowy jak i przestrzeni publicznej oraz rewaloryzacji zabytków) oraz projekty miękkie realizowane w sferze społecznej. Największe pozytywne rezultaty powinno przynieść równoczesne powiązanie wsparcia w zakresie mieszkalnictwa oraz ograniczania niekorzystnych zjawisk społecznych, ożywiania gospodarczego, aktywizacji kulturalnej, poprawy stanu środowiska, itp

Rewitalizacja jako świadomie inicjowany przez władze miasta wieloletni proces przestrzennych, społecznych i ekonomicznych przemian o charakterze rzeczowym wymaga koordynacji i spójności na poziomie finansowym. Złożoność procesu, potęgowana liczbą potencjalnych uczestników, wymaga systemowego podejścia. Wymaga integracji z bieżącą i planowaną polityką rozwoju miasta oraz zewnętrznymi źródłami finansowania.

W opisie Osi Priorytetowej 7 zawartym w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego wskazuje się, że środki w ramach tej osi przeznaczone zostaną głównie na *„...przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom szczególnej sytuacji, w jakiej znajdują się miasta, których rynek pracy opierał się na dominacji przedsiębiorstw obecnie ograniczających zatrudnienie lub zlikwidowanych...”* oraz na *„obszary zdegradowane, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje oraz wymagają ponownego ożywienia”*. Do obu wymienionych kategorii zalicza się Miasto Tarnobrzeg, które przez dziesięciolecia związane było z wielkim przemysłem degradującym środowisko naturalne oraz uzależniającym lokalny rynek pracy. Warunkiem sięgnięcia po zarezerwowane na rewitalizację środki jest przedstawienie potrzeb w tym zakresie w sposób zorganizowany i zgodny ze standardami europejskimi. Niniejszy dokument prezentuje aktualną sytuację społeczno-gospodarczą oraz propozycje działań, które mogą być zrealizowane z wykorzystaniem środków ze źródeł zewnętrznych. Odnosi się to w głównej mierze do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, ale dokument ten również może być wykorzystywany jako bazy przy staraniach o środki z innych źródeł takich jak: Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Szwajcarski oraz inne zagraniczne i krajowe źródła funduszy wspierających rozwój.

Zawarte w tym dokumencie analizy mają na celu wskazanie, które z obszarów miasta są szczególnie dotknięte problemami społecznymi i gospodarczymi. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji* wartości referencyjne wykorzystywane w analizach pochodzą ze statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny, Rocznik statystyczny województw – dane za rok 2006 i Narodowy Spis Powszechny – dane z roku 2002) W przypadku niektórych danych lokalnych możliwe było osiągnięcie aktualności na poziomie roku 2007. W miarę

możliwości analizowano wskaźniki w okresie 10-letnim, aby możliwe było wskazanie ujawniających się trendach i kierunkach zmian. Ze względów praktycznych wyniki wizualizowano tworząc wykresy, które pokazują ujawniające się trendy.

Część operacyjna programu należy do tych elementów całego dokumentu, która będzie poddana najczęstszym zmianom – szczególnie uzupełnieniom. W założeniach program operacyjny musi być dokumentem otwartym, a nowo wprowadzane do niego projekty powinny być tak skonstruowane, aby za ich pomocą osiągać główne i szczegółowe cele rewitalizacji. Aby sprawniej wprowadzać zmiany, należy program poddawać okresowej ocenie – służyć temu będzie opisany w dokumencie system monitoringu i ewaluacji.

Proces rewitalizacji tworzy szansę zwiększenia bezpieczeństwa społecznego, przełamania impasu gospodarczego oraz stworzenia warunków ekonomicznych dla potencjalnych inwestorów, jak również dzięki atrakcyjności miasta, przyciągnięciu ludzi operatywnych i otwartych na nowe wyzwania.

Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny i komplementarny ze Strategią Rozwoju Miasta Tarnobrzeg, Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 oraz innymi dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

Program opisuje intencyjnie zamierzenia władz Tarnobrzega oraz wyznacza pola działań dla podmiotów prywatnych chcących zaangażować się w działania na rzecz rozwoju miasta.

Słownik terminów stosowanych opracowaniu

Rewitalizacja - proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych, podjętych w interesie publicznym, w celu wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji bądź znalezienie nowych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

Sytuacja kryzysowa - zespół szkodliwych procesów dotyczących przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa oraz gospodarki, które doprowadziły do degradacji danego obszaru.

Program rewitalizacji - opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki zmierzający do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju obszaru.

Obszar objęty programem rewitalizacji - oznacza obszar, dla którego opracowano i wdraża się program rewitalizacji, w tym cały, lub część obszaru w sytuacji kryzysowej.

Projekt rewitalizacyjny - oznacza działanie, będące częścią programu rewitalizacji, realizowane na konkretnym obszarze, w konkretnym czasie, z określonymi kosztami i w celu uzyskania określonych wyników.

Obszar projektu rewitalizacyjnego - oznacza część obszaru programu rewitalizacji obejmującą grupę nieruchomości, gdzie realizowany ma być projekt rewitalizacyjny.

Delimitacja - metoda podziału obszaru miasta i wyłonienia obszarów problemowych dla realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych, przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów strategicznych miasta, województwa i kraju, oceny aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta obejmującej zagospodarowanie przestrzenne, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i sferę społeczną

I. Charakterystyka obecnej sytuacji na terenie Gminy/Powiatu

1. Strefy aktywności społeczno - gospodarczej

Obszar I. Obszar centrum Miasta Tarnobrzeg

- Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega.

Kompleksowy program działań społecznych, technicznych i gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2005 – 2013 na zróżnicowanych obszarach miasta.

- Program Zamku Dzikowskiego;

Projekt zakłada odrestaurowanie zabytkowego zamku rodowego Tarnowskich w Dzikowie jego konserwację, renowację oraz utworzenie w nim centrum turystyczno-kulturalnego.

- Program zagospodarowania centrum usługowo – handlowego;

Program przewiduje zabudowę niezagospodarowanego obszaru centrum miasta z przeznaczeniem na strefę aktywności handlowo-usługowej (galerie).

Obszar II. Tereny zlokalizowane przy Al. Warszawskiej

Wolne obszary inwestycyjne pow. 45 ha w tym:

- tereny przy ul. Warszawskiej (os. Sielec) 14 ha
- tereny na osiedlu Wielowieś 11 ha
- tereny na os. Zakrzów przeznaczone pod przeniesienie specjalnej strefy ekonomicznej 20 ha (vide załącznik nr 8)
- wzdłuż Al. Warszawskiej w odległości 100-200 m od jezdni znajdują się tereny przeznaczone pod nieuciążliwą działalność handlowo - usługową.

Tarnobrzesci Park Przemysłowo – Technologiczny

Na terenach przemysłowych po likwidowanym przedsiębiorstwie KiZPS „Siarkopol” oraz przy głównej drodze tranzytowej miasta – ul. Warszawskiej (droga wojewódzka nr 723) planowane jest utworzenie „Tarnobrzesciego Parku Przemysłowo-Technologicznego”. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie obszaru rozwoju firm, szczególnie w odniesieniu do firm nowych technologii i kooperacji z przedsiębiorstwami Tarnobrzesciej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO-PARK WISŁOSAN”.

Obszar III. Tereny zlokalizowane przy ul. Sienkiewicza

Wolne obszary inwestycyjne pow. 40 ha w tym:

- tereny Fabryki Urządzeń Mechanicznych – 17 ha
- tereny WZGS – 12 ha
- tereny przy ul. M. Skłodowskiej i Zwierzynieckiej - 11 ha

Ważnym obszarem poprzemysłowym wymagającym rewitalizacji w mieście Tarnobrzegu są tereny wzdłuż ulicy Sienkiewicza, szczególnie w okolicy stacji PKP: tereny pomiędzy ul. Sienkiewicza a Skłodowskiej oraz tereny w rejonie byłej Tarnobrzesciej Fabryki Obrabiarek. Obszar ten położony przy drodze wojewódzkiej

Tarnobrzeg-Stalowa Wola-Nisko, wymaga modernizacji układu komunikacyjnego tak, aby udostępniony został cały ten teren pod nowe inwestycje.

Obszar IV. Obszar Specjalnej Strefy Ekonomicznej Machowa Tereny poprzemysłowe przeznaczone pod działalność gospodarczą

(szczegółowy plan zagospodarowania zbiornika przedstawia załącznik nr 4)

W obszarze tym działa od 1997 r. Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna, która zlokalizowana jest w kilku podstrefach o zróżnicowanym charakterze przemysłowym. Obszar całej strefy wynosi 810,8 ha.

Obszar Podstrefy Tarnobrzeg wynosi 166,4 ha i obejmuje następujące rejony:

- rejon Machów - 92,5 ha
- rejon Jeziórko – 31,9 ha
- rejon Gorzyce - 21,5 ha
- rejon Wola Baranowska - 11,0 ha
- rejon Olendry – 9,5ha

Tereny poprzemysłowe na terenie Machowa wymagają wielu prac rewitalizacyjnych tak, aby mogły na nich powstawać zarówno nowe podmioty gospodarcze, jak i lepiej funkcjonować spółki wyodrębnione w wyniku restrukturyzacji KiZPS „Siarkopol”.

Niezbędnymi inwestycjami dla tego obszaru są m.in.:

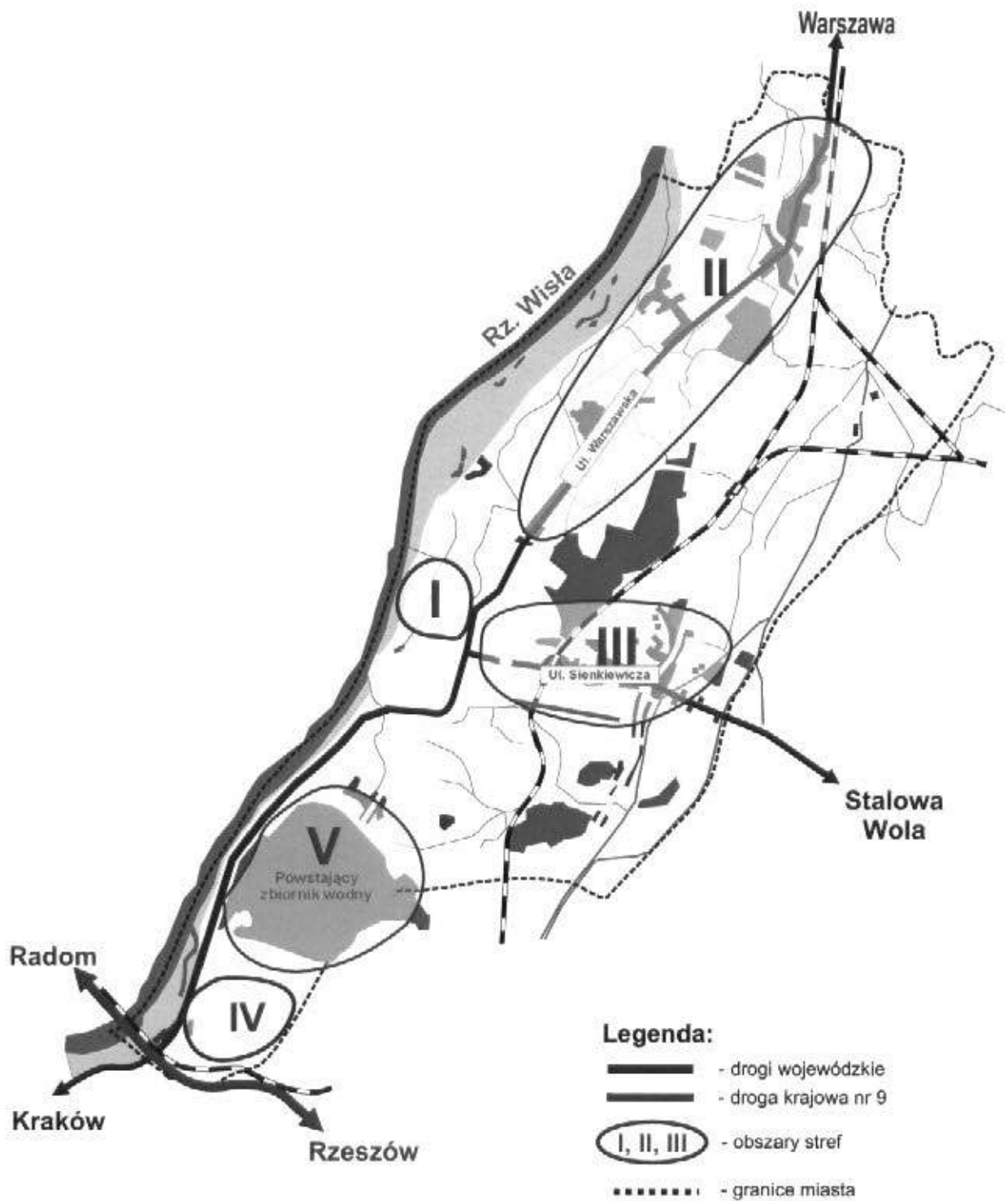
- budowa drogi dojazdowej od strony drogi krajowej nr 9 Radom-Rzeszów,
- poprawa stanu istniejącej głównej drogi dojazdowej – ul. Zakładowa wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Wisłostrada (droga wojewódzka Tarnobrzeg – Mielec - Dębica), a w konsekwencji poprzez wydłużenie tej drogi budowa obwodnicy i przełożenie ruchu tranzytowego z Wisłostrady,
- poprawa ruchu na drogach wewnętrznych na terenie zabudowy przemysłowej wraz z przebudową tzw. drogi Chmielowskiej,
- uporządkowanie uzbrojonych działek na terenach byłego KiZPS „Siarkopol” i Kopalni Siarki „Machów” oraz budowa Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowego.

Obszar V. Obszar rekreacyjno-turystyczny strefy Zbiornika Machowskiego

Na miejscu dawnej kopalni siarki powstaje ogromny zbiornik rekreacyjny o powierzchni 455 ha. Całość prac zagospodarowania wyrobiska pogórniczego i pozostałych terenów jest przedsięwzięciem proekologicznym, którego głównym celem jest stworzenie nowych walorów użytkowych na terenach dotąd zdewastowanych.

- W planach zagospodarowania przewiduje się powstanie plaż, kąpielisk, parkingów, małej gastronomii itd.
- Przyszły zbiornik wodny będzie miejscem do uprawiania żeglarsstwa i innych sportów wodnych.
- Budowa zbiornika połączona z rekultywacją i zagospodarowaniem przyległych terenów uatrakcyjni turystycznie region Tarnobrzega i pozwoli na pełny rozwój przyrody w tym obszarze Podkarpacia.

Strefy aktywności społeczno-gospodarczej

Obszary problemowe:

2. Zagospodarowanie przestrzenne

2.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Dla układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta zostały wyznaczone: strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej i strefa ochrony krajobrazowej (wg ustaleń z decyzji o wpisie do rejestru zabytków). Dla zespołu pałacowego w Mokrzeszowie wyznaczone zostały: strefa ochrony zabytkowego założenia, strefa ochrony wewnętrznych powiązań widokowych i strefa ochrony ekologicznej.

W granicach administracyjnych miasta zewidencjonowano blisko 130 zabytków architektury murowanej i drewnianej. Obiekty o znaczeniu regionalnym to:

- zespół pałacowo-parkowy – osiedle Dzików z XV w. rozbudowany w XVIII w.;
- zespół pałacowo-parkowy – osiedle Mokrzeszów z XIX w.;
- zespół klasztorny O.O. Dominikanów z XVII w.;
- zespół klasztorny S.S. Dominikanek – osiedle Wielowieś z XIX w.;
- kościół parafialny pod wezwaniem św. Marii Magdaleny – osiedle Miechocin z XV wieku.

Obszary objęte ochroną archeologiczną

W granicach administracyjnych miasta odkryto blisko 180 stanowisk archeologicznych, na których spotykany jest materiał pochodzący z różnych okresów pradziejów od paleolitu poprzez wczesny neolit, średniowiecze po okres nowożytny. Posiadają one zróżnicowaną wartość poznawczą.

Rozwój przemysłu i związana z nim rozbudowa miasta wywarły negatywny wpływ na stan zachowania stanowisk archeologicznych. Na terenach przemysłowych – zajętych przez kopalnię siarki, bądź urządzenia związane z jej przeróbką (Machów, Kajmów, Miechocin) – wszystkie stanowiska zostały bezpowrotnie zniszczone. Tylko niewielką ich część udało się zewidencjonować, jeszcze mniej rozpoznać wykopaliskowo.

Część „starego miasta” (Tarnobrzeg w jego granicach ukształtowanych od końca XVI do początków XX wieku) nie była przedmiotem szerszych studiów historyczno-urbanistycznych, nie prowadzono tu też badań archeologicznych i archeologiczno-architektonicznych. Dostyc liczne przypadkowe odkrycia oraz badania sporadyczne, dotyczą stanowisk pradziejowych i nie mają żadnych związków z miastem lokacyjnym. O wiele lepiej są rozpoznane tereny dawnych wsi, włączonych w granice administracyjne miasta.

W oparciu o analizę rozwoju przestrzennego miasta i ustalenia dotychczasowych badaczy, głównie Kazimierza Kuśnierza w dokumencie „Studium uwarunkowań Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Tarnobrzega” ustalono domniemany schemat pierwotnego rozplanowania miasta w oparciu o moduł tzw. Dużego sznura. Zaznaczono także najstarsze, historyczne ciągi komunikacyjne, w tym wiodące z Miechocina przez Rynek i Dzików do Nadbrzezia, z odgałęzieniami w Ryнку w stronę Mokrzeszowa. Wyodrębnienie i wyznaczenie elementów zabudowy o mniejszych lub większych cechach zabytkowych i wartościach historycznych pozwoliło na określenie obszarów i układów o szczególnych wartościach, wnątrz o walorach estetycznych i krajobrazowych.

Zaliczono do nich układ Rynku z przyrynkową zabudową, zespół kościelno - klasztorny dominikanów w obrębie ogrodzenia oraz podobnie zespół pałacowo - parkowy Tarnowskich w Dzikowie.

Park w Dzikowie jest cennym zespołem uporządkowanej zieleni. Najbliższe otoczenie pałacu jest także obszarem chronionym ze względów archeologicznych, jako potencjalne miejsce usytuowania najstarszego założenia rezydencjonalno - obronnego Tarnowskich, ale i być może jeszcze starszej osady z cmentarzyskiem ciałopalnym z XI - XIV wieku. Inny obszar chroniony archeologicznie znajduje się pomiędzy historycznym układem miejskim a zespołem dzikowskim, w miejscu osady łużyckiej i wczesnośredniowiecznej. W pobliżu ulic Szerokiej i Dominikańskiej miały miejsce przypadkowe odkrycia, związane z funkcjonowaniem tam cmentarzyska kultury łużyckiej oraz podobnie przy ul. Dekutowskiego.

Wyodrębniono obiekty i zespoły zabytkowe szczególnie cenne, do bezwzględnego zachowania oraz takie, których wartości - mimo, że posiadające lokalne znaczenie - także zasługują na konserwatorską ochronę prawną i formalną. Zrealizowane w trakcie penetracji terenowej w związku ze sporządzaniem katalogu zabudowy szczegółowe jej oględziny pozwoliły na wyznaczenie obiektów wymagających specjalistycznych badań i ekspertyz. Z kolei powyższe uwagi umożliwiły określenie układów i obszarów o szczególnej w skali miasta wartości, wymagających sporządzania specjalistycznych studiów i projektów konserwatorsko - urbanistycznych, a w konsekwencji planów zagospodarowania przestrzennego. Wyróżniają się tu układy Rynku i zabudowy przyrynkowych pierzei, dawnej dzielnicy żydowskiej z synagogą i starym cmentarzem żydowskim przy ul. Szerokiej, zespołu kościelno - klasztornego OO. Dominikanów oraz zespołu pałacowo - parkowego w Dzikowie. Uzupełnieniem tych wytycznych jest wskazanie elementów zabudowy do usunięcia, czy raczej zharmonizowania z otaczającą zabudową. Dotyczy to przede wszystkim pawilonów handlowych w północnej części zachodniej pierzei rynkowej. Uporządkowania wymaga także zabudowa ulic wylotowych, zwłaszcza ul. Sandomierskiej, stanowiącej niegdyś oś kompozycyjną wiążącą zespół miejski Tarnobrzega z pałacowo - parkowym w Dzikowie. Takie rozwiązanie proponowane jest dla ulicy Sienkiewicza, przy czym zakłada się stopniowe rozluźnianie zabudowy w kierunku na zewnątrz miasta z wprowadzeniem budownictwa jednorodzinnego wolnostojącego w zieleni w miejscu obecnie istniejącej zabudowy o podmiejskim i wiejskim charakterze przy ul. Dominikańskiej.

Wyróżnia się następujące strefy ochrony :

Strefa A - pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmującej obszary szczególnie wartościowe, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej do bezwzględnego zachowania, gdzie zakłada się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich i konieczność opracowania planu miejscowego i rewitalizacji.

Strefa B - ochrony konserwatorskiej, obejmuje obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania, istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy.

Strefa C - ochrony ekspozycji, obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych, głównie poprzez wyznaczenie terenów wyłączonych spod zabudowy lub określenie jej nieprzekraczalnych gabarytów.

Strefa D - ochrony krajobrazu, obejmuje obszar krajobrazu integralnie związanego z zespołem zabytkowym.

Strefa E - ochrony archeologicznej, obejmuje rozpoznane i potencjalne obszary eksploracji archeologicznej, które winny być wyłączone spod zabudowy.

Zespół pałacowo - parkowy, jako zabytkowy posiada wyznaczone w oparciu o wykonaną w marcu 1984 roku przez Biuro Studiów i Projektów Lasów Państwowych ewidencję parku, strefy ochronne, w tym granice ochrony zabytkowego założenia, granice ochrony zewnętrznych powiązań widokowych i granice ochrony ekologicznej.

Obszary objęte ochroną konserwatora przyrody

Parki i pomniki przyrody

Na terenie miasta nie ustanowiono obszarowych form ochrony przyrody. Ochronę prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody zastosowano dla okazałych, sędziwych drzew ustanawiając ogółem 38 pomników przyrody, w tym 9 grup, 1 aleja i 28 drzew pojedynczych. Łącznie ochroną objęto 116 drzew, w przewadze są to dęby szypułkowe (68 drzew) i lipy drobnolistne (29 drzew).

Obszary leśne

Powierzchnia obszarów leśnych położonych w granicach administracyjnych tarnobrzecznego powiatu grodzkiego wynosi 708 ha. Są to lasy administrowane przez Nadleśnictwo Buda Stalowska oraz lasy prywatne. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej znajdują się one w IV Krainie Małopolskiej, w dzielnicy Nizina Sandomierska. W ponad 60% są to siedliska borowe, około 30% stanowią siedliska lasowe i 10% lasy łąkowe. Gatunkiem dominującym jest sosna (80%), podrzędnie występują: brzoza brodawkowa, olcha czarna, dąb, świerk pospolity, modrzew, jawor, topola, osika i grab. Przeciętny wiek lasów wynosi około 50 lat. W podszyciu rosną liczne krzewy: kruszyna pospolita, leszczyna, bez czerwony i czarny, dereń, czeremcha i jarzębina. Runo leśne reprezentują: borówka czarna, malina, jeżyna, narecznica, szczawik zajęczy. Są tu również stanowiska chronionych roślin – marzanki wonnej, konwalii wiosennej i kopytnika pospolitego.

Lasy na terenie Tarnobrzega, będące w administracji Nadleśnictwa Buda Stalowska mają status lasów ochronnych. Las Jasień jest lasem wodochronnym, a Las Zwierzyniec ma status ochronny lasu w granicach administracyjnych miasta. Wiele rosnących w nim drzew to pomniki przyrody.

W lesie ochronnym w granicach miasta - Zwierzyniec utworzono edukacyjną ścieżkę zdrowia „Zielony Szlak”. Centralnym jej punktem jest leśna polana, przy której znajduje się kapliczka Św. Onufrego i pomnikowy dąb szypułkowy. Na trasie ścieżki ustawiono tematyczne tablice informacyjne: ptaki naszych lasów, zwierzęta naszych lasów, łowiectwo, rośliny chronione, grzyby, zależności pokarmowe.

2.2. Uwarunkowania ochrony środowiska

Tarnobrzeg jest miastem położonym na prawym brzegu rzeki Wisły, zajmuje fragment doliny Wisły oraz teren wysoczyzny zwanej Garbem Tarnobrzeskim na granicy Kotliny i Wyżyny Sandomierskiej.

Wody podziemne

W obrębie Tarnobrzega występuje niewielki fragment (13.7 km²) północno-zachodniej części głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 425. Zasoby wodne terenu należą do średniozasobnych, o wydatkach studni od 10 do 50 m³/h.

Wody występujące w utworach serii chemicznej i warstwach baranowskich tworzą jeden trzeciorzędowy poziom wodonośny. Ma on charakter naporowy, a warstwą napinającą są utwory ilasto - margliste występujące w stropie tej serii.

Poziom czwartorzędowy jest reprezentowany przez piaski drobno- i średnioziarniste związane z akumulacją rzeczną. Zwierciadło wody gruntowej w utworach czwartorzędowych ma charakter swobodny. Poziom ten zasilany jest bezpośrednio przez opady atmosferyczne i jest drenowany lub zasilany przez rzeki: Wisłę, Mokrzeszówkę i Trześniówkę.

Poziom czwartorzędowy od trzeciorzędowego oddziela warstwa nieprzepuszczalnych ilów o miąższości średnio 80 m. Wody trzeciorzędowe są silnie zmineralizowane oraz zanieczyszczone siarkowodorem i siarczkami.

Ujęcie czwartorzędowych wód podziemnych Studzieniec I, składające się z 5 studni wierconych, i Studzieniec II, składające się z 22 studni wierconych, o zasobach eksploatacyjnych 183+850 m³/h (łącznie 1033m³/h) zaopatruje w wodę sieć wodociągową miasta Tarnobrzeg i okoliczne wsie.

Wody w studniach gospodarskich, z których korzystają mieszkańcy nie mający dostępu do sieci wodociągowej, jak również w studniach publicznych w większości nie nadają się do picia ze względu zanieczyszczenia bakteriologiczne i związki azotowe.

Rejon Tarnobrzega nie jest objęty ani krajowym, ani regionalnym monitoringiem wód podziemnych. Prowadzony jest monitoring lokalny wód podziemnych w rejonie likwidowanego wyrobiska Kopalni Siarki „Machów” oraz wokół obiektów, których eksploatacja może mieć negatywny wpływ na jakość wód podziemnych tj. wokół stacji paliw

Wody powierzchniowe

Miasto Tarnobrzeg nie posiada naturalnych zbiorników wód powierzchniowych. Istniejące dwa stawy hodowlane zlokalizowane są w rejonie ul. M. Curie-Skłodowskiej. Brak jest również naturalnych kąpielisk i zbiorników rekreacyjnych. Wody powierzchniowe stanowią wody płynące rzek Wisły, Trześniówki i Mokrzeszówki.

Na terenie miasta w fazie realizacji jest zbiornik wodny „Machów”. Zbiornik zaprojektowany w wyrobisku górniczym Kopalni Siarki „Machów” będzie posiadał kubaturę ok. 112 mln m³ i zajmie powierzchnię ok. 455 ha. Będzie drugim pod względem wielkości, po zalewie Solińskim zbiornikiem wodnym w województwie podkarpackim.

Miasto znajduje się w obrębie dorzecza Wisły, która stanowi naturalną zachodnią granicę miasta. Sieć wód powierzchniowych w obrębie tego obszaru tworzą Wisła (ciek I rzędu) i jej prawobrzeżny dopływ Trześniówka (na znacznym odcinku płynąca wzdłuż granicy wschodniej miasta) z Mokrzysówką. W rejonie Sobowa do Trześniówki uchodzi Żupawka. Cieki te są na całej długości uregulowane. Poszczególne obszary miasta odwadniane są poprzez sieć bezimiennych cieków i rowów melioracyjnych.

Wisła płynie korytem o szerokości 200 – 500 m. W dolinie Wisły występują liczne starorzecza. Są to przeważnie zbiorniki o wydłużonym kształcie, których głębokość dochodzi niekiedy do kilku metrów. Średnie roczne przepływy Wisły na tym odcinku wynoszą od ok. 100 m³/s w latach suchych do 370 m³/s w latach mokrych.

Budowa geologiczna

Obszar miasta pokrywają całkowicie utwory czwartorzędowe. Stanowią je głównie żwiry i piaski o różnym uziarnieniu. Osady te tworzą dwie serie o różnej grubości, składzie i położeniu w profilu pionowym. Serię spągową tworzą żwiry, żwiry z piaskiem i otoczkami, piaski grubo- i różnoziarniste z wkładkami piasków średnioziarnistych. Na terenie niskiej i częściowo średniej doliny Wisły, w jej stropie, występują soczewkowe wkładki glin pylastych i piaszczystych (mady);

Gleby

Urozmaicona rzeźba i różnorodność skał macierzystych na badanym terenie powodują dużą zmienność gleb zarówno pod względem typologicznym, jak i składu mechanicznego. Występują tu mady brunatne, czarne ziemie, gleby pseudobielicowe i brunatne, gleby bielicowe, gleby bagienne - glejowe. Klasy bonitacyjne gleby wahają się od II dla mad rzecznych do V dla piasków słabo gliniastych. Odczyn gleby w przeważającej części jest kwaśny, tj. 6.5 oraz lokalnie niżej.

Warunki klimatyczne

Miasto Tarnobrzeg leży w obrębie dzielnicy klimatycznej nizin i kotlin podgórskich. Warunki klimatyczne charakteryzują się upalnym latem, niezbyt mroźną zimą i stosunkowo małą ilością opadów.

Tarnobrzeg znajduje się głównie w zasięgu cyrkulacji południowej i zachodniej mas powietrza – w porze chłodnej przeważa cyrkulacja południowo-zachodnia, a w porze ciepłej zachodnia i północno-zachodnia.

Obszar miasta jest dość dobrze przewietrzany. Średni opad roczny wynosi ok. 600 mm, przy czym na okres od maja do października przypada ok. 65% rocznej wielkości opadów. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,60C. Okres wegetacji jest długi i wynosi 210 – 220 dni.

W stosunku do pozostałej części Kotliny Sandomierskiej Tarnobrzeg posiada najniższą średnią roczną wielkość opadów oraz najwyższe średnie roczne temperatury powietrza.

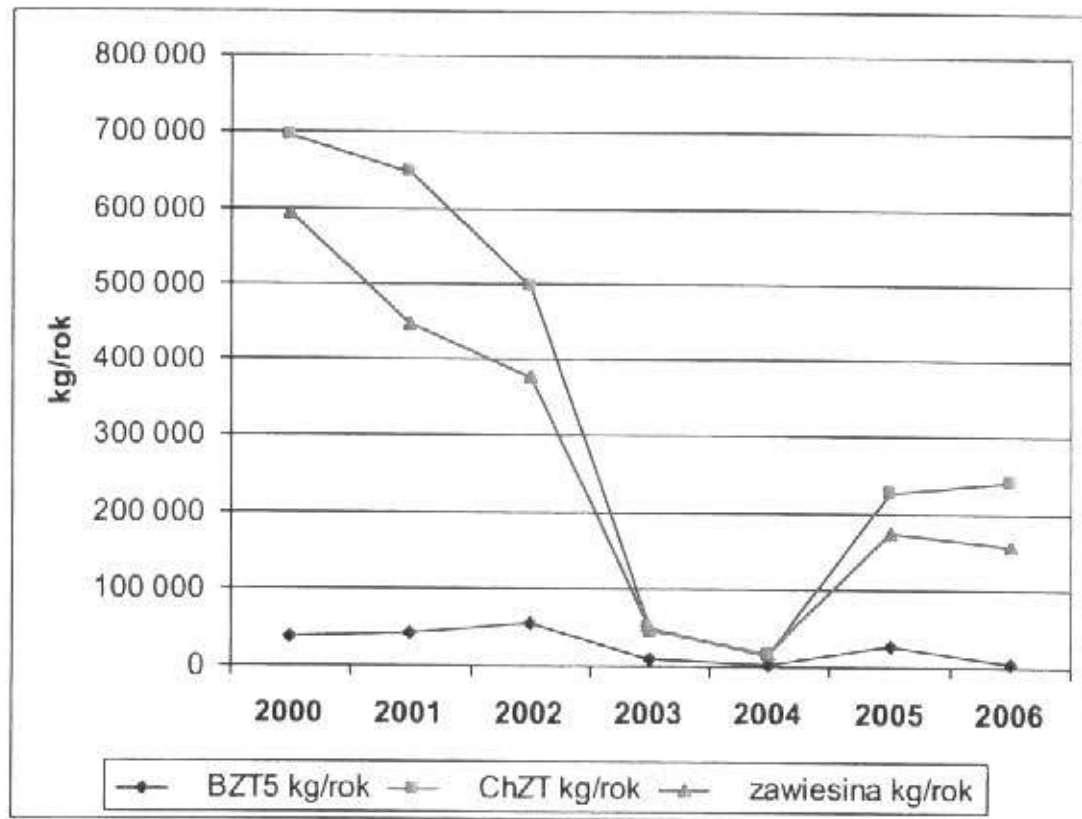
Stan środowiska

Wieloletni okres funkcjonowania kopalni siarki w pobliskim Machowie a zwłaszcza towarzyszącego jej wielkiego przemysłu przetwórczego siarki doprowadził do niekorzystnych zmian stanu środowiska naturalnego. Niekorzystne zjawiska w zakresie stanu środowiska wystąpiły w zakresie wszystkich ważniejszych czynników określających jego stan. Objęły one zanieczyszczenie , powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych, zanieczyszczenie powierzchni

ziemi, a przede wszystkim całkowite zniszczenie dużej powierzchni obszaru powodowane zarówno prowadzeniem kopalni odkrywkowej jak również składowaniem olbrzymich ilości odpadów kopalnianych w postaci zwałowisk. Związany z procesem wydobywczym i przetwórczym proces dewastacji środowiska doprowadził do trwałych zmian krajobrazowych.

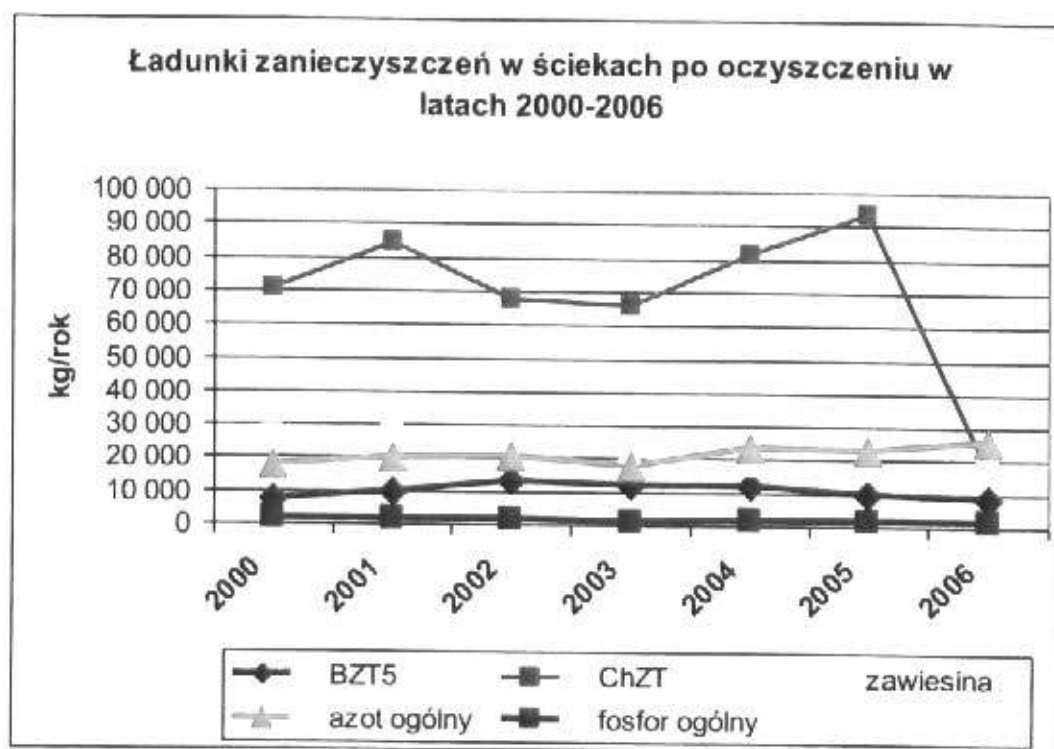
Aktualnie w wyniku przerwania destrukcyjnej aktywności przemysłu oraz wieloletnich planowych prac związanych z likwidacją kopalni daje się zaobserwować wiele zjawisk wskazujących na stopniową poprawę stanu odzwierciedloną poziomem wskaźników stanu zanieczyszczenia. Obserwowane na przestrzeni ostatnich lat pozytywne zmiany tych wskaźników w wyraźny sposób odzwierciedlają efekty działań mających na celu wsparcie ekosystemu w osiągnięciu nowego korzystnego dla człowieka stanu równowagi. Trendy zmian w zakresie wskaźników określających stan środowiska zostały zobrazowane na poniższych ilustracjach.

Wykres 1 Zmiany poziomu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 2 Jakość wód zrzucanych po oczyszczeniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 3a Emisja zanieczyszczeń gazowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

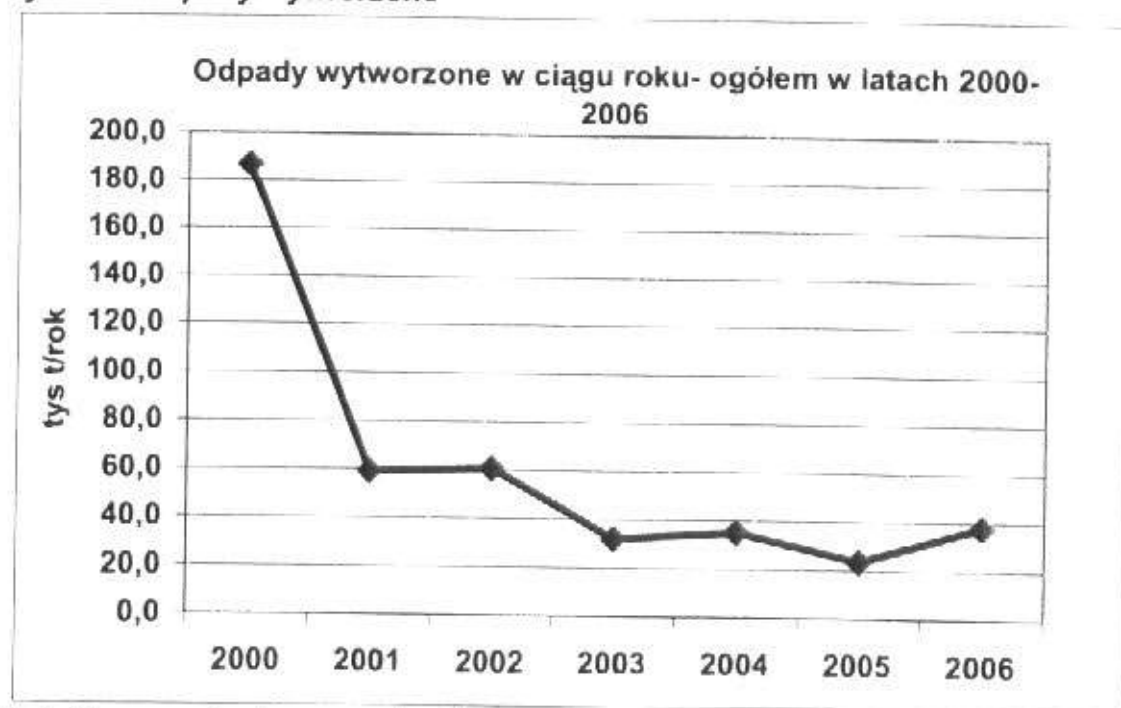
Z uwagi na ogromną różnicę skali emisji wielkość emisji dwutlenku węgla przedstawiono na oddzielnym wykresie

Wykres 3 b *Emisja zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek węgla)*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 4 *Odpady wytworzone*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 5 Udział odpadów składowanych

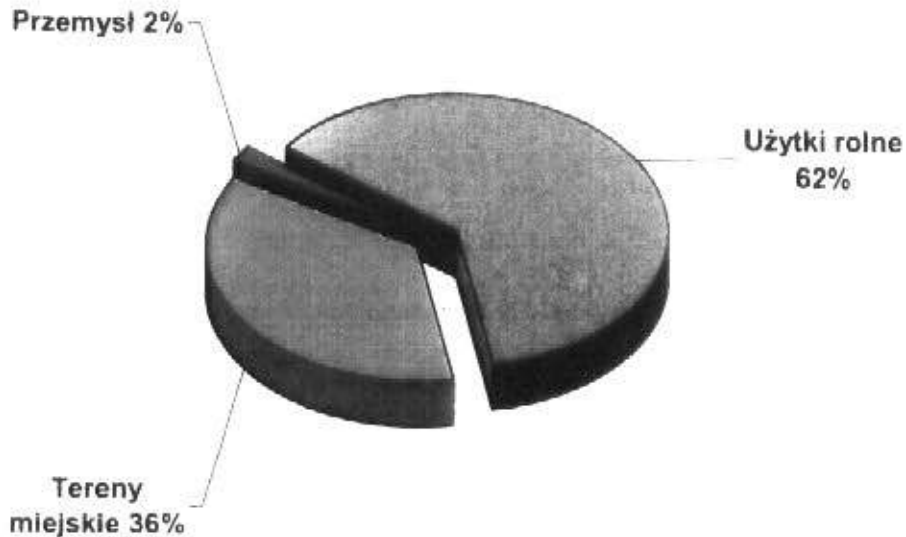
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Przedstawiona sytuacja wskazuje sprzyjające warunki do prowadzenia działań rewitalizacyjnych na terenie przemysłowym, w tym szczególnie w odniesieniu do planów turystycznego zagospodarowania wyrobiska kopalni odkrywkowej i jego bezpośredniego otoczenia.

2.3. Własność gruntów i budynków

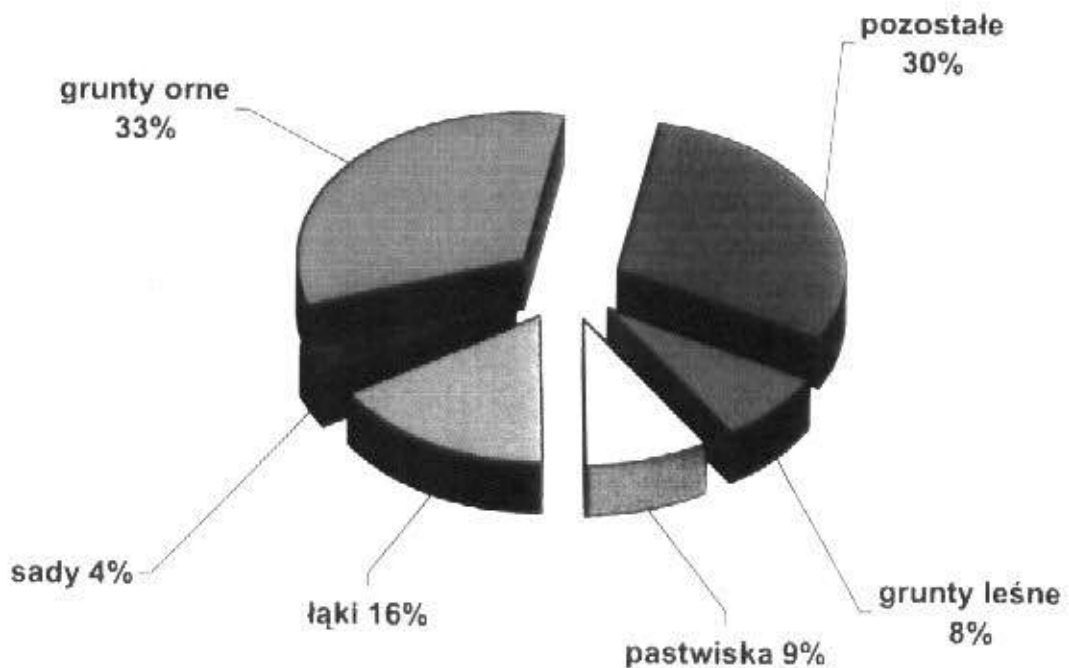
Powierzchnia Miasta Tarnobrzega wynosi 8583 ha (85,83 km²) w tym obszary przemysłowe zajmują łącznie 140 ha, natomiast użytki rolne łącznie zajmują powierzchnię wynoszącą 5378 ha.

Wykres 6 Struktura użytkowania gruntów

Źródło: Opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego

Wykres 7 Struktura użytków rolnych

Źródło: Opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego

2.4. Infrastruktura techniczna

Zasoby mieszkaniowe

Według danych Urzędu Statystycznego na koniec 2006r w Tarnobrzegu było 16 900 mieszkań z czego: 65,5% stanowiło własność spółdzielni mieszkaniowych, 25% - własność prywatną, 6% - własność komunalną, TTBS - 2%, zakładowe i inne - 1,5%.

Obserwuje się postępujący proces zamiany praw lokatorskich poprzez systematyczne wykupywanie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Podobny proces postępuje w zasobie komunalnym. Najemcy lokali komunalnych mogą wykupić zajmowane lokale po cenach preferencyjnych.

Tabela 2 Struktura własności zasobów mieszkaniowych Miasta Tarnobrzega w 2007r

Lp.	Własność	Budynki	Mieszkania
1.	Własność Gminy Tarnobrzeg	13	155
2.	Własność gminy w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	28	417
	Własność osób fizycznych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	28	454
3.	Własność spółdzielni mieszkaniowych	273	11569
	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	154	7613
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Siarkowiec”	117	3916
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Stare Miasto”	1	7
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość”	1	33
	W tym : na prawach własnościowych we wszystkich spółdzielniach		8797
4.	Budownictwo TTBS	7	192
5.	Budownictwo zakładowe/PKP w tym własnościowe i inne/	8	131
6.	Pozostałe /budownictwo prywatne, jednorodzinne/		3982
	Razem zasób mieszkaniowy	323	16900

Źródło: Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2007-2011”

2.4. Infrastruktura techniczna

Zasoby mieszkaniowe

Według danych Urzędu Statystycznego na koniec 2006r w Tarnobrzegu było 16 900 mieszkań z czego: 65,5% stanowiło własność spółdzielni mieszkaniowych, 25% - własność prywatną, 6% - własność komunalną, TTBS - 2%, zakładowe i inne - 1,5%.

Obserwuje się postępujący proces zamiany praw lokatorskich poprzez systematyczne wykupywanie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Podobny proces postępuje w zasobie komunalnym. Najemcy lokali komunalnych mogą wykupić zajmowane lokale po cenach preferencyjnych.

Tabela 2 Struktura własności zasobów mieszkaniowych Miasta Tarnobrzega w 2007r

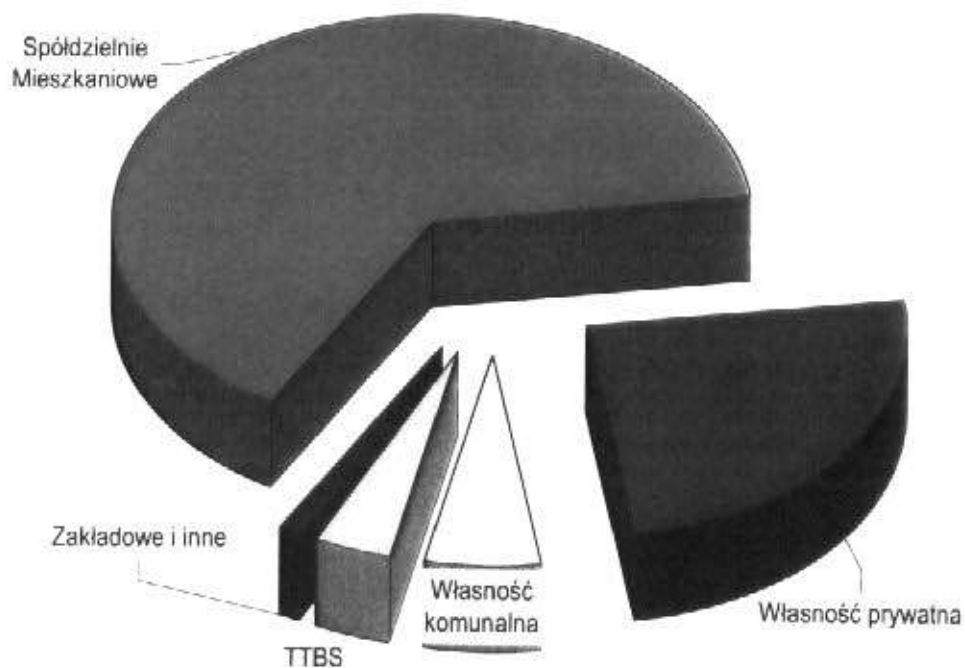
Lp.	Własność	Budynki	Mieszkania
1.	Własność Gminy Tarnobrzeg	13	155
2.	Własność gminy w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	28	417
	Własność osób fizycznych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	28	454
3.	Własność spółdzielni mieszkaniowych	273	11569
	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	154	7613
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Siarkowiec”	117	3916
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Stare Miasto”	1	7
	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość”	1	33
	W tym : na prawach własnościowych we wszystkich spółdzielniach		8797
4.	Budownictwo TTBS	7	192
5.	Budownictwo zakładowe/PKP w tym własnościowe i inne/	8	131
6.	Pozostałe /budownictwo prywatne, jednorodzinne/		3982
	Razem zasób mieszkaniowy	323	16900

Źródło: Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2007-2011”

Największy przyrost liczby mieszkań w Gminie Tarnobrzeg przypada na lata 1960-1990, w czasach dynamicznego rozwoju miasta na bazie przemysłu siarkowego. Po roku 1990 nastąpił znaczny spadek liczby nowych mieszkań oddawanych do użytku. Aktualnie spółdzielnie mieszkaniowe nie realizują budowy nowych mieszkań.

Zasoby spółdzielni mieszkaniowych należą do zasobów o średnim stopniu zużycia technicznego. Wybudowane zostały przeważnie w technologii płyt żelbetonowych, dzisiaj uważanej za nieekonomiczną i nieekologiczną. Wyposażone są we wszystkie instalacje i urządzenia techniczne. Tarnobrzewska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „Siarkowiec” sukcesywnie prowadzą prace związane z prawidłowym utrzymaniem zasobu oraz prace termomodernizacyjne w zakresie docieplenia ścian zewnętrznych budynków, wymiany sieci ciepłowniczych, celem obniżenia kosztów eksploatacji zasobów.

Wykres 9 *Struktura własności zasobów mieszkaniowych gminy Tarnobrzeg*

Źródło: *Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2007-2011*

Wobec znacznego deficytu mieszkaniowego występującego obecnie w gminie, istotny jest przede wszystkim rozwój zasobów mieszkaniowych miasta w stopniu umożliwiającym zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, szczególnie wobec

mieszkańców o najniższych dochodach. Działania na rzecz powstania nowych lokali socjalnych wymagają konkretnych uchwał i zapisów budżetowych dla sfinansowania tego przedsięwzięcia.

W celu poprawienia sytuacji mieszkaniowej na terenie gminy uchwałą Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 25 października 2000r Nr.XXIII/400/2000 zostało utworzone Tarnobrzesckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o

Podstawowym celem TTBS jest budowanie mieszkań na wynajem dla osób o średnich dochodach /podstawą jest średni dochód mieszkańca w kraju/.

TTBS w m-cu lipcu 2000r rozpoczęło budowę pierwszego budynku mieszkalnego wielorodzinnego. Rada Miasta Tarnobrzega przekazała na realizację przedmiotowego zadania dla TTBS grunty niezabudowane oraz środki finansowe pochodzące z obligacji w kwocie 700 000 zł.

Aktywne działania TTBS doprowadziły do zrealizowania następujących inwestycji:

- 2002 r. – budynek mieszkalny wielorodzinny z 48 mieszkaniami – Tarnobrzeg, ul.11 Listopada,
 - 2003 r. – 2 budynki mieszkalne wielorodzinne o łącznej liczbie 48 mieszkań – Tarnobrzeg, róg ul. Sienkiewicza i 11 Listopada,
 - 2005 r. – 2 budynki mieszkalne wielorodzinne o łącznej liczbie 48 mieszkań – Tarnobrzeg, ul. Kopernika.
 - 2005 r. budowa osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Warszawskiej
- Budynki realizowane są w technologii tradycyjnej z zastosowaniem najbardziej nowoczesnych rozwiązań w zakresie energetyki i opomiarowania mediów.

Gmina opracowała „Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2007-2011” , który został zatwierdzony Uchwałą Nr X/114/2007 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 28 czerwca 2008r.

Zaopatrzenie w gaz, energię elektryczną i ciepłą

Rada Miasta Tarnobrzega uchwałą nr XXIX/325/2004 z dnia 27.10.2004r. zatwierdziła projekt "Założeń do planu zaopatrzenia miasta Tarnobrzeg w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe", w którym opisano szczegółowo wszystkie aspekty związane z zaopatrzeniem w gaz, energię elektryczną i ciepłą Miasta Tarnobrzeg.

1) Miasto Tarnobrzeg zaopatrywane jest w gaz ziemny z systemu krajowego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. W Warszawie. Rozprowadzany jest gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 o parametrach zgodnie z PN-87/C-96001. Stan zaopatrzenia miasta w gaz ziemny związany jest z istnieniem odpowiednio rozprowadzonej sieci gazociągów i przyłączy odbiorczych.

W skład tego systemu wchodzi:

- sieci zasilające wysokiego i średniego ciśnienia;
- główne sieci dystrybucyjne i rozdzielcze średnio i niskoprężne;
- stacje redukcyjno-pomiarowe I-go i II-go stopnia.

2) Miasto Tarnobrzeg w energię elektryczną zasilane jest z systemu sieci 110 kV poprzez 4 stacje transformatorowe 110/SN - tak zwane główne punkty zasilające (GPZ):

- GPZ Tarnobrzeg;
- GPZ Machów;
- GPZ Trześć;
- GPZ przemysłowy Machów I.

Tarnobrzesci system sieci 110 kV połączony jest liniami 110 kV ze stacją systemową: 220/110 kV Chmielów. Miejska sieć rozdzielcza 15 kV pracuje w zasadzie w układzie rozciętych pętli z możliwością drugostronnego zasilania stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Na części osiedli miasta o charakterze „wiejskim” stacje transformatorowe napowietrzne 15/0,4 kV zasilane są promieniowo (jednostronnie).

Analizując obciążenie głównych punktów zasilania miasta GPZ 110/15 kV Tarnobrzeg i GPZ Machów 110/15/6 kV należy stwierdzić, że oba GPZ-ty posiadają znaczne rezerwy mocy zainstalowanej w stosunku do pobranej. Większość stacji transformatorowych SN/nN zasilających miasto posiada znaczne rezerwy mocy nawet do 60%.

3) System ciepłowniczy Tarnobrzega zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. System ten tworzą:

- Źródła ciepła: Ciepłownia Nr 2 i Ciepłownia Nr 3, własność PEC Sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- magistrale ciepłownicze, rurociągi rozdzielcze i węzły ciepłownicze obsługujące potrzeby grzewcze obszarów zasilanych z miejskiego systemu ciepłowniczego, będące własnością PEC Sp. z o.o.;
- rurociągi rozdzielcze i węzły ciepłownicze.

Tabela 3 Dane zbiorcze dotyczące podstawowej infrastruktury technicznej na terenie Miasta Tarnobrzega

Lata	Ludność w tys.	W tym korzystająca z:					
		wodociągu	kanalizacji	gazu	wodociągu	kanalizacji	gazu
		w % ogółu ludności					
1999	51,3	50	47,2	49,3	97,4	92	96,1
2000	51,2	49,9	47,1	47,6	97,5	92,1	93,1
2001	51,2	49,9	47,1	39,5	97,5	92,1	77,2
2002	50,4	49,3	41,9	-	97,8	83,1	-
2003	50,3	49,2	41,8	49,4	97,8	83,1	98,2
2004	50	48,9	41,8	47,2	97,8	83,6	94,4
2005	49,9	49,2	41,7	47,5	98,6	83,6	95,2
2006	49,6	49,1	41,8	47,4	98,9	84,3	84,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wodociągi i kanalizacja

Zaopatrzeniem w wodę i odprowadzeniem ścieków w Tarnobrzegu zajmuje się przedsiębiorstwo o nazwie „Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnobrzegu”.

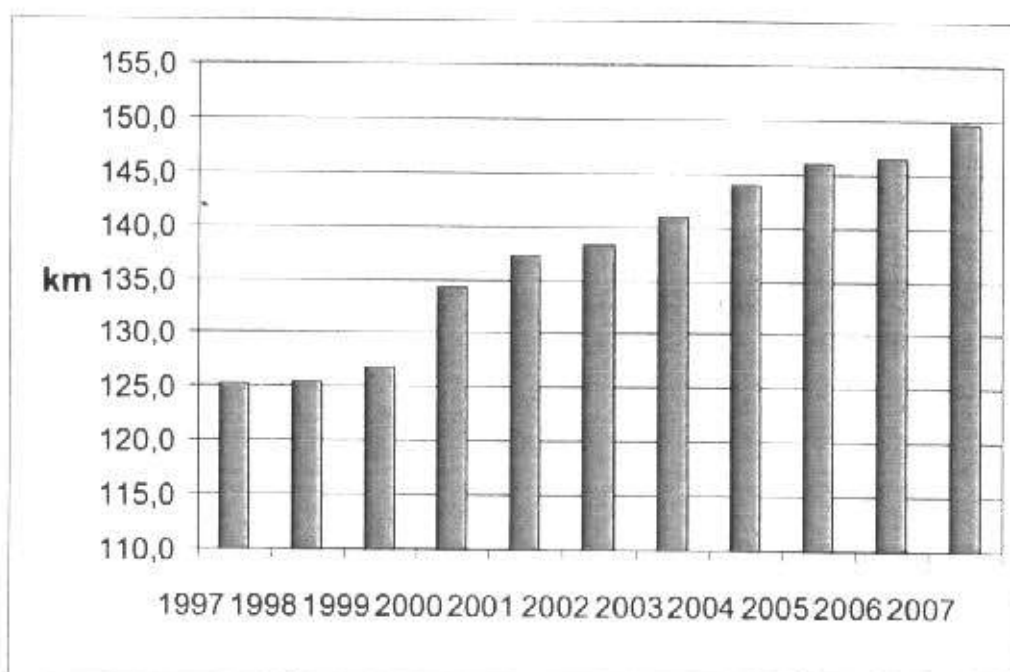
Przedsiębiorstwo to w 100% stanowi własność miasta Tarnobrzega, prowadzi statutową działalność dostawy wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków na obszarze miasta Tarnobrzega. Ponadto spółka dostarcza wodę Gminie Sandomierz oraz Hucie Szkła Pilkington (Sandoglass).

Tabela 4 Długość sieci wodociągowej i roczne zużycie wody w poszczególnych osiedlach.

Wyszczególnienie (osiedla)	Długość sieci wodociągowej w m.b.	Roczne zużycie wody w m ³
M. Tarnobrzeg	161 839	1593214,1
Oś. Wielowieś	12 966	25452,8
Oś. Mokrzyszów	12 168	42969,7
Oś. Miechocin	14 639	25218
Oś. Zakrzów	6 605	32748,2
Oś. Sobów	12 688	30700,4
Oś. Sielec	4 200	11265,8
Oś. Dzików	5 695	24021,5
Razem	230 800	1785590,5

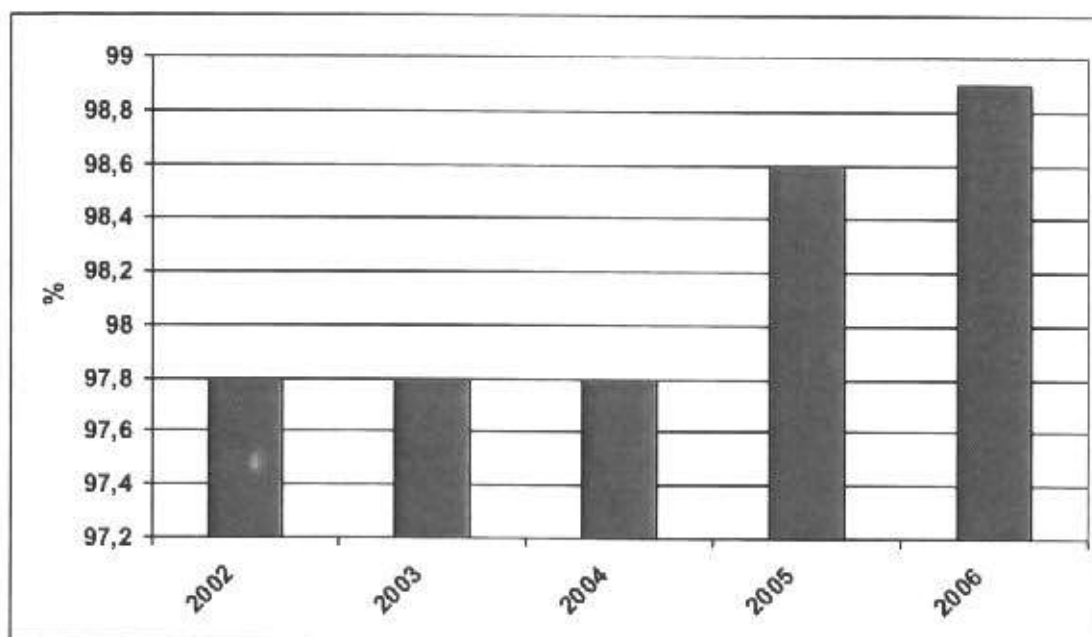
Źródło: Urząd Miasta Tarnobrzeg

Wykres 10 Wodociągi długość czynnej sieci rozdzielczej

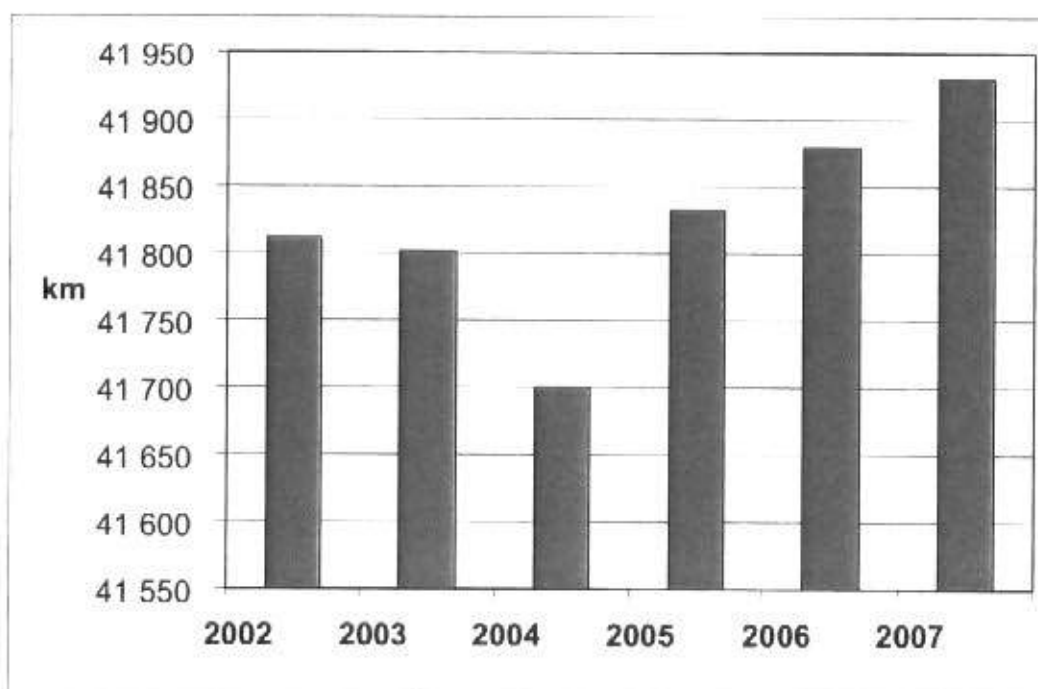
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 11 Korzystający z Instalacji wodociągowej w % ogółu ludności

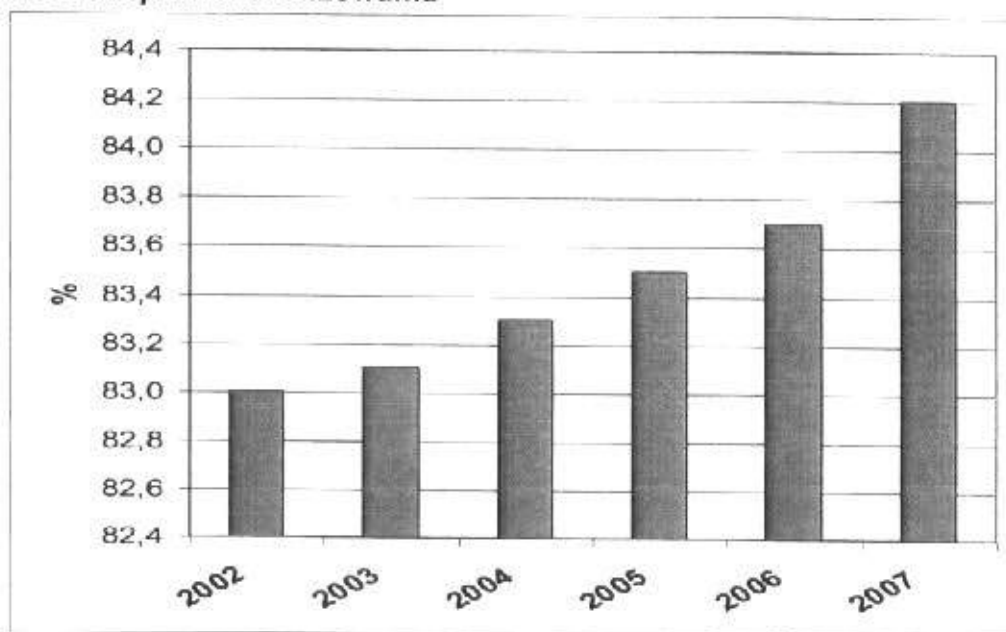
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 12 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 13 Stopień skanalizowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Woda z ujęć po uzdatnieniu jest podawana poprzez rozbudowaną sieć rozdzielczą dla zaopatrzenia mieszkańców i obiektów położonych na terenie następujących miejscowości:

- miasta Tarnobrzega,
- miejscowości Stale w gminie Grębów oraz dla Huty Szkła Pilkington Sandoglass w Sandomierzu.

Z wodociągu miejskiego korzysta 100 % mieszkańców miasta Tarnobrzeg tj około 50.000 osób, oraz około 3.000 osób z pozostałych gmin - łącznie 53.000 osób.

Struktura poboru wody wg odbiorców w 2006 r. jest następująca:

1. gospodarstwa domowe miasta Tarnobrzeg: 1.353.200 m^3/rok ,
2. pobór wody przez Hutę Szkła wynosi: 293.330,0 m^3/rok ,
3. gmina Grębów: 56.561,0 m^3/rok ,
4. sklepy: 24.419,9 m^3/rok ,
5. biura, banki: 127.226,5 m^3/rok
6. szkoły, żłobki, szpitale: 99.445,0 m^3/rok ,
7. gastronomia: 6.787,5 m^3/rok ,

8. na cele innej działalności usługowej i produkcyjnej (w tym: piekarnie, warsztaty samochodowe, betoniarnie): 25.900 m³/rok. Łączna sprzedaż wody za 2006 rok wyniosła: 2.054.200 m³

Stopień skanalizowania Tarnobrzega, w stosunku do liczby ludności, przekracza 80% . Natomiast w odniesieniu do powierzchni terenu skanalizowane jest niespełna 40% - nieskanalizowane są przede wszystkim osiedla wiejskie. Wobec powyższego, przy blisko 100% zwodociagowaniu miasta, istnieje pilna potrzeba realizacji inwestycji w zakresie budowy zintegrowanego systemu odbioru i oczyszczania ścieków w obszarze miasta i tym samym eliminacja praktyki gromadzenia ścieków sanitarno-bytowych w bezodpływowych zbiornikach. Zbiorniki te stanowią poważne zagrożenia dla utworów wodonośnych występujących w tym rejonie, a pozbawionych warstw izolujących je od powierzchni terenu. Podłączenie nowych terenów do kanalizacji odprowadzającej ścieki do istniejącej oczyszczalni ścieków nie stworzy problemów, gdyż w chwili obecnej jej przepustowość wykorzystywana jest w niespełna 50%. Ponadto, ścieki te dotychczas trafiały na oczyszczalnię jako ścieki dowożone.

Kolejnym problemem jest funkcjonowanie systemu gospodarki ściekami, w tym również niezakłóconej pracy miejskiej oczyszczalni ścieków, w okresach wysokiego poziomu wody w rzece Wiśle. Występują wówczas problemy z odprowadzaniem oczyszczonych ścieków, a także z odprowadzaniem wód opadowych przelewem na zbiorniku retencyjnym. Dodatkowo usytuowanie wysokościowe korony przelewu sprawia, iż działa on rzadko (na podstawie kilkuletniej pracy stwierdza się, że działa on zwykle podczas deszczy nawalnych, przeciętnie 2 razy w roku) i tym samym odprowadzanie wód opadowych ze zbiornika (w ilości ok. 3500 m³) powoduje nadmierne rozcieńczenie ścieków dopływających na oczyszczalnię i zakłóca reżim technologiczny jej pracy, zwłaszcza w części biologicznego oczyszczania.

W zakresie gospodarki osadowej prowadzonej w miejskiej oczyszczalni ścieków praktykuje się aktualnie wykorzystanie odwodnionych, przefermentowanych osadów do rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością kopalni siarki. Z chwilą zakończenia procesu rekultywacji tych terenów pojawi się problem ostatecznego zagospodarowania osadów.

Infrastruktura drogowa

Sieć drogowa

Szkielet układu komunikacyjnego miasta Tarnobrzeg stanowią drogi wojewódzkie Nr 723 i 871. Spełniają one funkcje tranzytowe dla ruchu kołowego na kierunkach Warszawa – Sandomierz – Mielec – Tarnów – Kraków, Tarnobrzeg – Stalowa Wola – Przemyśl.

Drogi wojewódzkie

Odcinki dróg wojewódzkich przebiegających w granicach administracyjnych miasta Tarnobrzeg:

- Ø Droga Nr 758 – od przeprawy promowej do drogi nr 871 o długości około 1 km;
- Ø Droga Nr 723 – o długości 10,469 km relacji Sandomierz – Tarnobrzeg przebiegająca ulicami: Warszawską i Sikorskiego;
- Ø Droga Nr 871 – o długości 13,367 km relacji Nagnajów – Tarnobrzeg – Grębów – Stalowa Wola; przebiegająca ulicami: Wisłostrada, Sikorskiego i Sienkiewicza.

Drogi powiatowe

Większość dróg powiatowych wymaga przebudowy poprzez wzmocnienie nawierzchni, segregację ruchu pieszego i samochodowego oraz budowę odwodnienia.

Dla poprawy układu komunikacji drogami powiatowymi niezbędne są również inwestycje polegające na budowie nowych odcinków dróg powiatowych.

Należy stwierdzić, że drogami powiatowymi o największym natężeniu ruchu samochodowego jest ciąg ulic Mickiewicza i Orłąt Lwowskich, które wymagają przebudowy polegającej na wzmocnieniu konstrukcji jezdni, wydzieleniu ciągów pieszo-rowerowych, odwodnieniu korony drogi oraz wykonaniu oświetlenia ulicznego.

Drogi gminne

Łączna długość dróg gminnych wynosi 94,664 km w tym o ulepszonej nawierzchni 44,731km.

Obwodnica miasta

Powiązania zewnętrzne oraz aktualny stan sieci dróg na terenie miasta wymuszają konieczność budowy obwodnicy dla Tarnobrzega.

Obwodnica będzie spełniać następujące warunki techniczne:

- droga klasy GP1 – dwujezdniowa, szerokość pasa ruchu 3,5, wydzielony ciąg pieszo – rowerowy, prędkość projektowa 70 km/h, obciążenie na oś 115 kN/oś, powiązania z drogami G2, Z3 i wyjątkowo klasy L4
- obwodnica nie będzie zbyt długo wyprzedzać drogi przejazdu w stosunku do drogi prowadzącej przez miasto
- dostępność do obwodnicy będzie ograniczona jedynie do wyznaczonych miejsc, dla klasy GP
- odległość między skrzyżowaniami na terenie zabudowy wyniesie 1 km, a na terenie niezabudowanym 2 km
- Szacunkowa długość obwodnicy to około 20 km, szacowana wartość zadania wynosi 180 mln zł.

2.5. Identyfikacja problemów

Problemy sfery infrastrukturalnej

1. Niska jakość sieci drogowej
2. Większość dróg powiatowych wymaga przebudowy poprzez wzmocnienie nawierzchni, segregację ruchu pieszego i samochodowego oraz budowę odwodnienia
3. Konieczność realizacji inwestycji polegających na budowie nowych odcinków dróg z czego najważniejszą inwestycją jest budowa obwodnicy dla Tarnobrzega
4. Brak wystarczającej bazy hotelowej i niska dynamika jej rozwoju
5. Niedostateczna jakość infrastruktury rekreacyjnej
6. Występowanie terenów zdegradowanych na terenie miasta mała przepustowość i jakość linii kolejowej
7. Znaczne jeszcze zanieczyszczenie środowiska w otoczeniu dużych zakładów przemysłowych
8. Wymagane nowe opracowanie w zakresie stref ochrony konserwatorskiej

9. Postępująca degradacja zasobu mieszkaniowego
10. Słabo rozwinięta sieć turystyczno-wypoczynkowa,
11. Niska jakość sieci drogowej i kolejowej, brak wystarczającej bazy hotelowej,
12. Zła jakość gleb w części regionu,
13. Znaczne jeszcze zanieczyszczenie w otoczeniu dużych zakładów przemysłowych
14. Zużycie części infrastruktury przemysłowej i mieszkaniowej,
15. Niewystarczające tempo budowy nowej infrastruktury związanej np. z ochroną środowiska oraz ochroną zdrowia
16. Nie rozwiązany problem gospodarki odpadami
17. Niekorzystne stosunki wodne – pilna potrzeba przeprowadzenia melioracji
18. Rozproszone inicjatywy związane z rozwojem miasta,

3. Gospodarka

3.1. Główni pracodawcy - struktura i trendy

Gospodarka miasta Tarnobrzega począwszy od lat 50-tych ubiegłego stulecia zdominowana została przez monokulturową branżę przemysłu, tj. przemysł wydobywczy siarki. W latach prosperity stanowił on bezpośrednie bądź pośrednie źródło utrzymania dla około 70 % ludności. W II połowie lat 90-ych nastąpił upadek tego przemysłu spowodowany pojawieniem się na rynku tańszej siarki z odzysku. Aktualnie kopalnie i zakłady przemysłu siarkowego są w fazie likwidacji, przy czym przetwórcza część tego przemysłu jest restrukturyzowana. W efekcie likwidacji bądź restrukturyzacji ww. firm pracę utraciło około 10 tys. pracowników. Obecnie miasto i powiat tarnobrzegi boryka się z typowymi dla monokultury przemysłowej problemami głównie w postaci niskiego nasycenia małych i średnich przedsiębiorstw, zubożenia społecznego, jak również konieczności zagospodarowania bądź utrzymania pozostałej olbrzymiej infrastruktury społecznej i technicznej.

Powyższe uwarunkowania są także główną przyczyną niskiej oceny miasta na krajowej mapie atrakcyjności inwestycyjnej. Prawie cały potencjał gospodarczy miasta i powiatu tarnobrzegi zlokalizowany jest w trzech skoncentrowanych geograficznie obszarach rozwojowych. Obszary w południowej części miasta są zdominowane przez tereny poprzemysłowe wydobywania siarki, w znacznym stopniu już zdegradowane.

Najwięksi pracodawcy funkcjonujący na terenie miasta Tarnobrzega są zlokalizowani na terenach Tarnobrzęskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Wisłosan ustanowiona została 9 września 1997 roku na posiedzeniu Rady Ministrów. Składa się z podstref: Stalowej Woli, Tarnobrzega, Staszowa, Nowej Dęby, Radomia, Jasła i Ożarowa.

Strefa ustanowiona została na okres 20 lat. TSSE jest to strefa rozproszona - lokalizacja terenów w jedenastu podstrefach na terenie sześciu województw:

- Podkarpackiego
- Świętokrzyskiego
- Mazowieckiego
- Lubelskiego
- Dolnośląskiego

Powierzchnia Strefy ogółem – 1 336,44 ha

Podstrefa Tarnobrzeg - obszar 119,81 ha, w tym: rejon Machów – 97,55 ha rejon Gorzyce - 22,26 ha

Dla TSSE Euro-Park WISŁOSAN proponuje się maksymalny poziom zwolnień podatkowych przewidzianych ustawą tj. uprawnienie do całkowitego zwolnienia od podatku dochodowego przez okres równy połowie czasu trwania strefy, czyli 10 lat. Zarządzającym strefą jest Agencja Rozwoju Przemysłu S. A w Warszawie. Celem utworzenia TSSE było przyspieszenie rozwoju gospodarczego regionu, podwyższenie poziomu życia mieszkańców, przeciwdziałanie recesji gospodarczej, stworzenie preferencyjnych warunków do napływu kapitału i inwestycji oraz rozwoju działalności gospodarczej, tworzenie szansy uzyskania pracy mieszkańcom regionu, złagodzenie problemów społecznych związanych ze zwolnieniami pracowników, stworzenie w regionie tarnobrzęskim miejsc pracy absolwentom szkół i uczelni wyższych. TSSE ma także przyczynić się do rozwiązania problemu restrukturyzacji dużego obszaru przemysłowego.

Teren strefy systematycznie jest powiększany przez włączanie nowych obszarów. Od września 2001 roku w granicach strefy znalazły się nowe tereny, w Radomiu, Jeziórku, Nisku i Połańcu, w 2002 roku włączone zostały obszary oraz w Pionkach, Poniatowej i Majdanie Królewskim, w 2004 roku w Rymanowie i Przeworsku.

Podstrefa Tarnobrzeg zlokalizowana jest głównie na terenach Kopalni i Zakładów Przetwórczych Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu. Wielkość podstrefy Tarnobrzeg to 166,4 ha, w tym:

- Rejon Machów – 92,5 ha
- Rejon Jeziórko – 31,9 ha
- Rejon Wola Baranowska – 11,0 ha
- rejon Olendry – 9,5 ha

Zatrudnienie w Podstrefie Tarnobrzeg na dzień 30.06.2008 – 1191 osoby, w tym nowe miejsca pracy – 1031 osoby.

Nakłady inwestycyjne poniesione w podstrefie do dnia 30.06.2008 – 149,7 mln zł. Ważne zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej posiada 14 przedsiębiorców, są to firmy:

- ZSCHIM PIOTROWICE II Sp. z o.o. – producent surowców chemicznych i mineralnych dla budownictwa
- Zakłady Chemiczne ANSER - TARNOBRZEG Sp. z o.o. – producent chemii budowlanej
- KOMA Stahlbau Sp. z o.o. – konstrukcje metalowe, obróbka metali
- Zakład Mechaniczny SIARKOPOL Sp. z o.o. – obróbka metali, produkcja urządzeń mechanicznych
- TARKON Sp. z o.o. – konstrukcje metalowe, obróbka metali
- FENIX METALS Sp. z o.o. – recycling (odzysk cyny i ołowiu)
- AGMA Sp. z o.o. – producent wyrobów włókienniczych
- Echo Media Sp. z o.o. – druk gazet, wyroby i usługi poligraficzne
- Izolbex Sp. z o.o. – producent chemii budowlanej
- ME Logistics Tomala Sp. j. – usługi magazynowania i usługi logistyczne

3.2. Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie Miasta - trendy

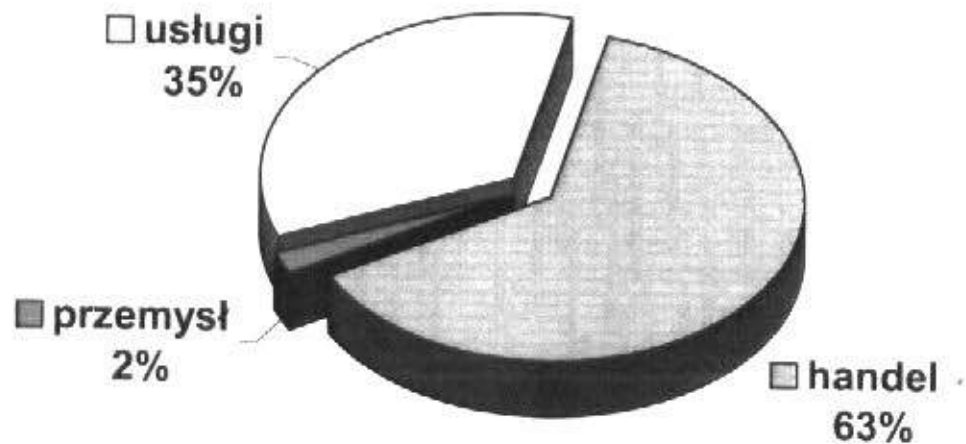
Transformacja systemowa państwa oraz likwidacja przemysłu siarkowego spowodowana dekonjunkcją tego surowca na światowych rynkach odegrały w formowaniu się struktury gospodarczej miasta. W wyniku tych procesów nastąpiły przekształcenia własnościowe i restrukturyzacje, istniejących dotąd zakładów sektora publicznego: państwowych i komunalnych, które w nowej rzeczywistości gospodarczej nie mogły istnieć w dotychczasowej formie. Powstającą lukę po likwidowanych przedsiębiorstwach na rynku pracy zaczęły wypełniać nowe formy działalności gospodarczej głównie w sektorze prywatnym. Aktualne proporcje podstawowych form aktywności gospodarczej w mieście Tarnobrzegu przedstawione w tabeli 5 oraz zilustrowane graficznie za pomocą wykresu nr 14

Tabela 5 Dynamika zmian struktury podstawowych branż gospodarki w latach 1998-2006

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych	Przemysł	Usługi	Handel	Przyrost spadek do roku poprzedniego
1998	4011	103	1401	2507	97
1999	3997	96	1284	2617	-14
2000	4112	105	1340	2667	115
2001	4332	99	1498	2735	220
2002	4565	101	1601	2854	233
2003	4607	117	1615	2875	42
2004	4543	102	1602	2839	-64
2005	4402	98	1539	2765	-141
2006	4317	97	1501	2719	-85

Źródło: UM Tarnobrzeg

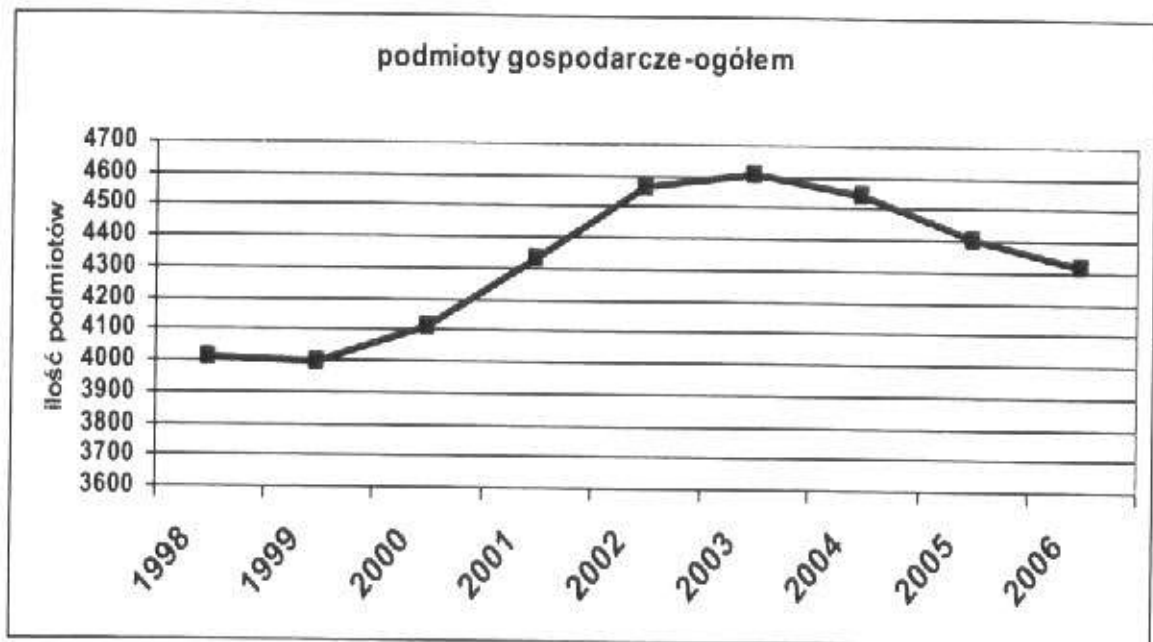
Wykres 14 Struktura udziału podstawowych form aktywności gospodarczej w gospodarce Miasta Tarnobrzega dla roku 2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

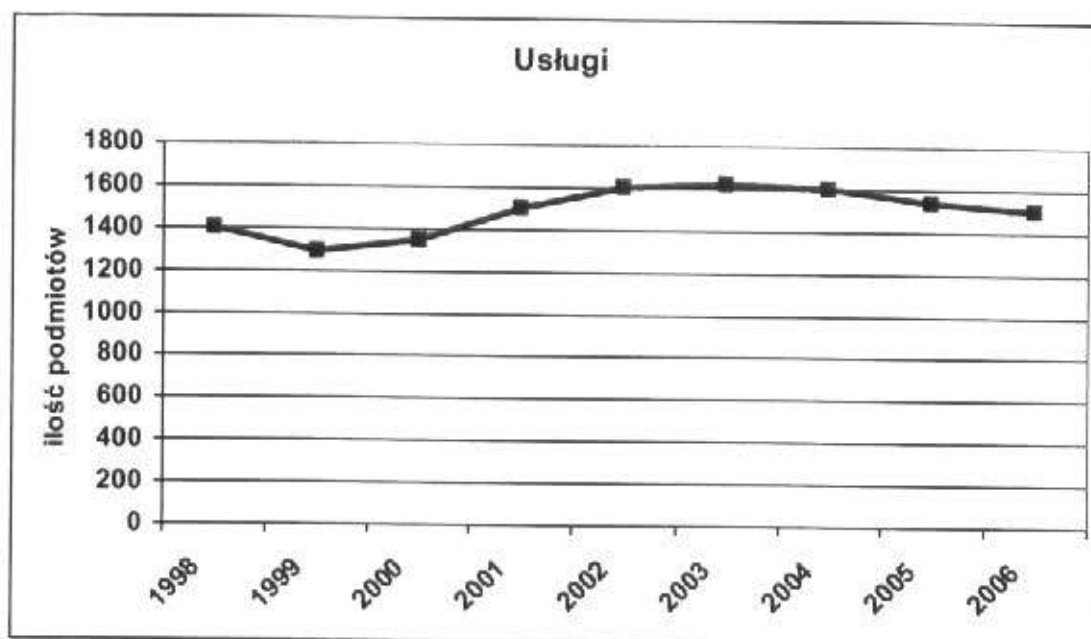
Na przestrzeni ostatnich lat proporcje te ulegały zmianom, których dynamikę odzwierciedlają poniższe wykresy prezentujące trendy występujące w zakresie podstawowych branż gospodarki lokalnej gospodarki miasta Tarnobrzega.

Wykres 15 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów gospodarczych działających na lokalnym rynku Miasta Tarnobrzega

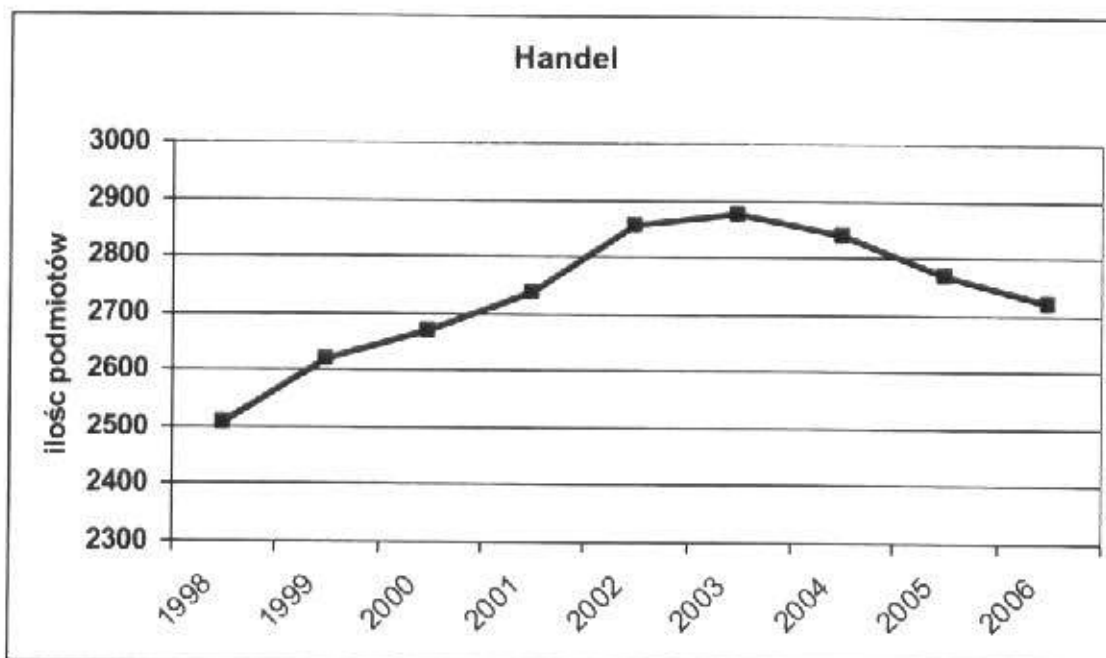
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Tarnobrzeg

Wykres 16 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w sferze usług.

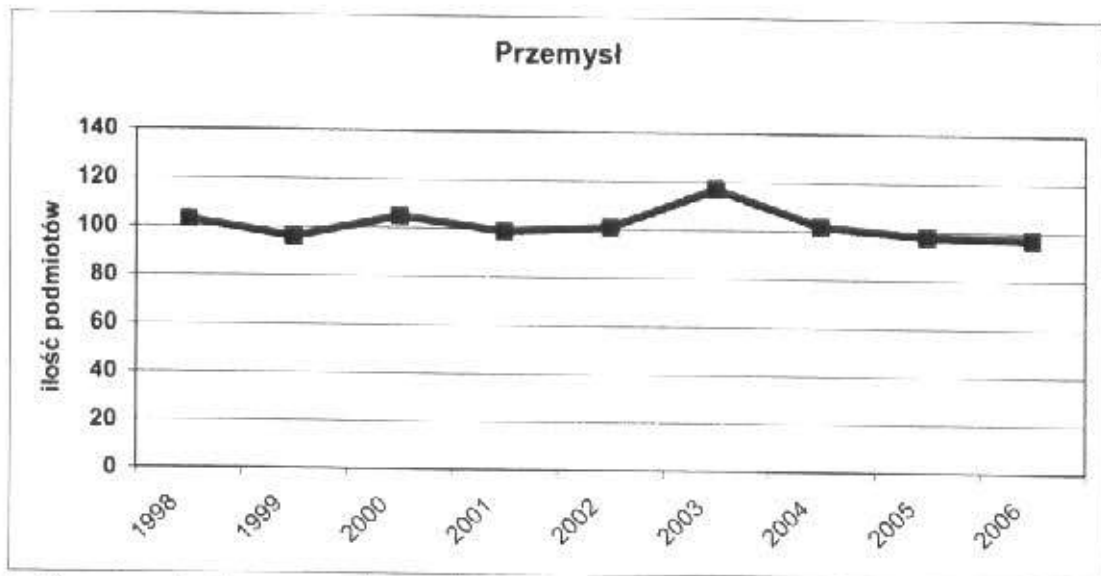
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Tarnobrzeg

Wykres 17 Trendy w obszarze działalności handlowej na terenie /miasta Tarnobrzega

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Tarnobrzeg

Wykres 18 Dynamika zmian liczby podmiotów zaliczanych do działalności przemysłowej.

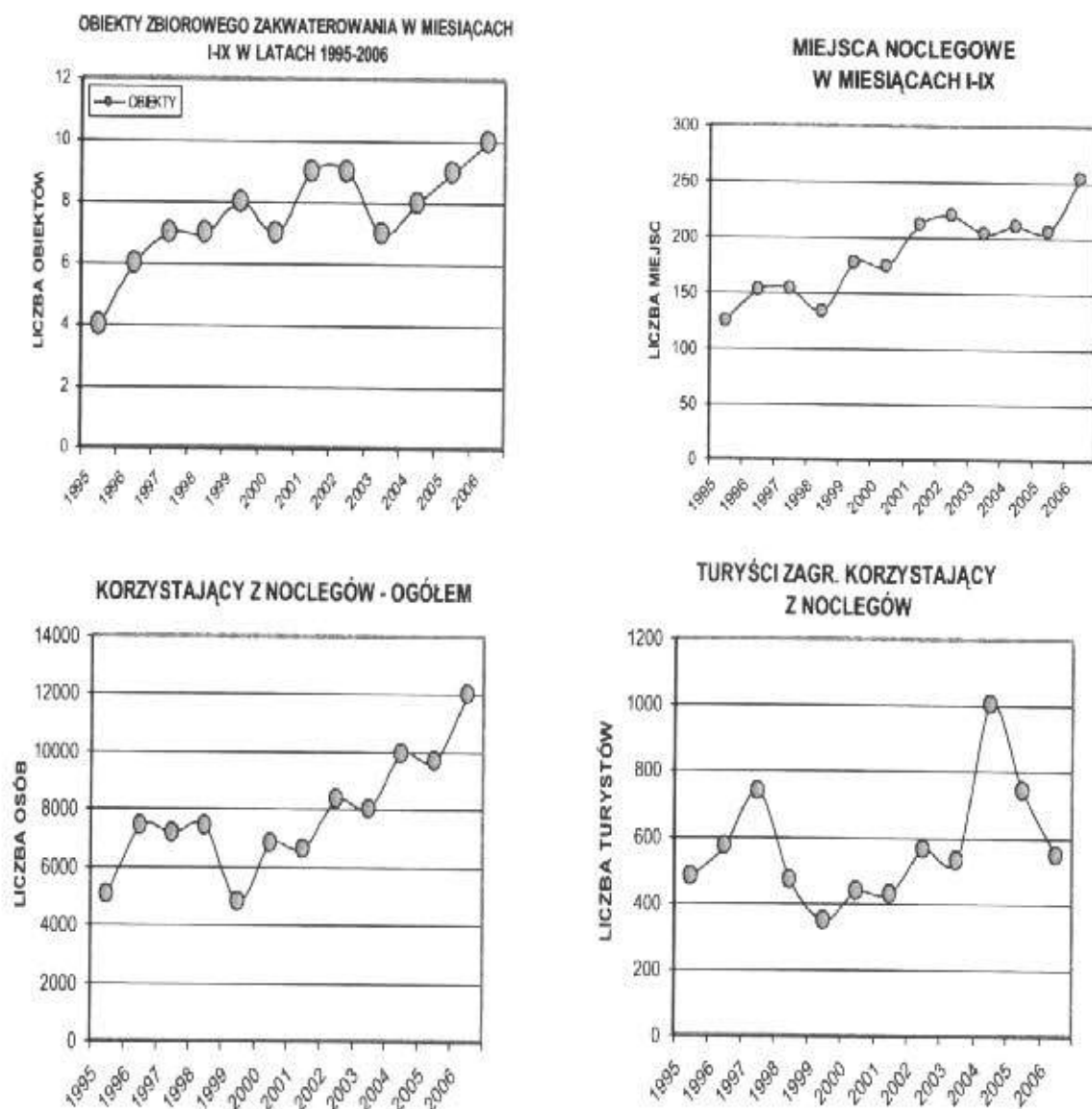

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Tarnobrzeg

Mając na względzie potencjalne możliwości rozwoju turystyki w mieście i jego otoczeniu poddano analizie dostępne wskaźniki dotyczące tego obszaru działalności gospodarczej oraz usług towarzyszących. W chwili obecnej miasto Tarnobrzeg dysponuje niewielką liczbą obiektów warunkujących rozwój turystyki. Ich ilość odzwierciedla dotychczasowe postrzeganie Tarnobrzega jako miasta przemysłowego w niewielkim stopniu atrakcyjnego turystycznie. Zmieniające się okoliczności, w tym zwłaszcza zbliżający się termin oddania do użytku 500 hektarowego zbiornika wodnego dogodnie położonego w pobliżu miasta oraz częściowo zmodernizowanej infrastruktury drogowej (Wisłostrada) stwarza nowe okoliczności dla rozwoju tej branży gospodarki.

Zbiornik Machowski, którego budowa stanowi ważny etap przywracania miastu terenów zdegradowanych stanowi główny lecz nie jedyny czynnik, który może być ważny przy kreowaniu rozwoju turystyki w mieście. Drugim czynnikiem, który może przyczynić się do rozwoju branży turystycznej w mieście jest będący aktualnie w trakcie działań adaptacyjnych zespół pałacowo-parkowy określany jako Zamek Dzikowski. Ta dawna siedziba rodu Tarnowskich, która przez dziesięciolecia była również przedmiotem wieloletniej dewastacji wynikającej między innymi z lokalizacji w niej szkoły rolniczej wymaga rewitalizacji i znakomicie uzupełnia możliwości rozwoju turystyki związane z powstawaniem drugiego po zalewie w Solinie pod względem wielkości zbiornika wodnego w województwie podkarpackim. Wykorzystanie tej szansy rozwoju nowej dziedziny gospodarki na terenie miasta nadal postrzeganego jako typowo przemysłowe wymaga dużych wysiłków zarówno w zakresie samego przygotowania infrastruktury jak i znacznie bardziej wymagającego wysiłku w zakresie promocji pozwalającej przełamać utrzymujące się stereotypy w zakresie postrzegania miasta Tarnobrzega.

Wykres 19 Zależności obrazujące aktualną sytuację w mieście w zakresie korzystania z usług turystycznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Instytucje okołobiznesowe

Rozwój przedsiębiorczości wspierają działające na terenie miasta instytucje otoczenia biznesu: m.in. Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Tarnobrzaska Izba Przemysłowo-Handlowa, Cech Rzemiosł i Przedsiębiorców. Niewystarczająca jest sytuacja w zakresie usług informacyjno-doradczych dla sektora MSP

3.3. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach – trendy

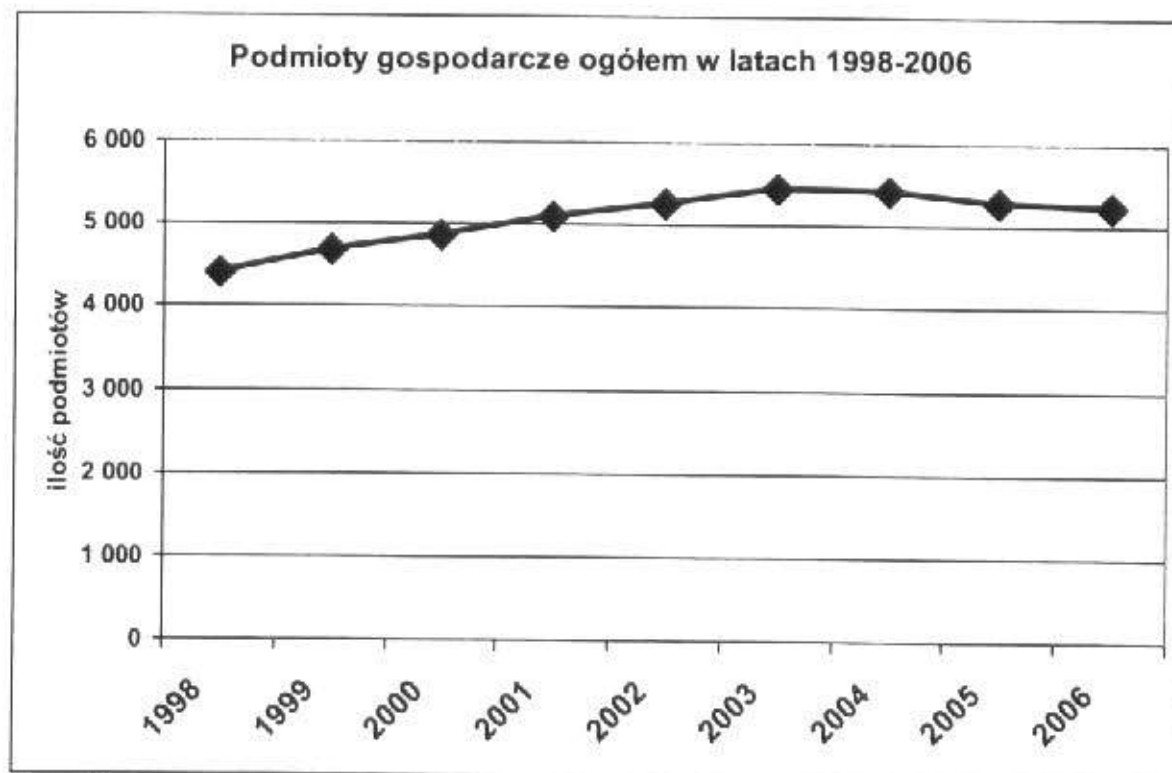
Na terenie Miasta Tarnobrzega zarejestrowanych było (wg GUS) w 31.12. 2007 roku 5260 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w systemie REGON. Podział według sektorów własności podmiotów:

- sektor publiczny, państwowy – 36;
- sektor publiczny samorządu terytorialnego – 99;
- sektor prywatny krajowy – 5078, w tym zakłady osób fizycznych - 4046;
- sektor prywatny zagraniczny – 47.

Większość zarejestrowanych podmiotów stanowią firmy prywatne. Najczęściej są to podmioty małe, jedno- lub kilkuosobowe.

- podmioty o liczbie pracujących 9 i mniej osób – 5027;
- podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – 189;
- podmioty o liczbie pracujących 50 i więcej – 44.

Wykres 20 Trendy w zakresie liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na lokalnym rynku miasta Tarnobrzega

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

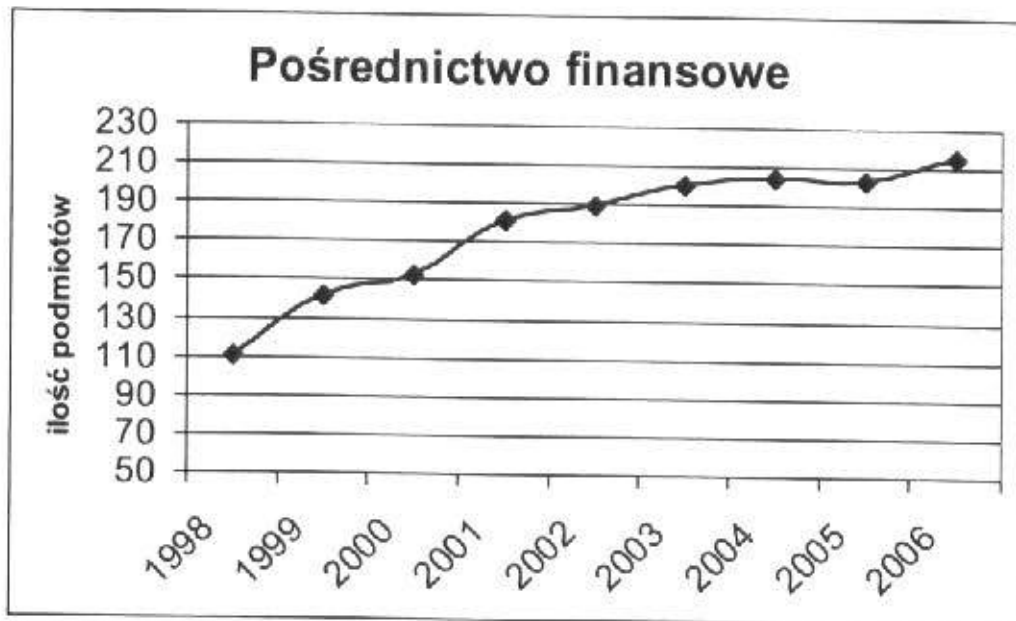
Tabela 6 Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg. sektorów.

		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	26	25	25	24	24	27	26	26	26
2	Górnictwo	3	3	3	6	5	4	-	3	-
3	Przetwórstwo przemysłowe	347	387	323	341	344	344	333	324	340
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2	2	2	2	2	3	-	3	-
5	Budownictwo	435	459	486	502	511	527	517	500	547
6	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1973	2059	2109	2164	2248	2341	2304	2215	2101
7	Hotele i restauracje	134	147	155	168	182	191	195	182	177
8	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	182	182	188	216	229	237	237	245	238
9	Pośrednictwo finansowe	111	141	152	181	189	200	204	203	220
10	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	613	638	703	725	762	777	757	741	713
11	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	30	23	30	30	21	25	-	26	-
12	Edukacja	72	81	110	117	118	136	-	144	-
13	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	214	231	249	270	273	264	-	274	-
14	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	258	294	323	341	359	371	-	401	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

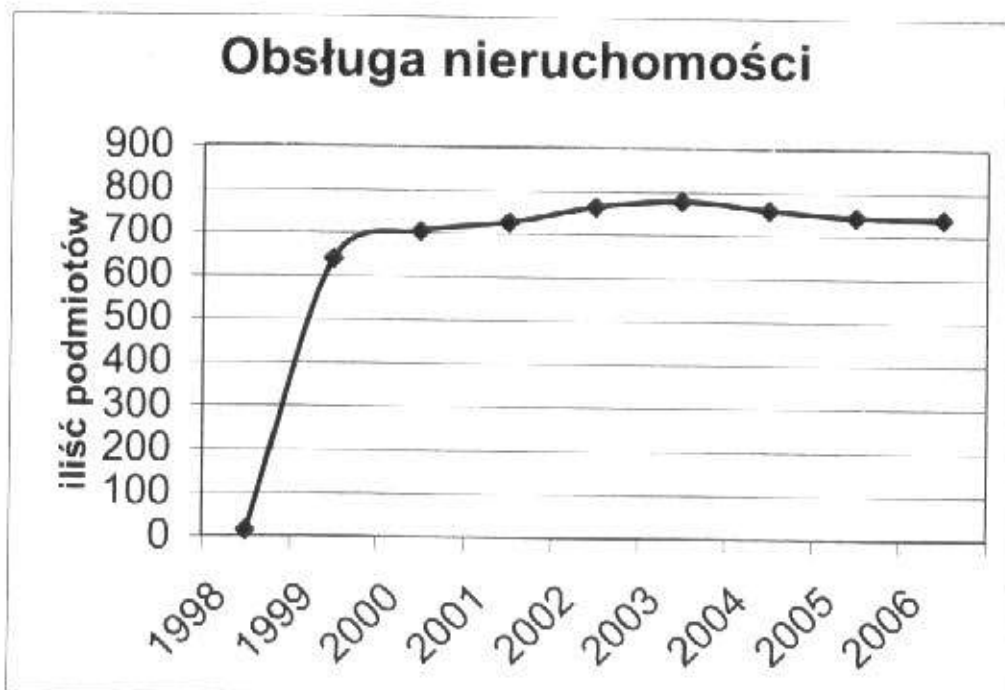
Trendy w zmian ilościowych w zakresie podstawowych branż gospodarki w mieście Tarnobrzegu przedstawiają się następująco:

Wykres 21 Trendy w lokalnym sektorze górnictwa

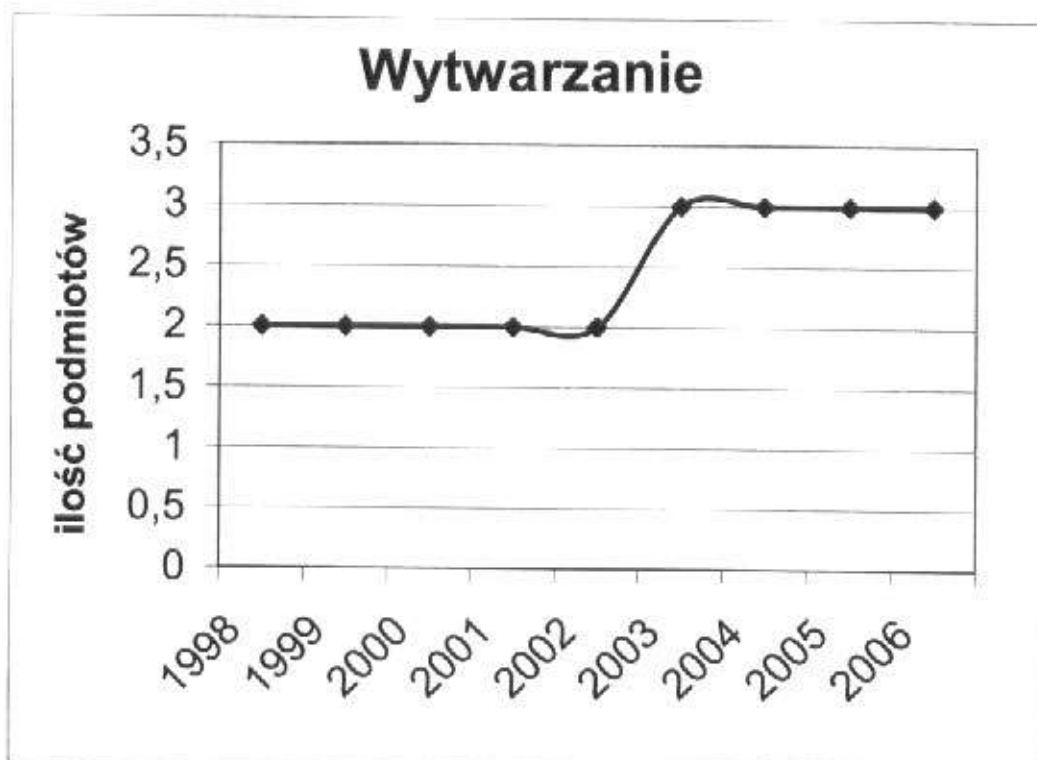
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 22 Trendy zmian w zakresie lokalnej gospodarki nieruchomościami

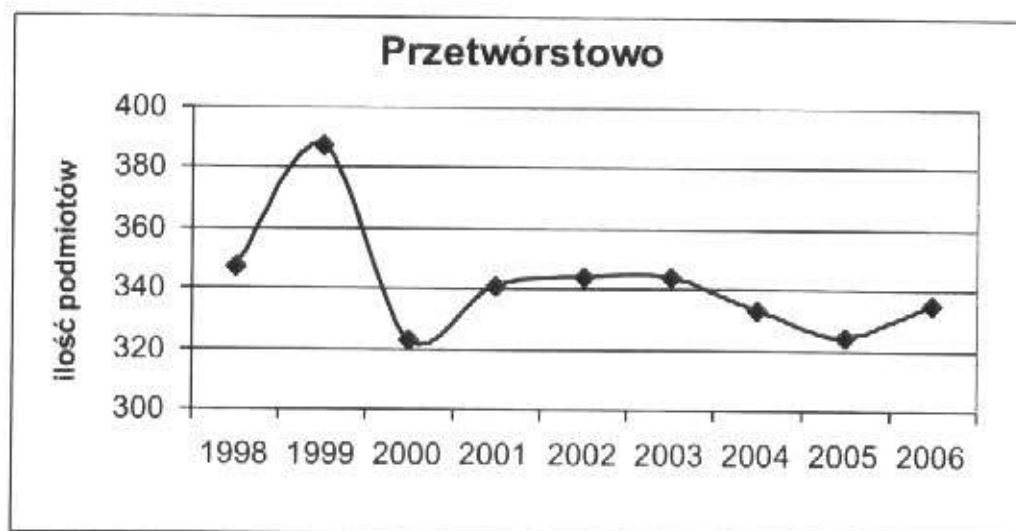
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 23 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów z zakresu wytwarzania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 24 Trendy zmian w przetwórstwie

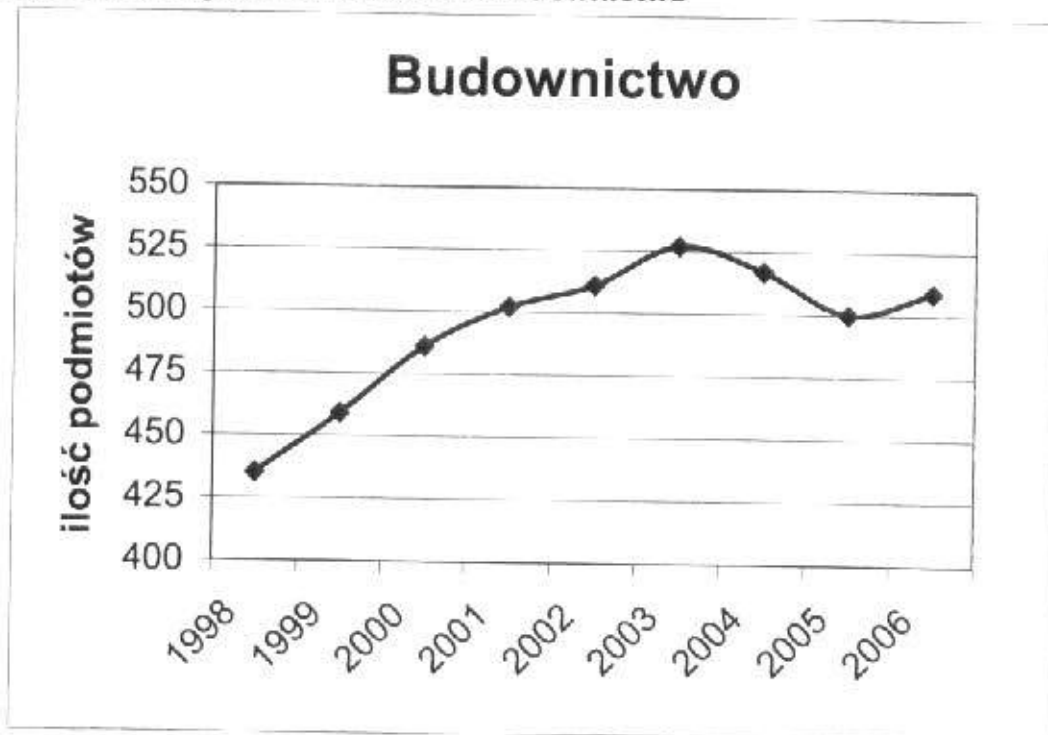
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 25 Trendy zmian w sektorze transportu, gospodarki magazynowej i łączności

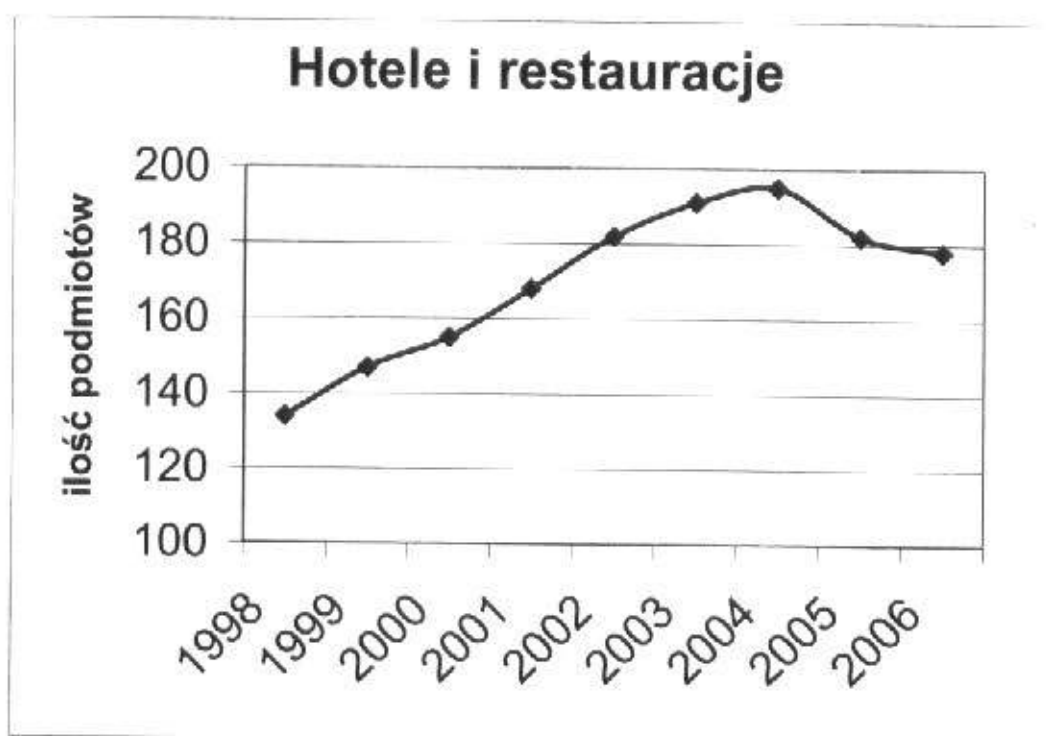
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 26 Trendy zmian w sektorze budownictwa

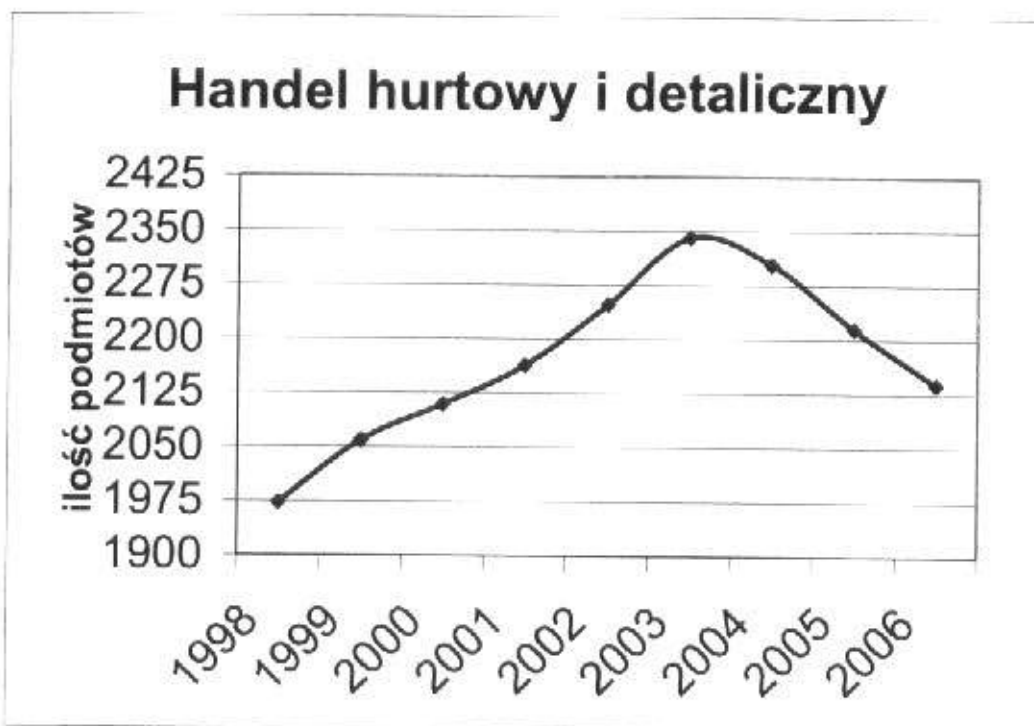
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 27 Trendy zmian w sektorze usług hotelowo-gastronomicznych

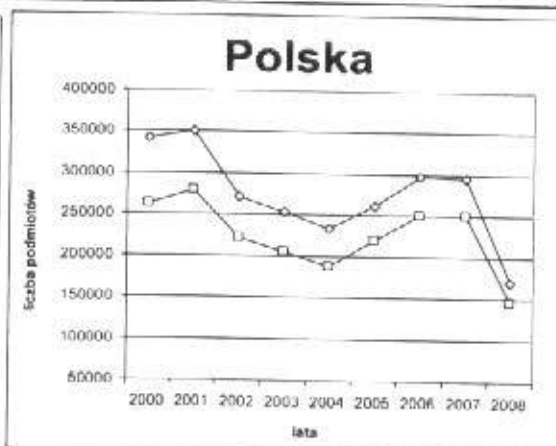
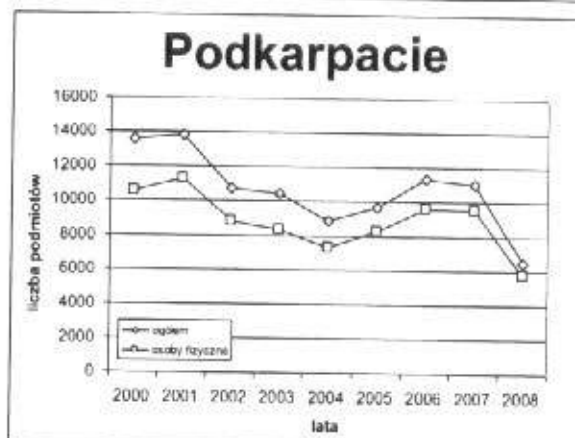
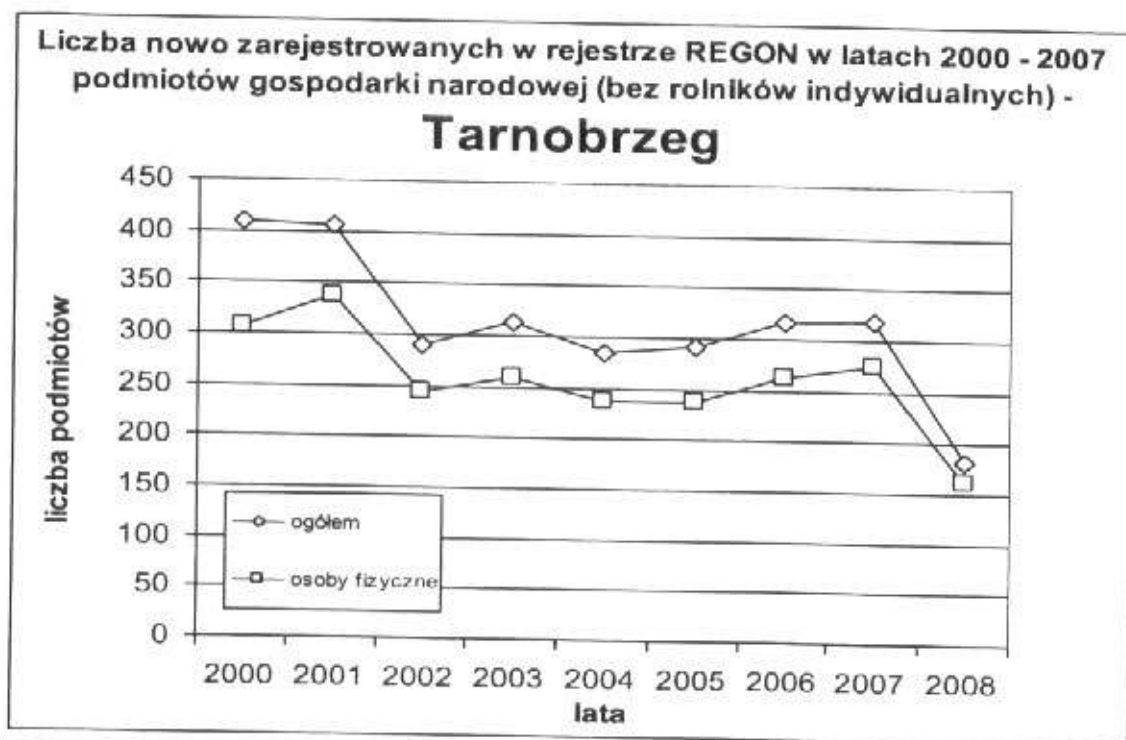
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 28 Trendy zmian w handlu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 29 Obserwowane trendy zmian liczby nowo rejestrowanych przedsiębiorstw na tle regionu i kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu statystycznego w Rzeszowie

Odzwierciedleniem dynamiki rozwoju przedsiębiorczości są zmiany liczby noworejestrowanych podmiotów gospodarczych. Tendencja w tym zakresie w odniesieniu do miasta Tarnobrzega pozostają w zgodności z ogólnymi trendami gospodarki regionalnej i krajowej.

3.4. Identyfikacja problemów

Problemy sfery gospodarczej

1. Niedostateczna ilość małych i średnich przedsiębiorstw w mieście
2. Odczuwalne do dziś skutki silnego powiązania gospodarki miasta z monokulturową branżą przemysłu, tj. przemysłu wydobywczego siarki stanowiącego niegdyś źródło utrzymania ok. 70% ludności
3. Niska ocena miasta na mapie atrakcyjności inwestycyjnej
4. Trendy zmian ilościowych w zakresie podstawowych branż gospodarki w większości wykazują tendencje spadkowe – szczególnie wyraźne w obszarze handlu
5. Niewystarczający dla prawidłowego rozwoju potencjał finansowy rodzimych przedsiębiorstw
6. Niewielka ilość podmiotów zaliczanych do nowych technologii
7. Niewielki poziom zorganizowania się przedsiębiorców – brak organizacji zrzeszających przedsiębiorców – zanik funkcjonowania Tarnobrzesckiej „Izby przemysłowo-Handlowej
8. Niewystarczająca infrastruktura informacyjno-doradcza dla MSP
9. Niedostateczne zagospodarowanie i wykorzystanie terenów Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Machowie
10. Uzależnienie kadry od wielkich firm państwowych lub spółek Skarbu Państwa,
11. Nadmiar niektórych grup zawodowych
12. Niewystarczająca ilość dobrze przygotowanych kadr z zakresu marketingu, finansów, zarządzania itp.
13. Słabo rozwinięte szkolnictwo zawodowe ukierunkowane na usługi,

4. Sfera społeczna

4.1. Struktura demograficzna i społeczna – trendy

Jednym z ważniejszych wyznaczników rozwoju lokalnej społeczności jest sytuacja demograficzna a zwłaszcza trendy ujawniające się w tym zakresie. Przedstawione poniżej informacje i wykresy prezentują zarówno sytuację bieżącą jak i dynamikę zmian poszczególnych wskaźników demograficznych.

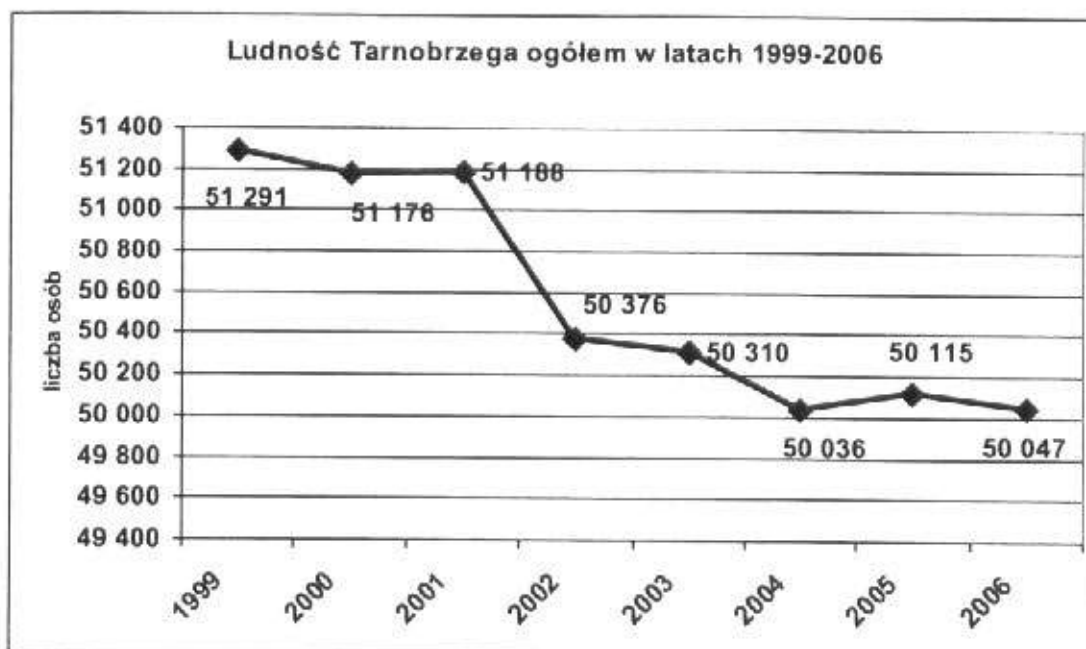
Wg danych UM w Tarnobrzegu liczba ludności miasta w 2006 roku wynosiła **50 047 osób**; gęstość zaludnienia - **586 osoby/km²**.

Tabela 7 Podstawowe dane demograficzne miasta Tarnobrzeg

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ludność ogółem	51 291	51 176	51 188	50 376	50 310	50 036	50 115	50 047
ludność na 1 km ²	598	596	596	587	586	583	584	586
przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych	176	171	159	120	82	96	84	-
przyrost naturalny na 1000 ludności	3,4	3,3	3,1	2,4	1,6	1,9	1,7	2,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Wykres 30 Ludność Tarnobrzega ogółem w latach 1999-2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych regionalnych GUS

Zmiany, jakie zaszły w Tarnobrzegu w odniesieniu do liczby ludności w okresie ostatnich ośmiu lat przedstawione zostały w tabelach przedstawionych poniżej. Pierwsza z nich pokazuje dynamikę liczby ludności miasta z uwzględnieniem płci i współczynnika feminizacji, druga – dynamikę zmian ilościowych ludności w rozbiciu na poszczególne osiedla miasta Tarnobrzega trzecia – ruch naturalny mieszkańców z uwzględnieniem przyrostu naturalnego, czwarta – migracje wewnętrzne mieszkańców Tarnobrzega z uwzględnieniem salda migracji.

Tabela 8 Liczba ludności w Tarnobrzegu w latach 1998-2006

Lata	Ogółem	Gęstość zaludnienia na 1 km ²	Mężczyźni	Kobiety	Współczynnik feminizacji
1998	51 061	591	24 905	26 156	105
1999	51 291	596	25 022	26 269	105
2000	51 176	595	24 946	26 230	105
2001	51 188	595	25 303	26 468	105
2002	50 376	587	24 295	26 081	107
2003	50 310	586	24 214	26 096	108
2004	50 362	583	24 302	26 060	108
2005	50 306	584	24 270	26 036	109
2006	50 033	584	23 973	26 060	108

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu

Tabela 9 Liczba ludności miasta w ujęciu osiedlami (stan na koniec 2006 r.)

Lp.	Osiedle	Pobyt stały	Pobyt czasowy	Razem
1	Piastów	1 130	8	1 138
2	Barbórka	378	4	382
3	Zakrzów	806	14	823
4	Dzików	3 967	46	4013
5	Sielec	478	9	487
6	Wielowieś	1 570	21	1591
7	Sobów	1 512	16	1 528
8	Mokrzyszów	2 079	70	2 149
9	Miechocin	879	23	902
10	Nagnajów	186	0	186
11	Ocice	462	2	464
12	Kajmów	0	0	0
13	Stare Miasto	2 672	52	2 724
14	Przywiśle	6 486	410	6896
15	Wielopole	7 473	251	7 724
16	Siarkowiec	6 316	139	6 455
17	Serbinów	13 180	297	13 477
	Razem	49 574	1362	50 047

Źródło: Strategia Rozwoju Tarnobrzega

Tabela 10 Ruch naturalny w Tarnobrzegu w latach 1998 – 2006

Lata	Małżeństwa		Urodzenia żywe		Zgony		Przyrost naturalny	
	W liczbach bezwzg.	Na 1000 ludności	W liczbach bezwzg.	Na 1000 ludności	w liczbach bezwzg.	Na 1000 ludności	w liczbach bezwzg.	Na 1000 ludności
1998	314	6,1	498	9,6	333	6,4	165	3,2
1999	304	5,9	485	9,4	309	6,0	176	3,4
2000	326	6,3	499	9,6	328	6,3	171	3,3
2001	269	-	477	-	318	-	159	-
2002	264	5,3	423	8,3	303	6,0	120	2,4
2003	326	6,5	422	8,3	340	6,7	82	1,6
2004	285	5,7	411	8,1	315	6,2	96	1,9
2005	284	5,6	418	8,3	334	6,6	84	1,7
2006	263	5,2	446	8,9	341	6,8	105	2,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu

Tabela 11 Migracje wewnętrzne ludności w Tarnobrzegu w latach 1998-2006

Lata	Napływ	Odływ	saldo migracji dla miasta
	Razem	Razem	
1998	421	561	-140
1999	544	579	-35
2000	391	515	-124
2001	423	700	-277
2002	384	659	-275
2003	441	695	-216
2004	395	659	-264
2005	380	541	-161
2006	391	578	-187

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu

Analiza danych w latach 1998-2006 pokazuje, że w badanym okresie zmniejszyła się populacja mieszkańców, liczba zawieranych małżeństw, nastąpił spadek liczby urodzeń, zmniejszył się przyrost naturalny zwiększyło się saldo migracji ludności.

Wnioski z analizy tych danych wskazują w sposób wyraźny niekorzystne trendy demograficzne występujące w mieście.

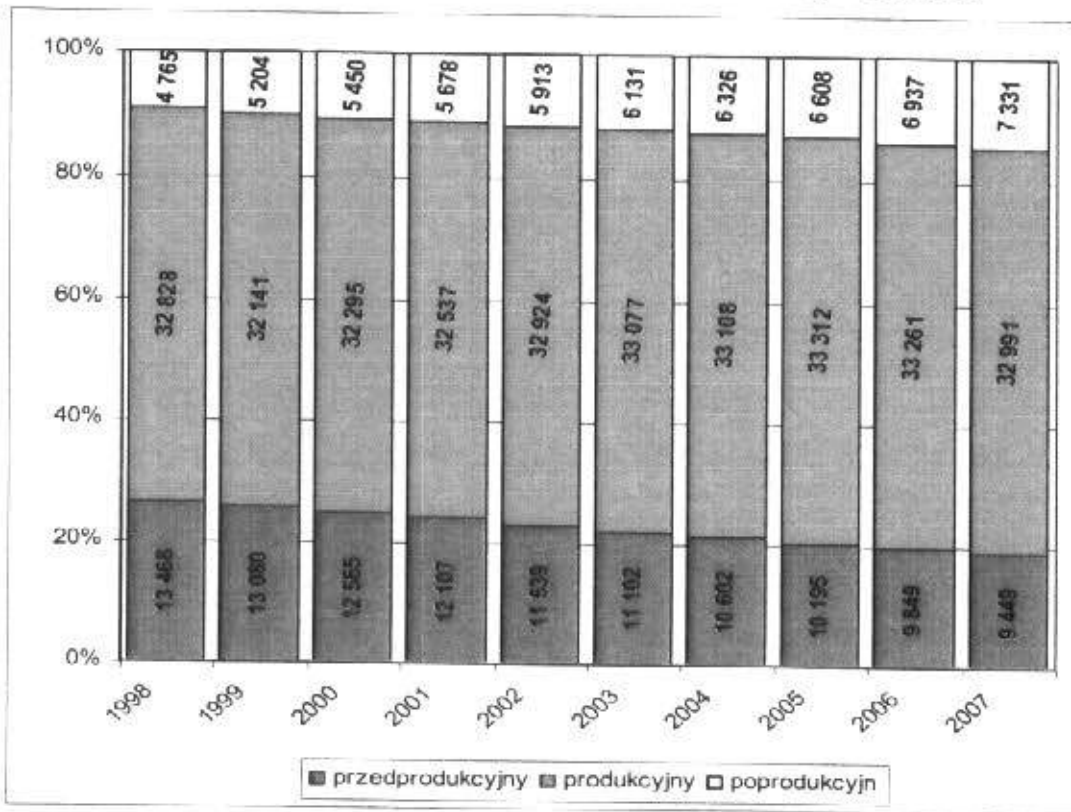
Tabela 12 Dynamika zmian struktury wiekowej ludności Tarnobrzega w latach 1998-2006

Lata	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Wskaźnik obciążenia demograficznego
1998	13 468	32 828	4 765	55,5
1999	13 074	33 193	5 024	54,5
2000	12 466	33 450	5 260	53,0
2001	11 941	33 760	5 487	53,0
2002	11 539	32 924	5 913	53,0
2003	11 102	33 077	6 131	52,0
2004	10 602	33 108	6 326	51,1
2005	10 195	33 312	6 608	50,7
2006	9 849	33261	6 937	50,5

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu

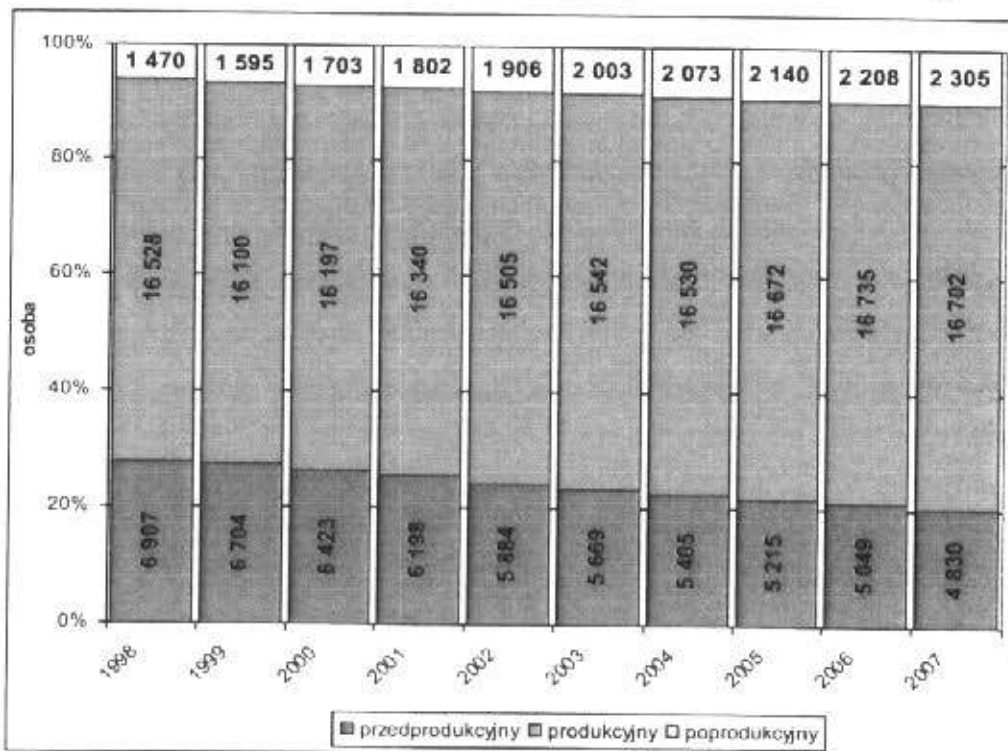
Ważnym wskaźnikiem odzwierciedlającym kondycję demograficzną danej społeczności jest struktura wiekowa ludności. W Tarnobrzegu na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się niekorzystne trendy w tym zakresie. Ilustracją tego stwierdzenia są wykresy przedstawione poniżej. Można tu wyraźnie dostrzec niekorzystne zjawiska takie jak zmniejszanie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Spodziewanym efektem tego zjawiska dodatkowo wzmocnionym emigracją zarobkową będzie wzrastające obciążenie demograficzne czyli stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Trend ten będzie dodatkowo wzmocniony spodziewanym i widocznym na wykresie wzrostem udziału ludzi w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 31 Ludność - struktura wiekowa miasta Tarnobrzeg – ogółem

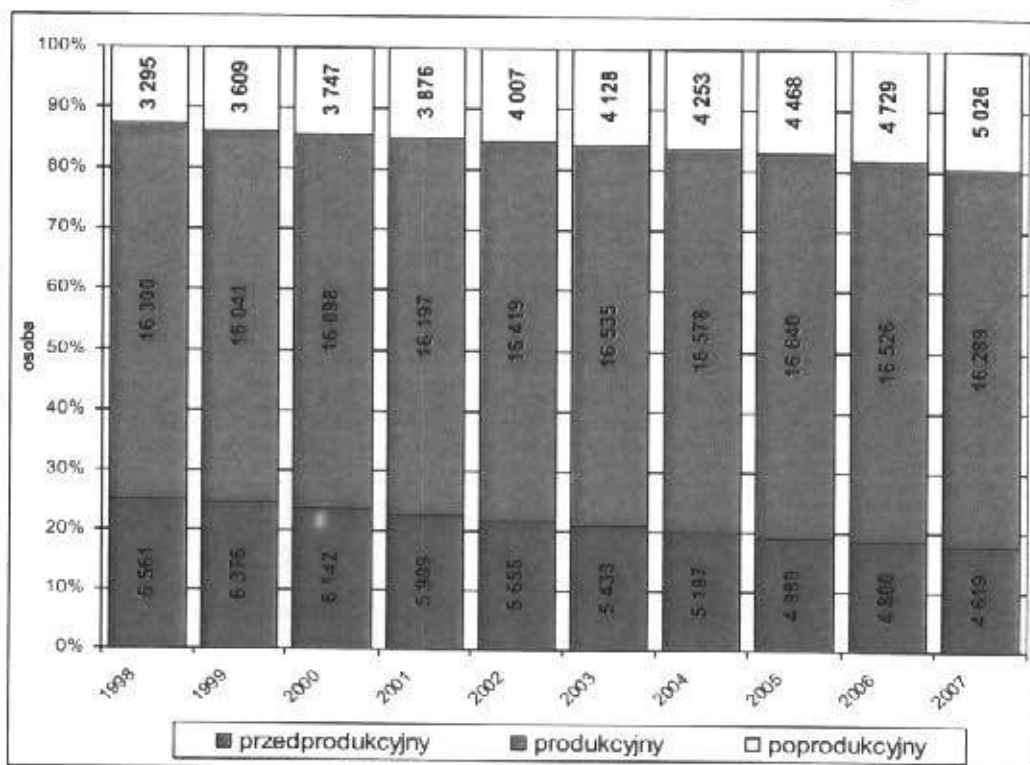
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Tarnobrzegu

Wykres 32 Ludność - struktura wiekowa mężczyzn miasta Tarnobrzeg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Tarnobrzegu

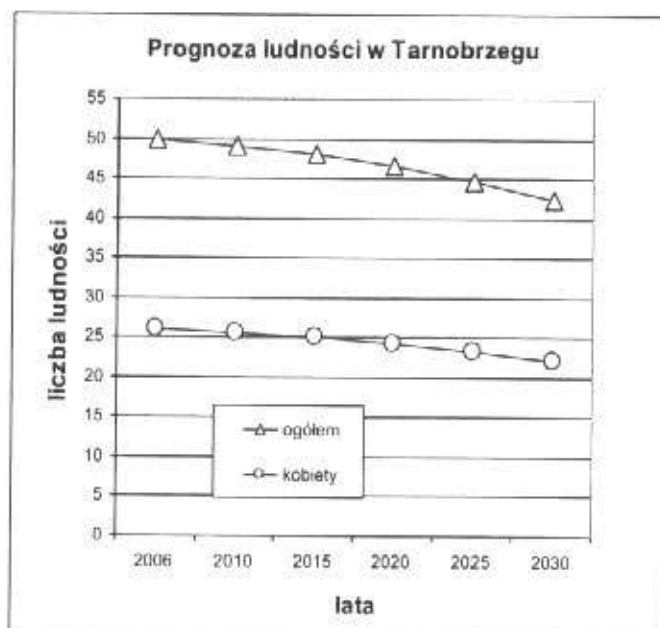
Wykres 33 Ludność - struktura wiekowa kobiet miasta Tarnobrzeg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Tarnobrzegu

Istotnym kryterium oceny kondycji demograficznej danej społeczności jest prognoza ludnościowa. Niezależnie od innych wskaźników perspektywa dla Tarnobrzega w tym zakresie jest jednoznacznie niekorzystna

Wykres 34 Prognoza ludności w Tarnobrzegu
(wszystkie wartości wyrażone w tysiącach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Reasumując, na podstawie powyżej przedstawionych zależności można uznać, że w Tarnobrzegu występują i utrzymują się tendencję niekorzystne trendy demograficzne.

4.2. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Grupami społecznymi wymagającymi wsparcia jest szerokie spektrum mieszkańców Tarnobrzega zamieszkujących tereny stref rewitalizacyjnych bądź też tych, którzy dzięki procesowi rewitalizacji uzyskują wsparcie w postaci miejsc pracy, zapewnienia świadczeń społecznych, edukacji oraz innych form dostępu do dostępu do dóbr publicznych. Szczególna uwaga podczas planowania rewitalizacji nakierowana jest na osoby, które ze względu na ubóstwo, niskie wykształcenie, utratę pracy w wyniku restrukturyzacji w sposób szczególny muszą znosić niedogodności wynikające z degradacji przestrzeni gospodarczej i społecznej. Poniżej przedstawiona analiza skoncentrowana jest na przedstawieniu sytuacji w jakiej znajdują się osoby środowisk zagrożonych marginalizacją w mieście. Oprócz sytuacji środowisk marginalizowanych w opracowaniu przedstawiono też sytuację miasta w zakresie podstawowych usług zapewniających podstawowe standardy jakości życia takie jak ochrona zdrowia i bezpieczeństwo.

Gmina realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu. Świadczenia pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, bądź innych osób, za zgodą zainteresowanego lub przedstawiciela ustawowego.

Natomiast diagnozowanie spraw odbywa się w oparciu o wywiad środowiskowy, a decyzje w sprawach świadczeń wydawane są w pisemnej formie.

Powody pomocy, której udziela ośrodek są następujące:

- ubóstwo
- sieroctwo
- bezdomność
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- ciężka lub długotrwała choroba
- przemoc w rodzinie
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
- alkoholizm
- narkomania
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
- klęska żywiołowa
- klęska ekologiczna
- trudności w integracji uchodźców
- zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa.

Tabela 13 Realizacja świadczeń udzielanych w ramach pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu w latach 2002-2006

Forma Pomocy	2002	2003	2004	2005	2006
Zasiłek stały (wyrównawczy)	100	119	144	140	153
Zasiłek okresowy	333	56	378	563	420
Schronienie	22	16	19	24	30
Posiłek	868	839	511	648	911
W tym dzieci	852	833	511	647	-
Usługi opiekuńcze specjalistyczne	51	50	59	60	76
	10	7	8	7	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	17	16	17	24	16
Zdarzenie losowe	3	3	2	2	35
Sprawienie pogrzebu	1	1	1	2	3
Zasiłki celowe i w naturze	953	1129	1092	1257	1059
W tym zasiłki specjalne celowe	171	68	70	110	112
Poradnictwo specjalistyczne	396	302	364	218	326
Interwencja kryzysowa	0	0	123	24	27
Praca socjalna	1315	1469	1340	1317	-
W tym wyłącznie	356	362	361	394	-
W postaci pracy socjalnej					
Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa	120	145	63	0	-
Zasiłek stały	145	111	0	0	-
Zasiłek okresowy gwarantowany	58	51	0	0	-
Renta socjalna	451	468	0	0	-
Zasiłki rodzinne	51	48	0	0	-
Zasiłki pielęgnacyjne	224	218	0	0	-
Rodziny zastępcze	46	48	51	54	-
W tym dzieci	56	58	62	70	-
Osoby usamodzielniane	7	10	7	10	-

Źródło: Dane MOPR w Tarnobrzegu

W związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej dnia 1.05.2004 r., część zadań od tego dnia realizuje gmina za pomocą Urząd Miasta- Wydział Świadczeń Społecznych. Natomiast renty socjalne zostały przekazane do ZUS z dniem 21.10.2003 r.

Ośrodek prowadzi także świetlicę terapeutyczną, która wykonuje zadania profilaktyczne. Obejmuje ona opieką dzieci zagrożone niedostosowaniem społecznym z powodu dysfunkcji środowiska rodzinnego. Poza wyżej wymienionymi

formami pomocy w ostatnich latach wzrasta liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem i pomocą ośrodków wsparcia.

Do ośrodków wsparcia zajmujących się tymi formami należą:

- *Dom Dziennego Pobytu ul. M. Dąbrowskiej 10b*

Swoją pomocą obejmuje on osoby starsze. Jego działalność koncentruje się wokół integracji tych osób ze środowiskiem lokalnym w zakresie kulturalnego spędzania wolnego czasu i zapewnienia tym osobom niezbędnych potrzeb. Z usług tej placówki korzysta 46 osób.

- *Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Sandomierska 8*

Jest to ośrodek wsparcia dziennego dla osób chorych psychicznie. Głównym założeniem pracy w tym domu jest w miarę możliwości przywrócenie klienta do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Terapia prowadzona jest m.in. poprzez zajęcia gospodarcze, plastyczne, stolarsko-ślusarskie, kulinarne, rehabilitacje ruchową, psychoterapię i rozmowy indywidualne. Prowadzi się też pracę z rodziną podopiecznego. Opieką objętych jest około 35-40 osób.

- *Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Jachowicza 4a*

Celem działalności tej placówki jest pomoc w znalezieniu nowych sposobów radzenia sobie z trudną sytuacją związaną z przemocą w rodzinie. W ramach tej instytucji udzielana jest natychmiastowa pomoc psychologiczna, pedagogiczna, socjalna i prawna, a w uzasadnionych przypadkach osoby w sytuacji kryzysowej mogą uzyskać krótkoterminowe schronienie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie koordynuje także działania następujących placówek pomocowych:

- *Dom Pomocy Społecznej w Tarnobrzegu ul. Kurasia 7*

Jest on przeznaczony dla 60 osób przewlekle chorych, które wymagają całodobowej opieki. Świadczy on usługi w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających, religijnych, a także umożliwia korzystanie z opieki medycznej.

- *Dom Pomocy Społecznej w Tarnobrzegu ul. Sienkiewicza 211*

To placówka dla 60 niepełnosprawnych osób. Prowadzona jest przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek. Świadczy usługi w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych, pielęgnacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Jest tu prowadzona nauka czynności dnia codziennego, terapia zajęciowa, zajęcia sportowe i rehabilitacyjne.

- *Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Tarnobrzegu ul. św. Barbary 1*

Do tego ośrodka kierowane są dzieci pozbawione całkowicie lub częściowo opieki rodziców. W strukturze tej placówki istnieje zespół interwencyjny z 15 miejscami i zespół socjalizacyjny dysponującym 38 miejscami. Placówka zapewnia dziecku całodzienny pobyt, opiekę i wychowanie. Prowadzi zajęcia socjalizacyjne, logopedyczno-terapeutyczne oraz przygotowuje diagnozę psychofizyczną.

- *Rodzinny Dom Dziecka w Tarnobrzegu ul. Słoneczna 17*

Zapewnia on dzieciom całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Do placówki przyjmowane są dzieci do 18 lat. Dom dysponuje 8 miejscami.

- *Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Tarnobrzegu ul. św. Barbary 8*

W tej placówce prowadzona jest działalność diagnostyczno-konsultacyjna, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających chęć prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej. Szkoli się tutaj i wspiera psychologicznie i pedagogicznie rodziny zastępcze, a także rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnej opiece zastępczej. Ośrodek prowadzi sprawy adopcyjne.

- *Rodziny zastępcze*

Każda rodzina zastępcza ustanawiana przez sąd lub sprawowana w ramach umowy z prezydentem miasta może otrzymywać pomoc finansową na częściowe pokrycie kosztów utrzymania przyjętego dziecka. Wysokość tej pomocy uzależniona jest od kwoty bazowej określonej w ustawie o pomocy społecznej, dochodów dziecka, jego wieku i stanu zdrowia.

Pomocy udziela się także wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych czy młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którzy je opuszczają po ukończeniu 18 roku życia. Jej wielkość, formy i zakres ustala się indywidualnie w programie usamodzielniania.

Natomiast osoby niepełnosprawne mają szansę skorzystać ze środków oferowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji dla Osób Niepełnosprawnych.

W tym zakresie w Tarnobrzegu finansowane są:

1. warsztaty terapii zajęciowej
2. dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych
3. dofinansowanie kosztów w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
4. likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami niepełnosprawnych
5. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu udziela pomocy poprzez rehabilitację zawodową. Są to m.in.: pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej. Zwracane są koszty poniesione przez pracodawcę w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących miejsc pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności zatrudnionych osób. Finansowane są także koszty szkoleń osób niepełnosprawnych oraz zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Na polu pomocy społecznej oprócz MOPR w Tarnobrzegu w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin w zakresie rozwiązywania problemów rodziny, zapobiegania przemocy w domach i terapii dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkomani udziela Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia i Przychodnia Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży mająca swą siedzibę na ul. Wiejskiej 17. Świadczy ona usługi w zakresie: psychoterapii osób dorosłych uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu; psychoterapii osób współuzależnionych (dorosłe osoby mieszkające z alkoholiczkiem i doświadczające z tego tytułu problemów emocjonalnych i psychicznych); psychoterapii DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików – osoby, które z powodu silnych przeżyć w dzieciństwie nie radzą sobie z problemami w dorosłym życiu); psychoterapii dzieci i młodzieży używającej lub uzależnionej od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki).

Od 1 kwietnia 2004 r. działa w Urzędzie Miasta Tarnobrzeg Wydział Świadczeń Społecznych. Do najważniejszych zadań w zakresie pomocy społecznej realizowanych przez Wydział należy przyznawanie pomocy społecznej w formie: świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, stypendiów dla uczniów szkół podstawowych, ponadgimnazjalnych oraz studentów.

Niepełnosprawność

Ocena sytuacji w zakresie zagadnień związanych z niepełnosprawnością w Tarnobrzegu możliwa była do przeprowadzenia według danych Spisu Powszechnego z 2002 roku, które przedstawiały się następująco:

Tabela 14. Osoby niepełnosprawne według płci i kategorii niepełnosprawności

TARNOBRZEG	ogółem	mężczyźni	kobiety
ogółem	7719	3566	4153
prawnie	6557	3126	3431
tylko biologicznie	1162	440	722
OSOBY DOROSŁE ^{a)}	7325	3327	3998
prawnie	6270	2952	3318
tylko biologicznie	1055	375	680
DZIECI ^{b)}	394	239	155
prawnie	287	174	113
tylko biologicznie	107	65	42

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 r.

Tabela 15 Osoby niepełnosprawne według kategorii niepełnosprawności, płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej

Wyszczególnienie	osoby niepełnosprawne								
	ogółem			prawnie*			tylko biologicznie*		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
<i>Według ekonomicznych grup wieku</i>									
przedprodukcyjny	465	275	190	341	201	140	124	74	50
produkcyjny	4671	2458	2213	4329	2280	2049	342	178	164
mobilny	1265	704	561	1159	641	518	106	63	43
niemobilny	3406	1754	1652	3170	1639	1531	236	115	121
poprodukcyjny	2483	833	1750	1887	645	1242	596	188	508
<i>Według poziomu wykształcenia (w wieku 13 lat i więcej):</i>									
wyższe	483	295	188	435	271	164	48	24	24
policealne	236	73	163	205	65	140	31	8	23
średnie	2237	969	1268	1989	874	1115	248	95	153
zasadnicze zawodowe	1762	1037	725	1576	934	642	186	103	53
podstawowe ukończone	2312	866	1446	1830	720	1110	482	146	336
Nieukończone podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	366	146	220	276	126	150	90	20	70
nieustalony	19	6	13	15	4	11	4	2	2
<i>Według aktywności ekonomicznej</i>									
pracujący	1149	670	479	1026	614	412	123	56	67
bezrobotni	495	286	209	432	249	183	63	37	26
bierni zawodowo	6000	2576	3424	5031	2235	2796	969	341	628
nieustalony status na rynku pracy	75	34	41	68	28	40	7	6	1

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 r.

Tabela 16 Rodziny z osobami niepełnosprawnymi w gospodarstwach domowych według typu rodziny biologicznej oraz kategorii niepełnosprawności dzieci.

wyszczególnienie	ogółem	typy rodziny biologicznej		
		małżeństwa i partnerzy bez dzieci	małżeństwa i partnerzy z dziećmi	samośne matki i ojcowie z dziećmi
liczba rodzin ogółem	4656	1546	2371	739
liczba osób w rodzinach ogółem	13934	3092	9000	1842
liczba osób niepełnosprawnych w rodzinach	6015	2050	3095	870
głowa rodziny	2920	1044	1294	582
mąż/ żona, partner/ partnerka	2142	1006	1136	-
dzieci	953	-	665	288
liczba dzieci w rodzinach ogółem	5361	-	4258	1103
liczba dzieci niepełnosprawnych w rodzinach	953	-	665	288
dzieci w wieku od 0-15 lat	362	-	280	82
niepełnosprawne prawnie	263	-	204	59
niepełnosprawne tylko biologicznie	99	-	76	23
dzieci w wieku 15 lat i więcej	591	-	385	206
niepełnosprawne prawnie	535	-	349	186
niepełnosprawne tylko biologicznie	56	-	36	20
liczba dzieci sprawnych w rodzinach	4408	-	3593	815

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002 r.

Wśród 50.376 osób zamieszkujących Tarnobrzeg w 2002 roku było 7.719 osób niepełnosprawnych (3.566 mężczyzn i 4.153 kobiet), co stanowi 15,32 % ogółu mieszkańców. Zdecydowana większość z nich, tj. 6.557 osób (84,9 %), posiadał orzeczenie o niepełnosprawności.

Spśród wszystkich osób niepełnosprawnych, zamieszkujących Tarnobrzeg w 2002 roku, największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (ogółem 4.6711 osób). Druga, co do wielkości grupą niepełnosprawnych stanowiły osoby starsze, w wieku poprodukcyjnym (2.483 osób). Najmniejszą grupę wśród osób niepełnosprawnych stanowiły dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym (łącznie 465 osób).

Ponadto, z danych ze Spisu Powszechnego wynikają następujące wnioski:

- 1) większość osób niepełnosprawnych to kobiety (53,8%), mężczyźni stanowią 46,2% osób niepełnosprawnych;
- 2) większość osób niepełnosprawnych to osoby bierne zawodowo (77,76%), niepełnosprawne osoby pracujące stanowią 14,88% wszystkich osób niepełnosprawnych;
- 3) większość osób niepełnosprawnych żyje w swoich rodzinach (6015) co stanowi 77,92 % ogółu niepełnosprawnych osób żyjących na terenie Tarnobrzega;
- 4) 582 osoby niepełnosprawne opiekuje się samotnie swoimi dziećmi, a 288 niepełnosprawnych dzieci jest wychowywanych przez jednego z rodziców.

Na terenie Tarnobrzega aktywnymi działaniami na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych zajmują się następujące instytucje i organizacje:

- 1) INTEGRACJA SSIIP ul.Sokoła 14 p.2 39-400 Tarnobrzeg
- 2) Integracyjny Klub Sportowy ul. Targowa 4 39-400 Tarnobrzeg
- 3) Koło PZN w Tarnobrzegu ul. Kochanowskiego 10/10 39-400 Tarnobrzeg
- 4) Koło PSOUU w Tarnobrzegu ul. Niepodległości 2 39-400 Tarnobrzeg
- 5) Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Sandomierska 8 39-400 Tarnobrzeg
- 6) Dom Dziennego Pobytu ul. Dąbrowskiej 10b 39-400 Tarnobrzeg
- 7) Dom Pomocy Społecznej ul. Kurasia 7 39-400 Tarnobrzeg
- 8) Dom Pomocy Społecznej ul. Sandomierska 211 39-400 Tarnobrzeg
- 9) Warsztat Terapii Zajęciowej przy Parafii MBNP ul. Wiślna 11 39-400 Tarnobrzeg
- 10) TPD Oddział Tarnobrzeg ul. Św. Barbary 10 39-400 Tarnobrzeg
- 11) Katolickie Centrum Wolontariatu ul. Konstytucji 3-go Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 12) Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "KORALIK" ul. Targowa 4 39-400 Tarnobrzeg
- 13) Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Pomocy i Rozwoju ul. Wiślna 11 39-400 Tarnobrzeg
- 14) Koło Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Ruchowo przy TPD ul. Konstytucji 3 Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 15) Katolickie Centrum Wolontariatu ul. Konstytucji 3 Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 16) Warsztat Terapii Zajęciowej przy PSOUU Koło w Tarnobrzegu ul. Niepodległości 2 39- 400 Tarnobrzeg

- 17) Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy ul. Niepodległości 2 39-400 Tarnobrzeg
- 18) Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ul. Dekutowskiego 20 39-400 Tarnobrzeg
- 19) Zespół Szkół Specjalnych ul. Dąbrowskiej 10a 39-400 Tarnobrzeg
- 20) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Dekutowskiego 8 39-400 Tarnobrzeg
- 21) Hospicjum Św. Ojca PIO przy Parafii MBNP w Tarnobrzegu ul. Konstytucji 3 Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 22) Stowarzyszenie Tarnobrzesci Klub Kawaleryjski ul. Leśna 3 39-403 Tarnobrzeg
- 23) Jacht Klub Kotwica ul. Kopernika 9/6 39-400 Tarnobrzeg
- 24) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Św. Barbary 8 39-40 Tarnobrzeg
- 25) Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna ul. Kossaka 1 39-400 Tarnobrzeg
- 26) Centrum Pielęgniarstwa Środowiskowo-Rodzinnego i Rehabilitacji przy Stacji Opieki Caritas ul. Konstytucji 3 Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 27) Poradnia Zdrowia Psychicznego ul. Mickiewicza 34 39-400 Tarnobrzeg
- 28) Stowarzyszenie Amazonki "Pomocna Dłoń" ul. Konstytucji 3 Maja 11 39-400 Tarnobrzeg
- 29) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Koło przy Parafii Św. Barbary ul. Sienkiewicza 38/58 39-400 Tarnobrzeg
- 30) Stowarzyszenie "Karan" Katolicki Ruch Antynarkotyczny ul. Kossaka 1 39-400 Tarnobrzeg
- 31) Stowarzyszenie Profilaktyczne "Brzeg" ul. Kossaka 1 39-400 Tarnobrzeg
- 32) Wojewódzka Przychodnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia ul. Wiejska 17 39-400 Tarnobrzeg.

Uzależnienia

Badania przeprowadzone w 2005 roku przez pracowników Instytutu Socjologii PWSZ przy współudziale Miejskiej Komendy Policji wykazały, że ponad 93% badanej młodzieży zna osoby pijące alkohol, a prawie 52% osoby, które używają narkotyków. Wyniki świadczą o wadze narastającego problemu. Dlatego ważnym zadaniem staje się przeprowadzenie zakrojonych na szeroką skalę kompleksowych i szczegółowych badań w tej dziedzinie na terenie miasta.

Opiekę psychoterapeutyczną w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin świadczy przede wszystkim Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia i Przychodnia Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży. Udziela ona wyżej wymienionych świadczeń mieszkańcom Tarnobrzega i okolic. Personel Przychodni stanowią: lekarz psychiatra psychoterapeuta, psycholog kliniczny ze specjalizacją psychoterapii nerwic, socjolog certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, pedagog certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień i psycholog certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

W roku 2006 z pomocy psychologicznej i terapeutycznej skorzystało:

- osoby uzależnione od alkoholu: 525 osób,
- osoby uzależnione od innych psychostymulantów: 59 osób,
- osoby współuzależnione oraz Dorosłe Dzieci Alkoholików: 168 osób.

Oprócz wyżej wymienionej Przychodni problemem i pomocą dla ludzi uzależnionych i ich rodzin na terenie miasta zajmują się:

- a) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (interwencje kryzysowe, zasiłki, poradnictwo specjalistyczne),
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) Stowarzyszenie "Karan" Katolicki Ruch Antynarkotyczny ul. Kossaka 1 39-400 Tarnobrzeg.

Trendem obserwowanym w wyniku analiz danych statystycznych jest wzrastająca liczba miejsc w placówkach opieki społecznej. Ocena tego zjawiska wymaga bardziej detalicznej i szczegółowej analizy, lecz generalnie może być uznana za zjawisko pozytywne.

Wykres 35 Miejsca w placówkach pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Sytuacja w zakresie edukacji mieszkańców

Obecnie na terenie miasta funkcjonują zarówno placówki oświatowe publiczne, jak i niepubliczne. Wśród publicznych wymienia się: 14 przedszkoli, samodzielnie działających: 7 szkół podstawowych i 3 gimnazja, Zespół Szkół w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa Nr 6 i Gimnazjum dla Dorosłych, Zespół Szkół Specjalnych w skład którego wchodzi: szkoła podstawowa, gimnazjum i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne w mieście reprezentują:

- - Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół im. ks. Stanisława Staszica w tym:
- . liceum ogólnokształcące

- . liceum profilowane
- . technikum
- . technikum uzupełniające
- . zasadnicza szkoła zawodowa
- - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 (dawny Zespół Szkół Zawodowych),
w tym:
 - . liceum profilowane
 - . technikum
- . technikum uzupełniające
- . zasadnicza szkoła zawodowa
- - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 (dawny Zespół Szkół Rolniczych),
w tym:
 - . liceum profilowane
 - . technikum

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 (dawny Zespół Szkół Budowlanych),
w tym:
 - . liceum ogólnokształcące
 - . liceum profilowane
 - . technikum
 - . technikum uzupełniające
 - . zasadnicza szkoła zawodowa
 - . szkoła policealna

Ponadto edukację publiczną wspomagają n/w placówki:

- - Centrum Kształcenia Praktycznego
- - Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna Nr 1
- - Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna
- - Specjalistyczna Poradnia dla Dzieci i Młodzieży Dyslektycznej

Placówki niepubliczne tworzą:

- - Niepubliczne Przedszkole w os. Sielec
- - Niepubliczne Przedszkole w os. Zakrzów
- - Niepubliczne Przedszkole - Ochronka Św. Józefa na os. Serbinów,
- - Zespół Szkół Społecznych Nr 1 w skład, którego wchodzi:
- - Społeczne Gimnazjum i I Społeczne Liceum Ogólnokształcące
- - Zespół Szkół Społecznych Nr 2 w skład, którego wchodzi:
 - Społeczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Małego Księcia
 - II Społeczne Gimnazjum - im. Małego Księcia

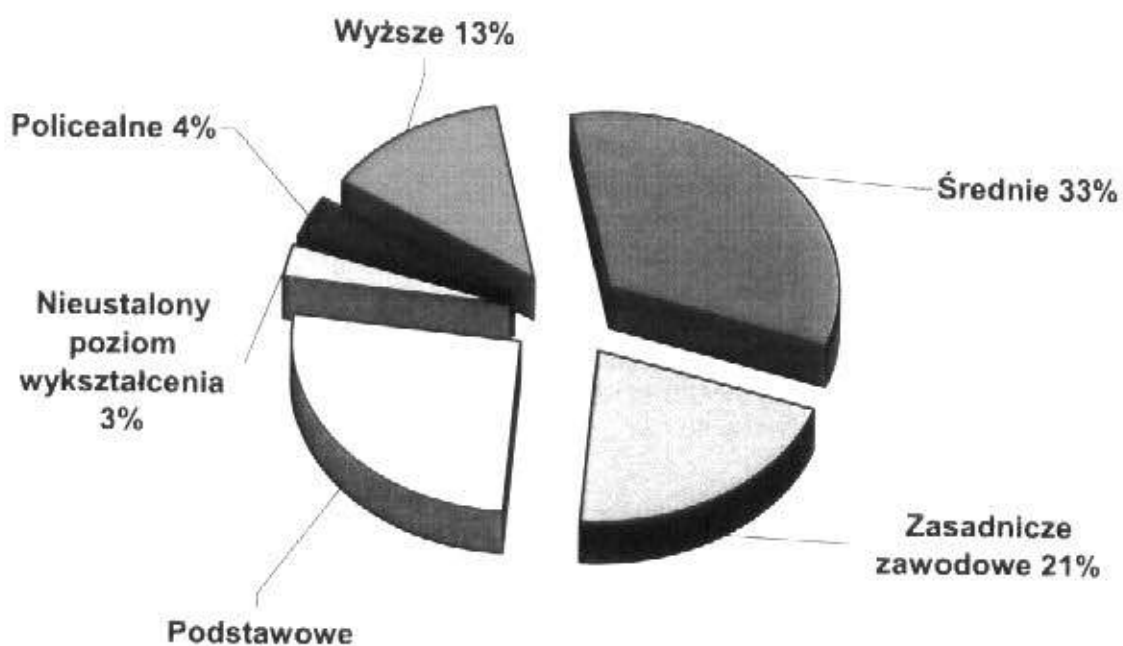
Ponadto w mieście funkcjonuje:

- - 7 techników uzupełniających (w tym 6 z uprawnieniami szkół publicznych)
- - 15 szkół policealnych (w tym 11 z uprawnieniami szkół publicznych)
- - 1 uzupełniające Liceum Ogólnokształcące (z uprawnieniami szkoły publicznej)
- - 1 Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (bez uprawnień szkoły publicznej)
- - 1 Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (z uprawnieniami szkoły publicznej)
- -Technikum Fryzjerskie dla młodzieży na podbudowie gimnazjum (z uprawnieniami szkoły publicznej)

Szkolnictwo wyższe w mieście reprezentuje Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu. Została ona utworzona 1 czerwca 2001

Filię uczelni wyższej posiada także w Tarnobrzegu Wyższa Szkoła Handlowa w Kielcach im. B. Markiewicza.

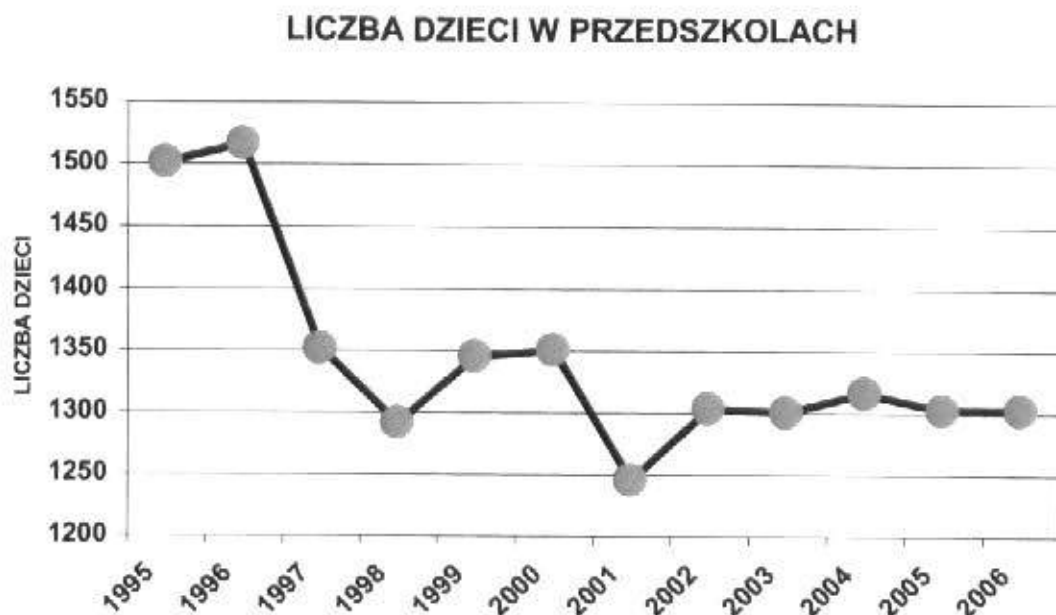
Wykres 36 *Struktura wykształcenia mieszkańców powiatu grodzkiego Miasto Tarnobrzeg*

Źródło: Narodowy Spis Powszechny – 2002

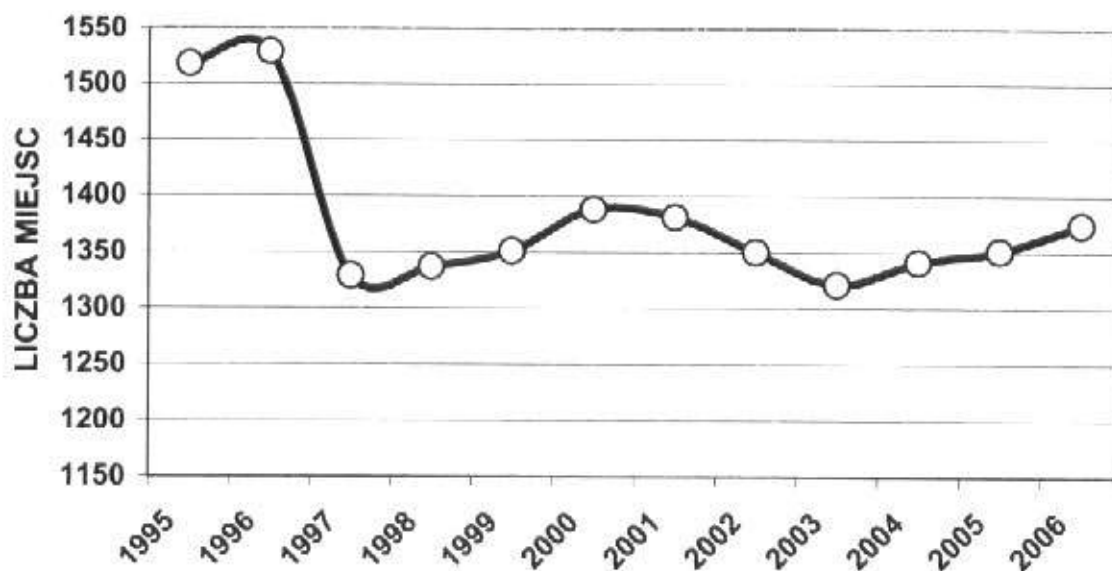
Poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie edukacji oraz ujawniające się trendy w tym zakresie przedstawiono za pomocą wykresów

Wykres 37 Trendy zmian w oświacie - Liczba dzieci w przedszkolach

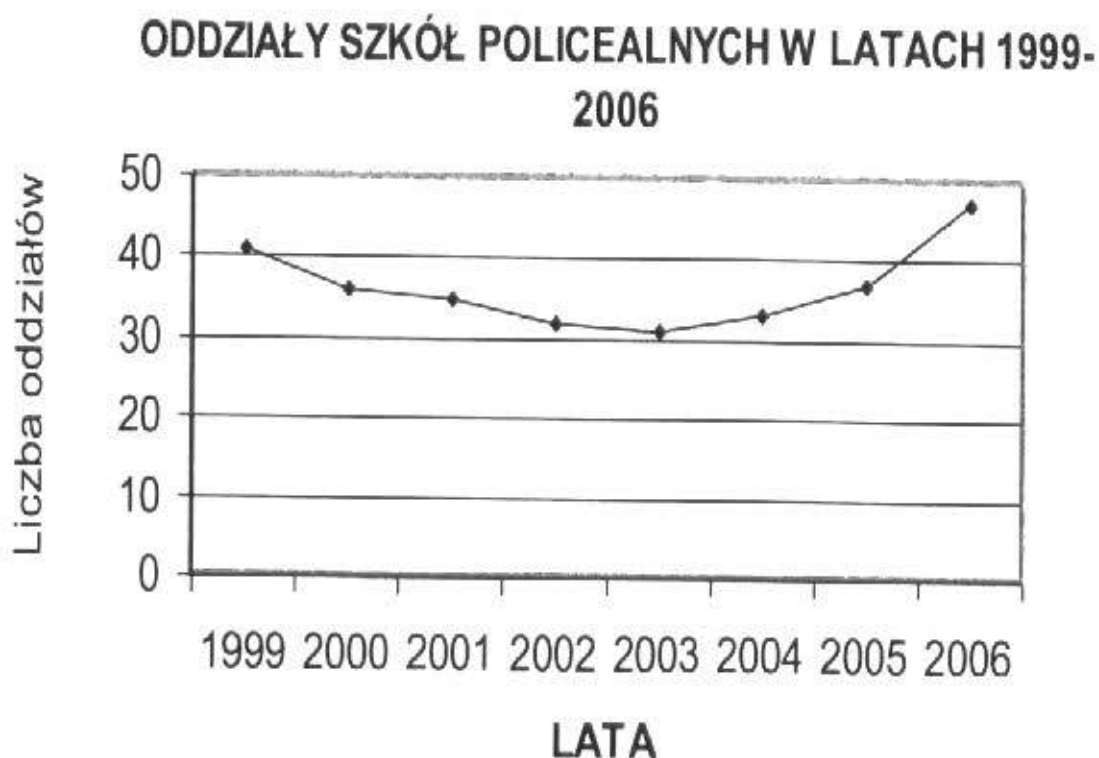
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 38 Trend zmian w oświacie - Liczba miejsc w przedszkolach

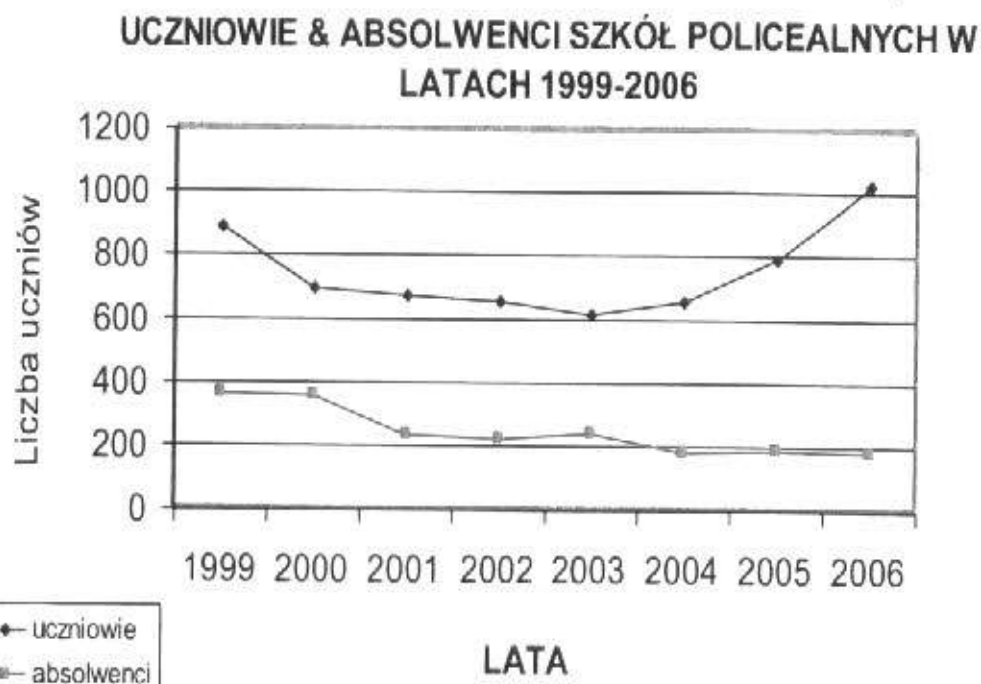
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 39 Trendy zmian w szkolnictwie – Oddziały szkół policealnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 40 Trendy zmian w oświacie – Liczba absolwentów szkół policealnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Ochrona zdrowia

Służbę zdrowia miasta Tarnobrzeg stanowią podmioty o charakterze publicznym oraz niepublicznym. Skład pierwszej ze wskazanych grup wchodzi Wojewódzki Szpital Zespolony w Tarnobrzegu oraz 5 Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej tj:

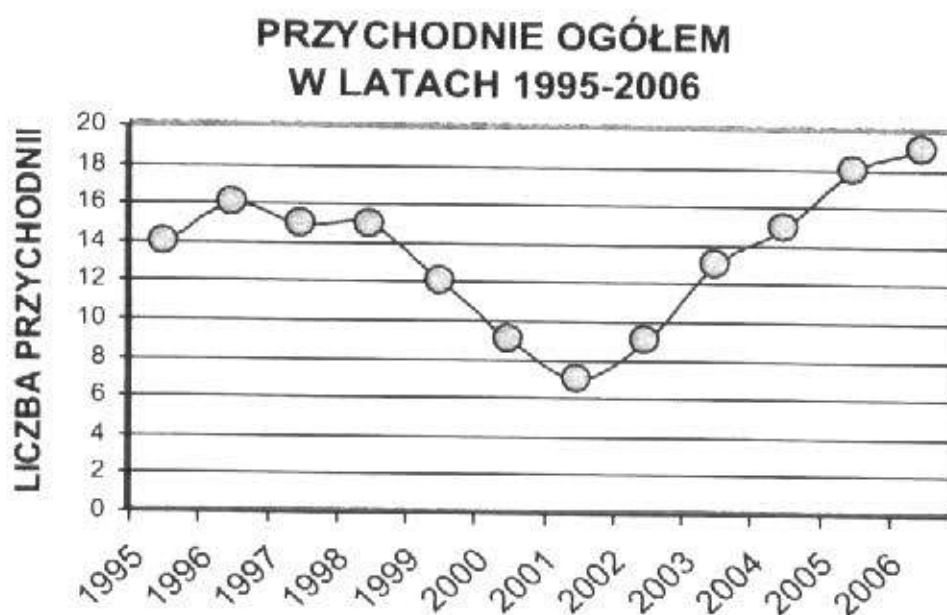
- Przychodnia Specjalistyczna w Tarnobrzegu – ul. Mickiewicza 34.
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnobrzegu – ul. Zakładowa 50. Zakład udziela świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.
- Samodzielny Publiczny Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej w Tarnobrzegu – ul. Targowa 5. Ośrodek realizuje świadczenia w zakresie: kinezyterapii (indywidualnej i zespołowej), hydroterapii, elektrolecznictwa, światłolecznictwa (laseroterapia), leczenie polem elektromagnetycznym, ciepłolecznictwa, bioterapii miejscowej, masażu (całkowitego i częściowego), inhalacji.
- Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Stomatologicznej w Tarnobrzegu – ul. Mickiewicza 34. Zakład wykonuje świadczenia w zakresie stomatologii ogólnej (zachowawczej), ortodoncji, pedodoncji, chirurgii stomatologicznej, ortodoncji i protetyki.
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Tarnobrzegu – ul. Dekutowskiego 20. Zakład udziela świadczeń całodobowych osobom przewlekle chorym i niepełnosprawnym. W zakładzie funkcjonuje dział medyczny i dział rehabilitacji.

Drugą grupę placówek opieki medycznej stanowią podmioty niepubliczne , które działają w zakresie :

- podstawowej opieki medycznej
- specjalistycznej opieki medycznej,
- opieki długoterminowej,
- rehabilitacji leczniczej,
- leczenia psychiatrycznego i uzależnień.

Stan oraz ujawniające się trendy dla okresu 10-cio letniego w zakresie wskaźników odzwierciedlających stan służby zdrowia w Tarnobrzegu wizualizowano za pomocą wykresów:

Wykres 41 Trendy zmian w zakresie liczby przychodni

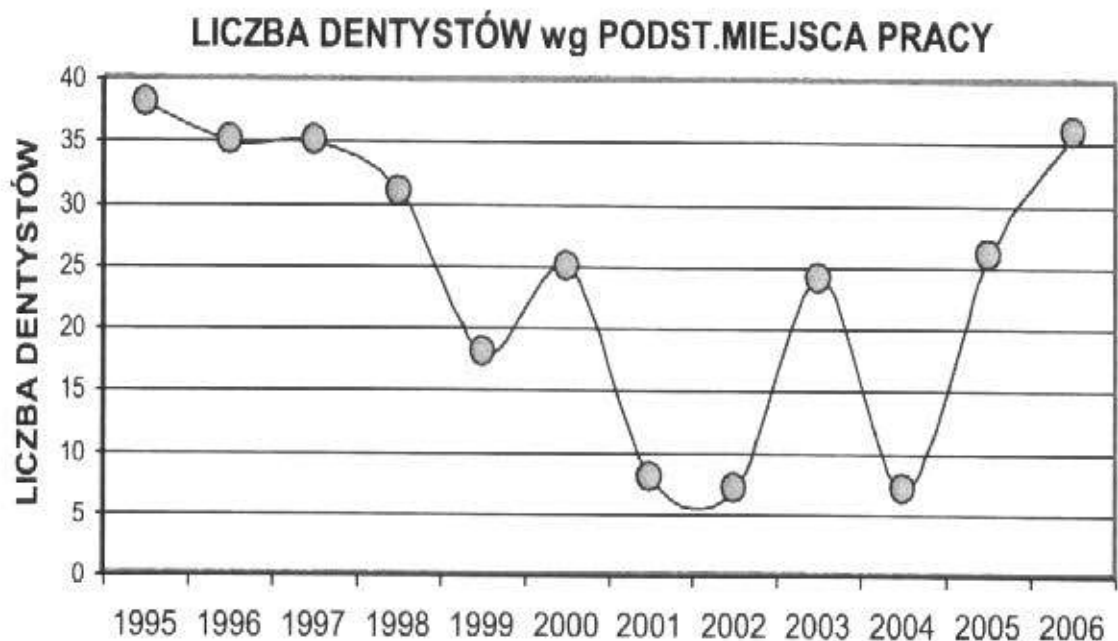
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 42 Liczba lekarzy wg podstawowego miejsca pracy w latach 1995 - 2006

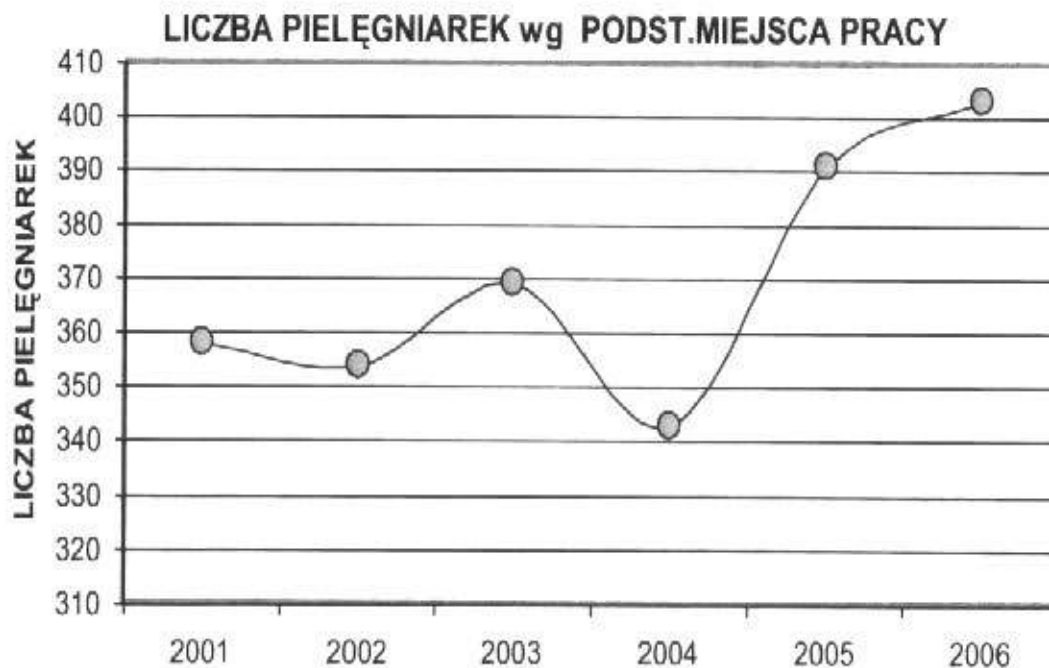
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 43 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba dentystów

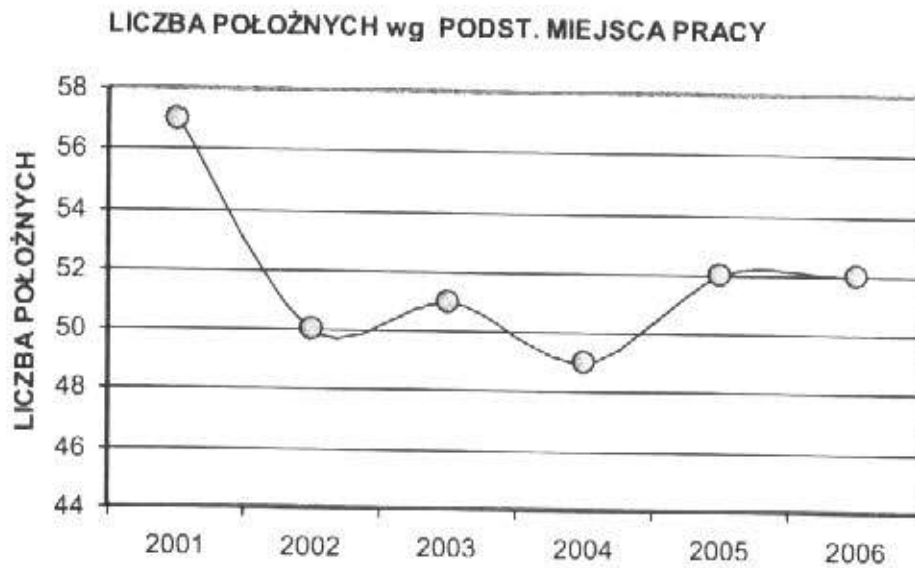
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 44 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba pielęgniarek

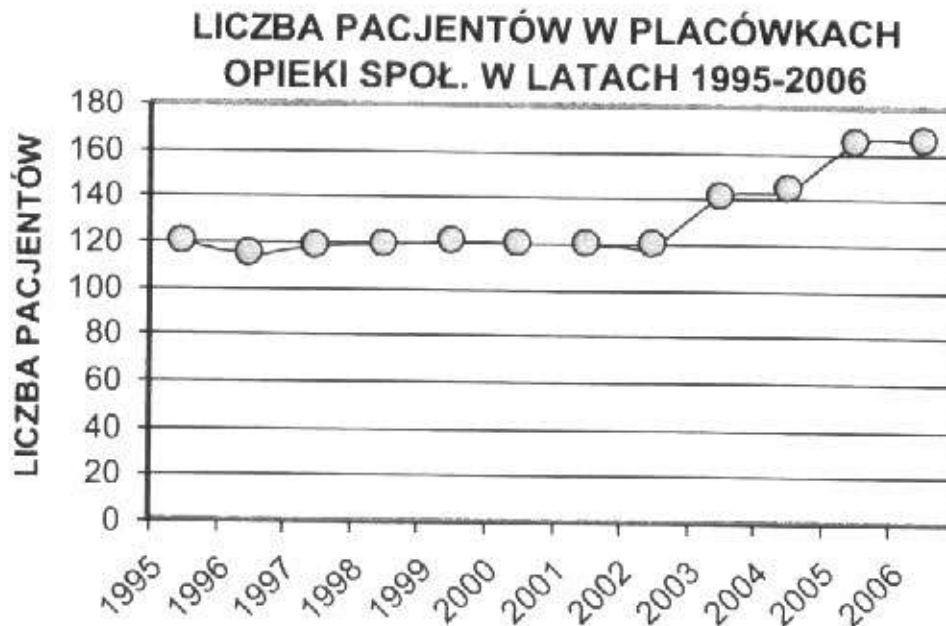
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 45 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba położnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Wykres 46 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba pacjentów placówkach opieki społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Bezpieczeństwo miasta

Sprawami bezpieczeństwa mieszkańców miasta zajmuje się Komenda Miejska Policji. W ramach prowadzonej przez Komendanta Miejskiego Policji polityki poprawy bezpieczeństwa miasta jest realizowany program „Bezpieczne Tarnobrzegie”. Jest on kontynuacją programu „Bezpieczne Miasto”.

W ramach wyżej wymienionej akcji realizowane są następujące programy szczegółowe:

- **„Bezpieczna Parafia”**

Ma on na celu ograniczenie przestępczości na szkodę parafii i dóbr kultury narodowej, a także rozpoznanie i ustalenie sprawców lub grup zajmujących się przestępczością tego typu oraz metod ich działania.

- **„Bezpieczna Szkoła”**

W jego ramach realizowany jest cykl prelekcji dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na temat: zagrożeń, przestępczości, przepisów prawa i sposobów postępowania w razie niebezpieczeństwa.

- **„Bezpieczne Osiedle Bogdanówka”**

Dodatkowo, oprócz wyżej wymienionych akcji cyklicznie prowadzone są programy skierowane do dzieci i młodzieży:

- **„Bezpieczne Ferie Zimowe”**

- **„Bezpieczne Wakacje”**

Ich celem jest zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie grożących im niebezpieczeństw.

Kolejną instytucją zapewniającą bezpieczeństwo miasta jest Straż Miejska. Jest ona samorządową formacją mundurową powołaną do życia w 1991 roku. Swoim działaniem obejmuje obszar administracyjny miasta Tarnobrzeg. Do jej głównych zadań należy:

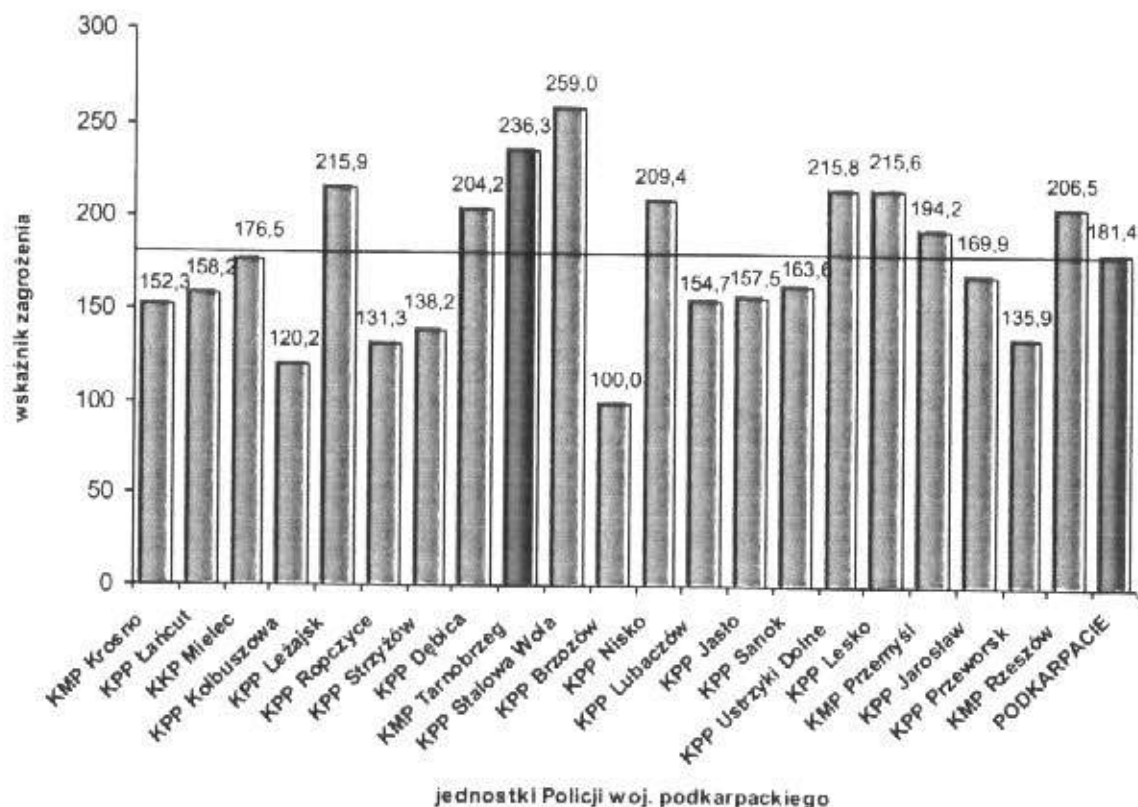
- zapewnienie spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym prawem,
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń.

Ponadto w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miasta Tarnobrzegu działa Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, do którego zadań należy m.in. analizowanie i ocenianie stanu bezpieczeństwa, wytyczanie kierunków ochrony cywilnej oraz tworzenie planów i programów w zakresie zapobiegania, przygotowania, reagowania kryzysowego i odbudowy.

Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców niestety nie może być zaliczona do pozytywnych. Teren całego miasta charakteryzuje się niekorzystnymi trendami w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców. Obliczona na podstawie danych przekazanych pismem numer D-919/09 przez Komendę Miejską Policji w Tarnobrzegu średnia wartość wskaźnika zagrożenia przestępczością dla roku

2006 wyniosła 23,3, co znacznie przekracza wartości referencyjne wymagane w procesach rewitalizacyjnych i lokuje miasto w czołówce w skali regionu pod względem tego zagrożenia. Dane systemu TEMIDA za rok 2008 potwierdzają tę niekorzystną sytuację i jak wynika z przekazanych przez policję danych (Rysunek 1) za rok 2008 miasto Tarnobrzeg utrzymuje niechlubne drugie miejsce w skali regionu pod względem poziomu przestępczości i wykroczeń. Wartość aktualna tego wskaźnika wynosząca **23,63** wskazuje na utrzymywanie się niekorzystnego stanu i na konieczność interwencji

Rysunek 1 Wskaźniki zagrożenia na 10 tys. mieszkańców za okres styczeń-grudzień 2008

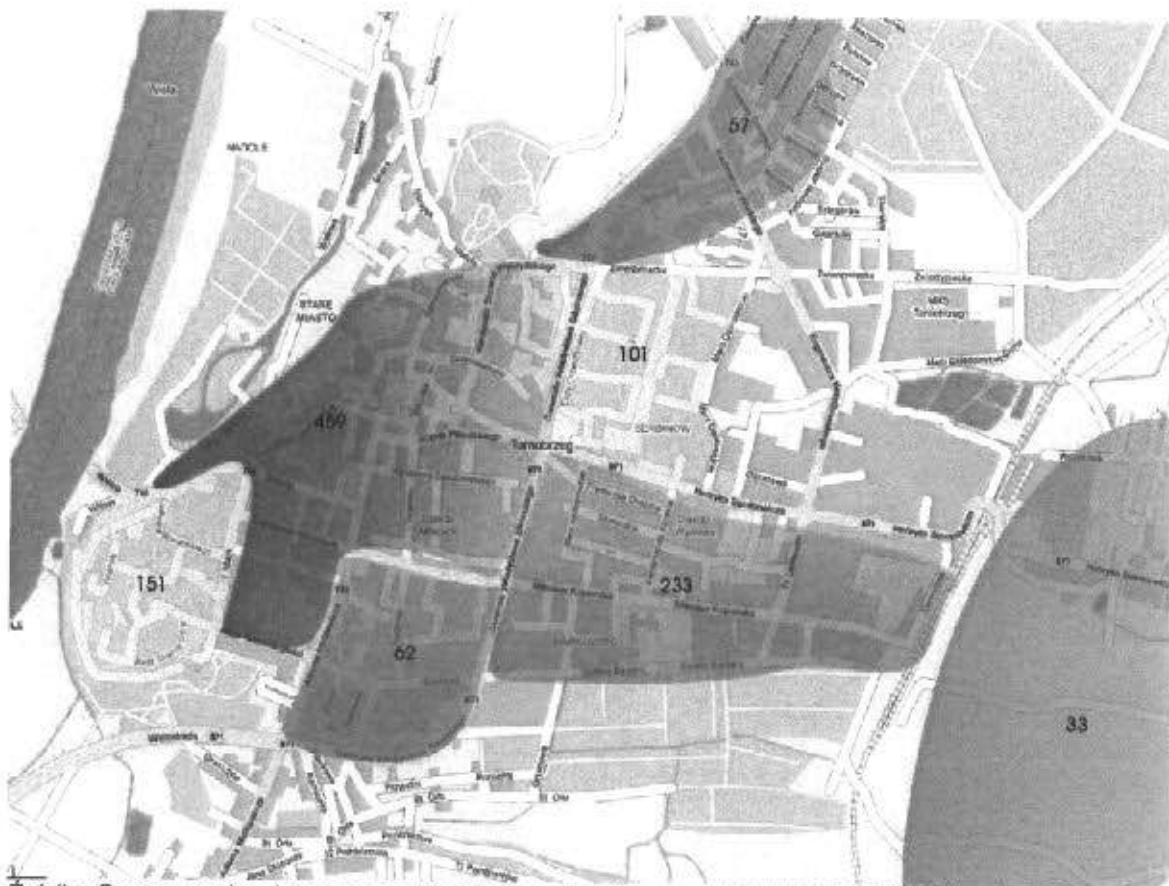

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu

Ze względu na to, że dane te odnoszą się do całego terytorium miasta celem bardziej precyzyjnej oceny stanu zagrożenia w konkretnych obszarach miasta zwrócono się do Komendy Miejskiej Policji o informacje pozwalające uzyskać wiedzę w tym zakresie. Celem wzbogacenia oglądu sytuacji tym zakresie przeprowadzono analizę bieżącej sytuacji. Na podstawie danych za okres 01 stycznia 2008 do 30 września 2008 uzyskanych od KMP w Tarnobrzegu pismem E-6817/08 opracowano mapę zagrożeń ilustrującą lokalną koncentrację występowania przestępstw oraz wykroczeń w mieście Tarnobrzegu. Biorąc pod uwagę ww. wskaźnik zagrożenia przestępczością będący średnią dla całego miasta oraz koncentrację

zarejestrowanych w 2008 roku przestępstw w centrum miasta oraz jego otoczeniu przyjęto założenie, że w ww. obszarach wskaźnik zagrożenia przestępczością będzie jeszcze wyższy niż wynikająca ze opublikowanych statystyk policyjnych wartość 236,3 /10000 mieszkańców czyli ok. 23.63 przestępstw na 1 tysięcy mieszkańców.

Rysunek 2 Ilustracja stref szczególnej koncentracji popełnionych przestępstw i wykroczeń (kolorem czerwonym zaznaczono obszary największej koncentracji przestępstw popełnionych na terenie miasta Tarnobrzega w 2008 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Miejskiej Policji w Tarnobrzegu

Ważnym zagadnieniem jest stan poczucia bezpieczeństwa młodzieży w szkołach i w mieście.

Jak wynika z badań prowadzonych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. ST. Tarnowskiego w Tarnobrzegu ponad 67% badanej młodzieży zetknęło się z przemocą starszych kolegów wobec młodszych; ponad 70% młodych ludzi doświadczyło przemocy ze strony „chuliganów spoza szkoły”; natomiast na przemoc ze strony kolegów z klasy wskazało niecałe 3% respondentów; blisko 95% badanej młodzieży zna kogoś, kto pali papierosy, ponad 93% zna osoby pijące alkohol, a prawie 52% osoby, które używają narkotyków. Takie wysokie wyniki wskazują, iż problem dotyczący używania środków odurzających jest poważnym problemem wśród uczniów tarnobrzeskich szkół. Według młodzieży największym problemem w najbliższej okolicy respondentów jest zjawisko wandalizmu – tak

uważa blisko jedna trzecia badanych. Na drugim miejscu wskazano „zbyt dużo pijanych osób” – 24, 8%, na trzecim znaleźli się „agresywni nieletni” – 20,3% wskazań.

4.3. Lokalny Rynek Pracy

Odzwierciedleniem lokalnej sytuacji na rynku pracy są wskaźniki rejestrowane i publikowane przez Urząd Pracy. W poniżej przedstawionych tabelach przedstawiono wielokryterialną ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy w Tarnobrzegu i jej zmiany na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela 17 Stopa bezrobocia w Tarnobrzegu, województwie i w Polsce

Lata	Stopa bezrobocia w Tarnobrzegu	Stopa bezrobocia w województwie	Stopa bezrobocia w Polsce
1998	12,4	12,0	12,0
1999	14,4*	14,5	14,5
2000	15,3	15,9	15,9
2001	18,5	17,3	17,3
2002	18,4	16,9	16,9
2003	18,5	16,7	16,7
2004	18,5	19,1	19,1
2005	17,4	17,9	17,9
2006	15,1	16,2	16,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu

Tabela 18 Przeciętne zatrudnienie w sektorach gospodarki w Tarnobrzegu

Lata	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1998	15 355	10 628	4727
1999	15 106	10 454	4653
2001	12 853	7 984	4869
2002	11 829	8 042	3787
2003	11 287	7 434	3853
2004	12 061	7 179	4882
2005	12 074	6 886	5188
2006	11 133	6 351	5 617

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

Struktura zatrudnienia bezrobotnych pozwala określić, z jakim rodzajem bezrobocia mamy do czynienia i w jakim zakresie dotyczy ono kobiet. Dynamiczne ujęcie tego zjawiska pozwala czynić prognozy i określać dalszą, przewidywaną, dynamikę zauważonych trendów

Tabela 19 Struktura bezrobotnych według kryterium statusu

Miasto Tarnobrzeg	Ogółem	Kobiety	z prawem do zasiłku		bez prawa do zasiłku		ze zwolnień grupowych		Stopa bezrobocia
			O	K	O	K	O	K	
31.12.1998	2963	1845	510	268	2453	1577	216	168	12,4
31.12.1999	3561	2082	956	444	2605	1638	222	166	14,4*
31.12.2000	3903	2353	826	422	3077	1931	233	177	15,3
31.12.2001	4522	2462	1228	479	3294	1983	603	260	18,5
31.12.2002	4352	2327	776	307	3576	2020	457	224	18,4
31.12.2003	4229	2254	693	300	3536	1954	324	183	18,5
31.12.2004	3763	2061	359	151	3404	1910	257	161	18,1
31.12.2005	3685	2002	383	139	3302	1863	277	160	17,9
31.12.2006	3034	1809	266	112	2768	1697	198	133	15,1

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku stanowiła w 2006 roku, 8,7% ogółu bezrobotnych.. Czas pozostawania bez pracy wiele pozwala dowiedzieć się o charakterze bezrobocia, z drugiej zaś strony o postawach samych bezrobotnych, o ich mobilności w poszukiwaniu pracy. Może też sygnalizować brak lub niedowład instrumentów, ograniczających (zmniejszających) rozmiar tego zjawiska

Struktura bezrobotnych według kryterium czasu pozostawania bez pracy

Według czasu pozostawania bez pracy	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
do 1 miesiąca	200	243	228	260	251	269	250	269	213
od 1 do 3 miesięcy	423	538	459	723	540	451	476	434	453
od 3 do 6 miesięcy	411	524	598	625	561	553	492	580	392
od 6 do 12 miesięcy	488	701	664	732	768	691	472	542	363
od 12 do 24 miesięcy	519	603	864	843	858	776	615	524	479
powyżej 24 miesięcy	922	952	1090	1339	1374	1489	1458	1366	1134

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

W ocenie zjawiska bezrobocia ważne jest nie tylko to jak długo pozostaje się na bezrobociu, ale także, komu najtrudniej znaleźć pracę. W poniższej tabeli zestawiono liczby obrazujące stan zjawiska bezrobocia ze względu na poziom wykształcenia.

Struktura bezrobotnych według kryterium wykształcenia

M. Tarnobrzeg	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wg									
	Wyższe		polic.i śred. Zaw		śred. ogólnoksz		zasad.zawod.		gimnazjalne i niższe	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
31.12.1998	98	63	763	549	241	212	1191	644	670	377
31.12.1999	128	101	988	669	283	237	1419	681	734	394
31.12.2000	218	153	1127	798	295	242	1480	726	783	434
31.12.2001	296	203	1344	850	321	260	1669	727	892	422
31.12.2002	336	222	1236	762	292	236	1625	707	863	400
31.12.2003	377	247	1194	725	299	239	1527	663	832	380
31.12.2004	366	252	1033	636	246	200	1356	610	762	363
31.12.2005	401	250	1035	460	261	199	1242	560	746	353
31.12.2006	372	249	811	536	240	186	984	516	672	322

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

W 2006 roku najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Dodając do nich pozostających bez pracy z wykształceniem gimnazjalnym i niższym otrzymujemy liczbę 1656 osób, co stanowi prawie 54,6% ogółu zarejestrowanych.

Struktura wieku bezrobotnych pozwala określić, jakie są największe preferencje pracodawców ze względu na tę zmienną. Pośrednio dane te wskazują czego oczekuje się od pracobiorcy (doświadczenia, wielu kwalifikacji, mobilności), a także świadczą o charakterze rynku pracy (w handlu, usługach preferuje się raczej osoby młode, niekoniecznie z doświadczeniem zawodowym).

Struktura bezrobotnych według kryterium wieku

M. Tarnobrzeg	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku w latach													
	od 15 do 17		od 18 do 24		od 25 do 34		od 35 do 44		od 45 do 54		Od 55 do 59		60 i więcej	
	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k
31.12.1998	0	0	953	489	926	643	738	515	324	188	16	10	6	0
31.12.1999	1	0	1084	537	1133	722	983	573	425	329	22	11	3	0
31.12.2000	1	0	1137	610	1225	774	984	650	524	304	30	15	2	0
31.12.2001	0	0	1120	574	1477	833	1193	678	695	360	25	17	2	0
31.12.2002	0	0	1000	495	1436	807	1137	655	733	356	38	14	8	0
31.12.2003	0	0	915	451	1466	827	1035	656	748	384	58	27	7	0
31.12.2004	0	0	747	389	1278	721	927	536	725	382	77	33	9	0
31.12.2005	-	-	737	396	1154	654	932	513	744	396	105	43	13	0
31.12.2006	-	-	550	321	960	617	734	431	658	388	119	52	13	0

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

Najliczniejszymi grupami wiekowymi bezrobotnych w 2006 roku były osoby od 18 do 34 lat życia oraz od 35 do 44 lat życia. Łącznie stanowiły one ok. 49,8% ogółu bezrobotnych. Stąd wniosek, że bezrobocie w Tarnobrzegu dotyka w bardzo dużym stopniu ludzi młodych.

Struktura bezrobotnych według kryterium stażu pracy

Według stażu pracy	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Do 1 roku	297	299	319	331	348	336
1-5	1067	1151	1088	1074	930	865
5-10	648	697	700	722	609	618
10-20	850	1006	944	851	784	710
20-30	307	555	505	454	408	421
30 lat i więcej	7	17	30	29	30	37
bez stażu	727	797	766	768	654	698

Źródło: PUP w Tarnobrzegu

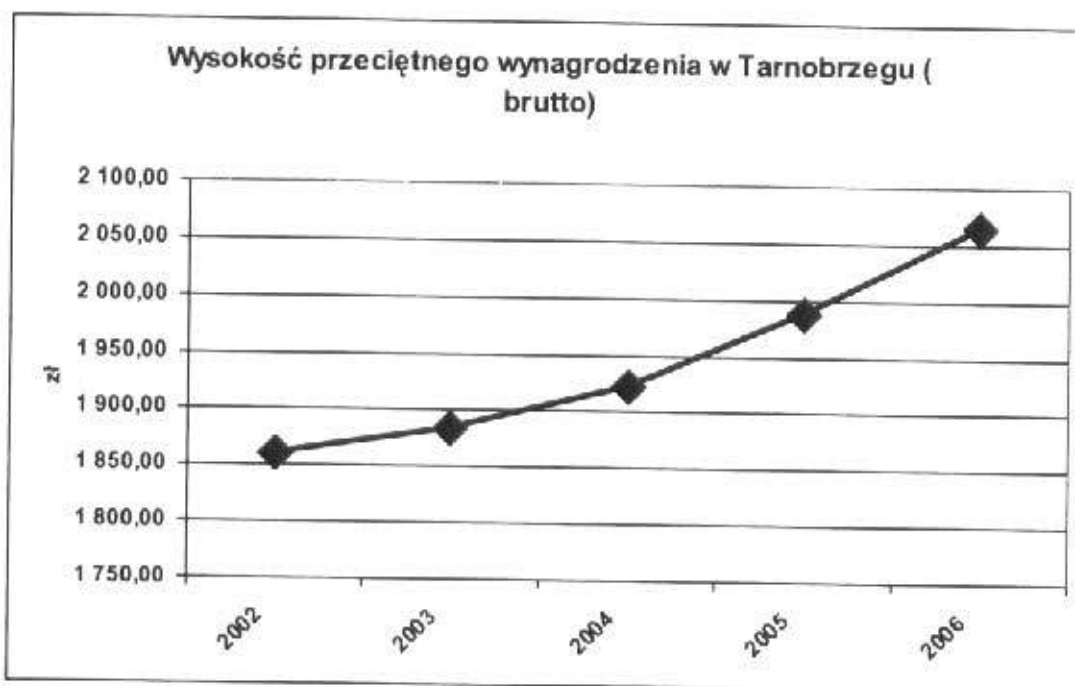
Chociaż największą grupą bezrobotnych w Tarnobrzegu niezmiennie pozostają osoby, które przepracowały od 1 do 5 lat i stanowią one 23,4% ogółu bezrobotnych nie jest to najbardziej niepokojący fakt wynikający z powyższej tabeli, ponieważ tendencja ta maleje. Najistotniejszym faktem jest stosunkowo duży odsetek ludzi pozostających bez pracy, które nigdy nie pracowały. Wynosi on 18,9% ogółu bezrobotnych

Zjawisko bezrobocia w mieście Tarnobrzegu jest zjawiskiem mocno powiązaniem z okresem wielkiego przemysłu siarkowego, a zwłaszcza z procesem transformacji ustrojowej, której konsekwencje były odczuwalne przez okres lat 90-tych oraz w bieżącym dziesięcioleciu. W ujęciu wieloletnim sytuacja na tarnobrzeskim rynku pracy jest następstwem splotu wielu czynników ekonomicznych, demograficznych i społeczno – prawnych, z których jedne mają swe źródła w przeszłości, inne zaś wynikają z bieżącej polityki makroekonomicznej państwa. Od 1990 roku region przeżywał poważne problemy związane z restrukturyzacją istniejących zakładów przemysłowych, likwidacją przemysłu siarkowego oraz w 1998 roku - likwidacją województwa tarnobrzeskiego. Dotyczy to głównie zasobów pracy, jakimi dysponuje region Tarnobrzega. Od 10 lat widoczny jest spadek popytu na siłę roboczą. W 1992 roku w gospodarce miasta zatrudnionych było 18 857 osób, w 2000 roku liczba pracujących spadła do 13 777 osób tj. o 30% a w 2007 roku liczba ta wyniosła 11 133 osób (spadek do roku 2000 o 19%). Od początku przemian gospodarczych widoczny był spadek popytu na siłę roboczą. W skali województwa spadek pracujących w gospodarce był znacznie niższy niż w Tarnobrzegu. Konsekwencją tych zmian było rosnące do 2002 roku bezrobocie. Od 2004 roku jest zauważalne zahamowanie tego procesu, a nawet lekki wzrost liczby pracujących. Taki efekt jest wypadkową wielu faktów i procesów społecznych, ekonomicznych i demograficznych. Konsekwencją tego jest pozytywny proces zahamowania wzrostu bezrobocia. Począwszy od tego roku wskaźniki bezrobocia ulegały systematycznemu zmniejszeniu i dopiero w roku 2008, a zwłaszcza 2009 tendencja ta uległa radykalnemu odwróceniu i problem bezrobocia stał się znowu bardzo dotkliwy dla lokalnej społeczności.

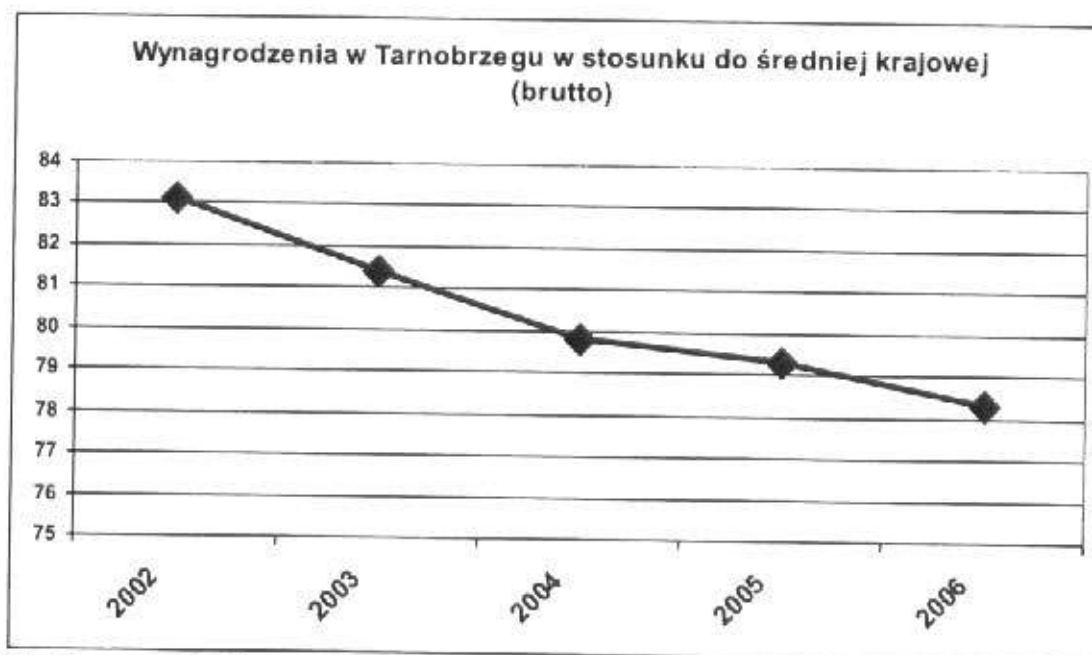
4.4. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Sytuację i trendy w tym zakresie zostały przedstawione za pomocą poniższych wykresów

Wykres 47 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS

Pomimo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w Tarnobrzegu obserwowanego na przestrzeni ostatnich lat tempo tego wzrostu nie nadąża za sytuacją tego wzrostu w kraju. Biorąc pod uwagę fakt, że odniesienie to dotyczy średniej krajowej można wnioskować jak duża zaczyna być przepaść dzieląca mieszkańców Tarnobrzega od społeczności najbogatszych w kraju

Analiza tych prostych zależności w sposób oczywisty uzewnętrznia wzrastające ubożenie społeczności miasta i wskazuje na pilną potrzebę działań rewitalizacyjnych mających na celu położenie kresu tym niekorzystnym tendencjom.

4.5. Struktura organizacji pozarządowych

Sektor organizacji pozarządowych według jedynej funkcjonującej bazy danych prowadzonej przez stowarzyszenie Klon/Jawor oraz po zweryfikowaniu w rejestrze KRS tworzy 89 formalnie zarejestrowanych organizacji pozarządowych i oddziałów organizacji ogólnopolskich. Zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowią tu stowarzyszenia rejestrowane. Tendencje i dynamika zmian liczebności nie była dotąd przedmiotem badań i brak jest podstaw do oceny sytuacji. Możliwa jest jednak analiza struktury, która przedstawiono poniżej co pozwala na wyrobienie ogólnego poglądu na temat roli jaką mogą odegrać w procesie rewitalizacji poszczególnych stref miasta. Należy podkreślić, że informacje te zubożone są o liczbę organizacji nieformalnych funkcjonujących z różną intensywnością w społeczności tarnobrzesckiej

1. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej

- Tarnobrzescki Bank Żywności ul. Sienkiewicza 145
- Oddział Miejski Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Sandomierskiej przy Parafii Rzymsko-Katolickiej MBNP ul. Konstytucji 3 Maja 11

2. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu działalności charytatywnej

- Stowarzyszenie Charytatywne „Blask” w Tarnobrzegu ul. Konfederacji Dzikowskiej 7/44
- Tarnobrzescki Klub Kawaleryjski ul. Leśna 3
- Klub Inteligencji Katolickiej ul. Kościuszki 2
- Tarnobrzescki Bank Żywności ul. Sienkiewicza 145
- Tarnobrzesckie Stowarzyszenie Pomocy i Rozwoju ul. Wiślna 11
- Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych im. Św. Józefa ul. Konstytucji 3 Maja 11

3. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia

- Stowarzyszenie Profilaktyczne „Brzeg” ul. Kossaka 1
- Społeczne Stowarzyszenie na Rzecz Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej ul. Szpitalna 1
- Stowarzyszenie Amazonek „Pomocna Dłoń” ul. Por. Tracza 12 / 8
- Regionalne Centrum Promocji i Informacji dla Kobiet ul. 11 Listopada 8

4. Stowarzyszenia realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych

- Tarnobrzeski Klub Kawaleryjski ul. Leśna 3
- Stowarzyszenie Promocji Bezpieczeństwa Pracy ul. Sikorskiego 86
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Koralik „ ul. Targowa 4

5. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn

- Kobiety Wobec Przemocy Alkoholowej w Rodzinie ul. Konstytucji 3 Maja 11
- Regionalne Centrum Promocji i Informacji dla Kobiet ul. 11 Listopada 8

6. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu nauki, edukacji, oświaty i wychowania

- Tarnobrzeski Klub Kawaleryjski ul. Leśna 8
- Tarnobrzeskie Towarzystwo Historyczne ul. Skarbka 30
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej ul. Sienkiewicza 50
- Tarnobrzeskie Społeczne Towarzystwo Oświatowe ul. Dominikańska 7
- Drużyny Strzeleckie „Strzelec” ul. Prusa 4/18
- Instytut Wspierania Rozwoju Oświaty ul. M. Kopernika 5
- Społeczne Towarzystwo Oświatowo – Naukowe im. Małego Księcia ul. Kochanowskiego 3

7. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji

- Towarzystwo „Okno” Ochrona Kultury Oryginalnej ul. H. Dekutowskiego 14/5
- Tarnobrzeskie Towarzystwo Historyczne ul. Skarbka 30
- Stowarzyszenie Przyjaciół Polaków na Wschodzie ul. E. Orzeszkowej 2/33
- Stowarzyszenie „Dzików” ul. Sandomierska 2
- Tarnobrzeskie Towarzystwo Fotograficzne ul. Wyszyńskiego 18/42
- Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Kulturalne ul. Kościuszki 30/10
- Towarzystwo Przyjaciół Tarnobrzega Plac Bartosza Głowackiego 23
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórcze „Wiklina” Tarnobrzeg ul. Słowackiego 2
- Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych im. Św. Józefa ul. Konstytucji 3 Maja 11

8. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym

- Klub Inteligencji Katolickiej ul. Kościuszki 2
- Kobiety Wobec Przemocy Alkoholowej w Rodzinie ul. Jędrusiów 16
- Klub Abstynenta „Krokus” ul. M. Dąbrowskiej 10
- Instytut Wspierania Rozwoju Oświaty w Tarnobrzegu ul. Kopernika 5

- Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Pomocy i Rozwoju ul. Wiślna 11

9. Stowarzyszenia realizujące zadania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami

- Towarzystwo Polsko – Niemieckie ul. Św. Barbary 1
- Tarnobrzeskie Stowarzyszenie Europejskie ul. 11 listopada 8
- Regionalne Centrum Promocji i Informacji dla Kobiet
- Stowarzyszenie „Nasz Tarnobrzeg”

10. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu promocji i organizacji wolontariatu

- Katolickie Centrum Wolontariatu ul. Konstytucji 3 Maja 1

11. Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży

- Oddział Miejski „Siarkopol” Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego ul. Wyspiańskiego 2
- Oddział Miejski Stowarzyszenia Rodzin Katolickich diecezji Sandomierskiej przy Parafii Rzymsko- Katolickiej pod wezwaniem MBNP
- Oddział Miejski Stowarzyszenia Rodzin Katolickich diecezji Sandomierskiej przy Parafii Rzymsko – Katolickiej pod wezwaniem MBNP ul. Konstytucji 3 Maja 11
- Instytut Wspierania Rozwoju Oświaty ul. Kopernika 5

12. Instytucje otoczenia biznesu (m.in.)

- Tarnobrzaska Izba Przemysłowo-Handlowa ul. Św. Barbary 6
- Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców ul. Dekutowskiego 6
- Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. ul. M. Dąbrowskiej 15

4.6. Identyfikacja problemów

Problemy sfery społecznej

1. Duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej
2. Bardzo wysoki wskaźnik zagrożenia przestępczością i wykroczeniami - drugi pod względem wielkości w skali województwa
3. Niewystarczający monitoring szczególnie w okolicach centrum miasta ora ulic Mickiewicza i Sienkiewicza
4. Duży odsetek wśród bezrobotnych ludzi w wieku powyżej 45 lat oraz młodzieży do 25 lat
5. Wzrastająca liczba ludzi w wieku poprodukcyjnym,
6. Emigracja młodzieży do dużych miast (szczególnie absolwentów najlepszych szkół i uczelni)
7. Niedostateczna aktywność grup społecznych (lokalnych) mała liczba liderów

8. Niewystarczająca infrastruktura lokali socjalnych
9. Niewystarczająca infrastruktura udogodnień oraz likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych
10. Pogarszająca się struktura wiekowa mieszkańców – wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym oraz spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym
11. Wzrastająca liczba osób bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe
12. Grupa wiekowa między 25 lata a 44 lata w strukturze wiekowej osób bezrobotnych stanowi niemal 50%
13. Wzrastające zubożenie lokalnej społeczności – wyraźna tendencja spadkowa wysokości płac w stosunku do średniej krajowej w zakresie wysokości wynagrodzeń

5. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi ww. sektorów

Podstawowe dane dotyczące sfery zagospodarowania przestrzennego

	Rodzaj wskaźnika	jednostka	Wartość wskaźnika
	Powierzchnia miasta	km ²	85,83
	Struktura użytkowania gruntów		
	tereny miejskie	%	36
	tereny przemysłowe	%	2
	tereny użytków rolnych	%	62
	Struktura własności gruntów		
	sektor publiczny	%	34
	sektor niepubliczny	%	66
	Odsetek ogółu mieszkańców korzystających z podstawowej infrastruktury technicznej		
	wodociągi	%	98,6
	kanalizacja	%	84,6
	gaz	%	95,1
	Długość czynnej sieci rozdzielczej		
	wodociągi	km	150
	kanalizacja	km	41,930
	Infrastruktura drogowa		
	długość dróg wojewódzkich	km	24,836
	długość dróg gminnych	km	94 664

Podstawowe dane statystyczne dotyczące sektora gospodarki

	Rodzaj wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika
	Struktura podstawowych branż gospodarki Tarnobrzega		
	przemysł	%	2
	usługi	%	35
	handel	%	63
	Liczba podmiotów gospodarczych	szt.	5260
	sektor publiczny państwowy	szt.	36
	sektor publiczny samorządowy	szt.	99
	sektor prywatny krajowy	szt.	5078
	sektor prywatny zagraniczny	szt.	47
	Liczba podmiotów sektora MSP	szt.	5250
	mikroprzedsiębiorstwa (do 9 osób zatrudnionych)	szt.	5027
	przedsiębiorstwa małe - podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób	szt.	189
	podmioty o liczbie pracujących 50 i więcej	szt.	44

Podstawowe dane dotyczące sfery społecznej

	Rodzaj wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika
	Ludność Tarnobrzega ogółem	osoba	50 047
	Gęstość zaludnienia	osoba/ km ²	586
	Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych	Liczba bezwzględna	70
	Przyrost naturalny na 100 ludności	osoba	2,1
	Saldo migracji dla miasta	-	- 187
	Wskaźnik obciążenia demograficznego		50,5
	Osoby w wieku przedprodukcyjnym	osoba	9848
	Osoby w wieku produkcyjnym	osoba	33261
	Osoby w wieku poprodukcyjnym	osoba	6937
	Udział osób w wieku produkcyjnym w całej populacji ludności miasta Tarnobrzega	%	66,5
	Liczba osób korzystających z zasiłków stałych i okresowych (2006)	osoba	573
	Przeciętne zatrudnienie w sektorach gospodarki		
	sektor publiczny	osoba	6388
	sektor prywatny	osoba	5643

	Rodzaj wskaźnika	jednostka	Wartość wskaźnika
	Stopa bezrobocia (2006)	%	15,1
	Długotrwale bezrobotni (2006)	osoba	1134

Analiza SWOT

Analiza SWOT dla sfery Infrastrukturalnej

Dziedziny	Mocne strony - Auty	Słabe strony- Słabości	Szanse	Zagrożenia
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Duża ilość powierzchni produkcyjnych nadających się do zagospodarowania wraz z niezbędnym uzbrojeniem, • rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, telekomunikacyjna, • rozwinięta baza szkoleniowa, • rozwinięta sieć drogowa, • dobra jakość gleb części terenów miasta • klarowna polityka władz lokalnych zmierzająca do rozwiązania problemów z wykorzystaniem pomocy zagranicznej, • posiadanie zbiornika wodnego – drugiego w regionie pod względem powierzchni • w pełni kontrolowany i nowoczesny sposób prowadzeni rekultywacji kopalni i budowy zbiornika 	<ul style="list-style-type: none"> • słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa, • niewystarczająca dostępność komunikacyjna niezbędna do rozwoju turystyki i rekreacji • wysoki poziom zagrożenia środowiska naturalnego, • zużycie części infrastruktury przemysłowej i mieszkaniowej, • niedostateczne tempo regeneracji oraz budowy nowej infrastruktury związanej np. z ochroną środowiska, ochroną zdrowia • słabe pokrycie planami przestrzennego zagospodarowania terenów poprzemysłowych • niepełne pokrycie siecią kanalizacyjną • niska jakość systemu komunikacyjnego strefy rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • dostępność środków z różnych programów operacyjnych • wyróżniająca w stosunku do innych regionów możliwość wykorzystania środków z PO Rozwój Polski Wschodniej • bliskie położenie i możliwości wykorzystania infrastruktury Linii Hutniczo-Siarkowej • Nowe możliwości wynikające z postępu technologicznego w zakresie materiałów i technologii możliwych do wykorzystania w regeneracji starej i budowie nowej infrastruktury • Szanse wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej • Powiązanie infrastrukturalne z innymi jednostkami samorządowymi zagospodarowujący mi obszary poprzemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne oddziaływanie skutków światowego kryzysu gospodarczego • złożone i czasochłonne procedury uruchomienia funduszy strukturalnych • spadek znaczenia transportu kolejowego w gospodarce narodowej, • niepewny rozwój dostępności lotniczej regionu • nadal niewystarczająca dostępność drogowa • spadek znaczenia transportu kolejowego w gospodarce narodowej,

	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą, • centralne położenie miasta Tarnobrzega w trójkącie Kielce - Lublin - Rzeszów, • znaczne rezerwy mocy zainstalowanej w stosunku do pobieranej w enegytyce 	<p>gospodarczego na terenach byłej KiZPS Siarkopol</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenia wynikające z braku efektywnego węzła komunikacyjnego udrażniającego połączenie specjalnej Strefy ekonomicznej z drogami wojewódzką i krajową 		
--	--	--	--	--

Analiza SWOT dla sfery Gospodarczej

Dziedziny	Mocne strony	Słabe strony	Możliwości	Zagrożenia
Zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> • Podpisana preumowa dotycząca realizacji Tarnobrzęskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego • Dobre relacje i zgodność z Instytucją Pośredniczącą Programu Rozwój Polski Wschodniej jaką jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) • Sprawnie funkcjonujący od 2000 roku Inkubator przedsiębiorczości • rezerwy siły roboczej, szczególnie absolwentów, • tradycje regionu przemysłowo-rolniczego (Centralny 	<ul style="list-style-type: none"> • wysoki poziom bezrobocia, • niekorzystne tendencje w zakresie struktury wiekowej mieszkańców • duży odsetek wśród bezrobotnych ludzi w wieku pow.45 lat oraz młodzieży do 25 lat • uzależnienie kadry od wielkich firm państwowych lub spółek Skarbu Państwa, • nadmiar niektórych grup zawodowych • niewystarczająca ilość dobrze przygotowanych kadr z zakresu marketingu, finansów, zarządzania itp. • słabo rozwinięte szkolnictwo ukierunkowane na usługi, • niska jakość sieci drogowej i 	<ul style="list-style-type: none"> • szanse rozwoju przetwórstwa spożywczego w oparciu o zasoby surowcowe pobliskiego powiatu sandomierskiego • szanse wynikające z faktu, że turystyka jest perspektywicznym kierunkiem rozwoju gospodarczego kraju i regionu. • Przemysłowe tradycje tej części regionu podkarpackiego • Bliskość ośrodków przemysłu metalowego (Stalowa Wola, Nowa Dęba, Gorzyce i możliwości kooperacyjne • Bliskie położenie do obszarów zaliczanych do doliny lotniczej • Szanse związane z turystyką wynikające z pobliskiego położenia 1000-letniego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • negatywne oddziaływanie skutków światowego kryzysu gospodarczego • dalsza redukcja zatrudnienia w dużych firmach regionu w ramach procesów restrukturyzacji • niekorzystne tendencje na poziomie regionu i kraju w zakresie spadku liczby nowo-rejestrowanych firm • Brak dobrego portu lotniczego w bliskiej okolicy

Dziedziny	Mocne strony	Słabe strony	Możliwości	Zagrożenia
	<p>Okręg Przemysłowy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • stopniowe przenoszenie się zatrudnienia z firm państwowych do sektora prywatnego 	<p>kolejowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>Sandomierza</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	
Kondycja firm	<ul style="list-style-type: none"> • ponad 1/3 przedsiębiorstw to firmy usługowe • tendencja spadkowa w zakresie ogólnej liczby lokalnych firm • zaobserwowany niemal 3-krotny wzrost liczby osób korzystających w Tarnobrzegu w ciągu ostatnich 10-ciu lat • duża liczba banków oraz ich przedstawicielst w centrum Tarnobrzega • uruchomienie oraz szybkie zasiedlenie powierzchni inwestycyjnej w ramach projektu Agencji Rozwoju Przemysłu • lokalne uczelnia państwowa kształcąca w zakresie dyscyplin związanych z przedsiębiorczością 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne proporcje rodzajów działalności - zdecydowana przewaga handlu nad usługami • Pomimo wspomnianego 3-krotnego w atutach wzrostu obsługi hotelowej niewielka jeszcze skala tej usługi • Niewielkie tradycje w zakresie gospodarczego wykorzystania szans w zakresie turystyki • Niewielka liczba obiektów noclegowych i niezadowolająca ich jakość • niewielka liczba instytucji otoczenia biznesu – TARR SA i Cech rzemiosł praktycznie jedynymi funkcjonującymi instytucjami zdolnymi do aplikowania o środki • 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność unijnych programów wsparcia dla inicjatyw w zakresie przygotowania i udostępniania terenów inwestycyjnych - parków oraz inkubatorów technologicznych • dostępność programów wspierających rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki • dostępność programu wsparcia rozwoju istniejących przedsiębiorstw w ramach I Priorytetu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego z możliwością wsparcia do 70% wartości inwestycji • poprawiające się prawo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • negatywne efekty oddziaływania światowego kryzysu gospodarczego • wzrastające wymagania gospodarki pod względem jakości kadr oraz zaplecza technicznego • nadal niedoskonałe prawo dotyczące działalności gospodarczej

Dziedziny	Mocne strony	Słabe strony	Możliwości	Zagrożenia
Kwalifikacje	<ul style="list-style-type: none"> • różnorodność kwalifikacji miejscowej ludności : przemysł chemiczny i maszynowy, rolnictwo, ogrodnictwo, rzemiosło, ceramika, przetwórstwo szkła, przemysł spożywczy itp., • wysoko kwalifikowana kadra inżynieryjno-techniczna pozostała po wielkim przemyśle • dostęp do siły roboczej i możliwości dowolnego jej kształtowania • posiadanie Zbiornika Machowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • uzależnienie kadry od wielkich firm państwowych lub spółek Skarbu Państwa, • nadmiar niektórych grup zawodowych • niewystarczająca ilość dobrze przygotowanych kadr z zakresu marketingu, finansów, zarządzania itp. • słabo rozwinięte szkolnictwo ukierunkowane na usługi, 	<ul style="list-style-type: none"> • masowe przekwalifikowywani a ludzi w zakresie nowych dziedzin gospodarki i nowych technologii, • dostosowanie kierunków kształcenia (przekwalifikowania) pod potrzeby pracodawców, • rozwój biznesu w oparciu o dostępne kwalifikacje na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • ucieczka ludzi wykwalifikowanych z regionu, • niechęć do podnoszenia (zmiany) kwalifikacji zawodowych, • brak wiary w możliwości osiągnięcia lepszej przyszłości

Analiza SWOT dla sfery społecznej

Dziedziny	Mocne strony	Słabe strony	Możliwości	Zagrożenia
Ludność	<ul style="list-style-type: none"> • liczne i różnorodne organizacje pozarządowe • „korzystne trendy w zakresie ograniczania zjawiska bezrobocia ujawniające się po roku 2004 • Jednocyfrowa stopa bezrobocia na koniec 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba ludzi w wieku poprodukcyjnym, • ubożenie niektórych grup społecznych, • problemy wynikające z nadwyżki siły roboczej szczególnie w osiedlach wiejskich • niskie kwalifikacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Odwracanie się fali emigracji zarobkowej za granicę - powroty wzbogaconych osób z zagranicy posiadających nowe umiejętności wiedzę oraz spojrzenie na świat 	<ul style="list-style-type: none"> • Emigracja młodzieży do dużych miast (szczególnie absolwentów najlepszych szkół i uczelni) • niekorzystne prognozy liczby ludności kraju i regionu • zagrożenia wynikające pośrednio ze skutków kryzysu i zbiorowych zwolnień z

Dziedziny	Mocne strony	Słabe strony	Możliwości	Zagrożenia
	roku 2008 • Korzystna struktura wykształcenia mieszkańców	byłych pracowników najniższego szczebla przemysłu siarkowego tzw. chłoporobotników utrudniające znalezienie pracy		pracy w ościennych jednostkach samorządowych
Jakość życia	•	• wysoka przestępczość w skali regionu (miasto Tarnobrzeg na 2 miejscu w rankingu najbardziej zagrożonych przestępczością)	•	• rozproszone inicjatywy związane z rozwojem miasta, • brak współpracy między różnymi instytucjami, organizacjami, władzami samorządowymi i wojewódzkimi,
Inne	• tradycje regionu przemysłowo-rolniczego (Centralny Okręg Przemysłowy)	• niedostateczna aktywność grup społecznych (lokalnych)	• nawiązanie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą,	• brak aktywności społeczności lokalnych, • niedostateczna liczba liderów w poszczególnych działaniach

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego odnoszących się do terenu, który ma zostać poddany rewitalizacji:

1) Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020 oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego

Lokalny Program Rewitalizacji Terenów Miejskich oraz Poprzemysłowych Miasta Tarnobrzeg jest harmonijnie wkomponowany oraz przyczynia się do osiągania celów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020. W ujęciu bardziej szczegółowym zgodność ta występuje w odniesieniu do następujących celów i priorytetów tej strategii. Szczególnie wyraźna zgodność występuje w odniesieniu do wizji rozwoju województwa podkarpackiego zakładającej kreowanie regionu jako obszaru zrównoważonego rozwoju integrującego cele społeczne, ekologiczne i gospodarcze oraz dostarczającym możliwości realizacji potrzeb społeczeństwa i osiąganie wysokiego standardu życia.

W odniesieniu do poziomu celów oraz priorytetów Strategii WP szczególnie godna podkreślenia jest zgodność z następującymi zapisami:

W obszarze Gospodarka regionu występuje zbieżność z szczególnie w zakresie Kierunków działania 1, 2 Priorytetu nr1, kierunków działania 1-3 dla Priorytetu nr 3. Szczególnie godna uwagi jest zgodność w obszarze Priorytetu 4 Turystyka jako czynnik rozwoju społeczno – gospodarczego województwa

Godna odnotowania jest dobra zgodność obu dokumentów w odniesieniu do Celu strategicznego: Poprawa dostępności komunikacyjnej i infrastruktury technicznej województwa.

Program rewitalizacji Tarnobrzega znakomicie wpisuje się oraz przyczynia do osiągnięcia celu strategicznego „Poprawa jakości środowiska oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych” w tym szczególnie wyraźnie w odniesieniu do trzeciego Priorytetu dla kierunku działania 3 w brzmieniu „Ochrona i racjonalne użytkowanie gleb oraz rekultywacja gruntów zdewastowanych i zdegradowanych”. Bardzo dobra zgodność obu dokumentów występuje w całym obszarze strategicznym dotyczącym kapitału ludzkiego reprezentowanym przez cel strategiczny „Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu” Dostrzega się również zgodność w obszarze Priorytetu 2 w obszarze strategicznego „Współpraca międzynarodowa” w brzmieniu „Współpraca na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego”. Bardzo adekwatny w odniesieniu charakteru działań rewitalizacyjnych jest obszar strategiczny województwa podkarpackiego wyrażony celem w brzmieniu : Integracja działań w zakresie pomocy społecznej. Zgodność oraz

przyczynianie się do osiągnięcia tego celu występuje praktycznie we wszystkich kierunkach działań.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

Zasadnicze powiązanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Terenów Miejskich oraz Poprzemysłowych Miasta Tarnobrzeg z Regionalnym Programem Operacyjnym znajduje swój wyraz w ramach Osi Priorytetowej 7 Spójność wewnątrzregionalna. Właśnie w ramach tej osi Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 przewiduje wsparcie procesów rewitalizacji miast, obszarów miejskich i poprzemysłowych. W przypadku Tarnobrzega program rewitalizacji obejmie realizację projektów zarówno w zakresie rewitalizacji miast jak i rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Ponadto, przedsięwzięcia realizowane w ramach procesu wdrażania programu rewitalizacji będą uzupełniające i spójne w stosunku do projektów realizowanych w ramach następujących kierunków RPO WP

- OS PRIORYTETOWA 1. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA
- OS PRIORYTETOWA 4. OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM
- OS PRIORYTETOWA 5. INFRASTRUKTURA PUBLICZNA
- OS PRIORYTETOWA 6. TURYSTYKA I KULTURA
- OS PRIORYTETOWA 7. SPÓJNOSC WEWNATRZREGIONALNA

Projekty realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą logicznie powiązane z przedsięwzięciami realizowanymi przez Miasto Tarnobrzeg w ramach środków finansowych pozyskiwanych w ramach innych osi tego programu. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

2) Strategia rozwoju miasta

Założenia programu rewitalizacji zgodne są ze Strategią Rozwoju Miasta Tarnobrzeg na lata 2007 - 2013, uchwaloną uchwałą Rady Miasta Tarnobrzeg Nr V/44/2007 z dnia 22 lutego 2007 r.

Spójność tematyczną notuje się z następującymi strategicznymi celami głównymi rozwoju miasta:

1. Dostosowanie i utrzymanie infrastruktury komunalnej na zadawalającym poziomie
2. Pobudzanie aktywności gospodarczej oraz wspieranie działań mających na celu ograniczanie bezrobocia
4. Poprawa sytuacji mieszkaniowej
5. Poprawa sfery socjalnej, społecznej, służby zdrowia
7. Poprawa sytuacji ekologicznej, środowiskowej i agrarnej.

3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnobrzega

Przyjęte uchwałą Rady Miasta Tarnobrzega w 1998 r. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnobrzega” przedstawia główne cele rozwoju miasta.

Będąca aktualnie w opracowaniu aktualizacja Studium jest tworzona z uwzględnieniem następujących wytycznych odnoszących się aktualnych i przyszłych dominant przestrzennych miasta:

- Kontynuacja procesu transformacji gospodarczej
 - zwiększenie ilości małych i średnich przedsiębiorstw,
 - zagospodarowanie terenów przemysłowych i usługowych w trzech strefach: Machowa; ul. Sienkiewicza – ul. M.C. Skłodowskiej i ul. Warszawskiej.
 - racjonalna prywatyzacja /uwłaszczenie/ gminnych zasobów mieszkaniowych i usługowych,
 - przekształcenie i prywatyzacja usług w zakresie gospodarki komunalnej,
 - sukcesywne zwiększanie kompetencji gminy wraz z wzrostem dochodów miasta,
 - racjonalne przekształcenia w służbie zdrowia i oświacie, poprawiających funkcjonowanie tych obszarów jak i zmniejszających wydatki;
 - wdrożenie programu rewitalizacji miasta.
- Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta
 - tworzenie dogodnych przestrzennych i społeczno-ekonomicznych warunków dla inwestorów,
 - absorpcja unijnych środków pomocowych wspierających inwestorów i przedsiębiorców;
 - rozwój infrastruktury miejskiej,
 - tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
 - stwarzanie preferencji dla handlu i usług, nieuciążliwego przemysłu oraz turystyki i wypoczynku,
 - wykorzystanie bliskości obecnego i projektowanego układu komunikacji zewnętrznej krajowej i międzynarodowej,
 - wdrożenie programu zaopatrzenia miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz uzbrajanie nowych i uzupełnianie infrastruktury terenów zabudowanych,
 - realizacja programu zaopatrzenia miasta w wodę i odprowadzania ścieków w ramach funduszu spójności;
 - rozwój specjalnej strefy ekonomicznej i innych obszarów inwestycyjnych dla przedsiębiorców,
 - wdrożenie programu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym segregacji i termicznej utylizacji odpadów;
 - tworzenie sprzyjających warunków dla przyciągania i rozwoju instytucji finansowych,
 - wykorzystanie użytków rolnych do intensywnej produkcji i przetwórstwa rolnego, szczególnie ogrodniczo-sadowniczego.
- **Podniesienie standardu życia mieszkańców**
 - eliminacja źródeł degradacji środowiska oraz wdrożenie programu ochrony środowiska miasta,
 - rozwój i rewitalizacja terenów budownictwa wielomieszkaniowego i jednorodzinnego, wraz z rozwojem infrastruktury usługowej tych terenów, wsparcie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych;

- zaopatrzenie mieszkańców w dobrej jakości wodę,
- wzrost dostępności i poziomu usług społecznych i komunalnych, oraz handlowych
- promocja zdrowego stylu życia,
- tworzenie warunków dla udziału osób niepełnosprawnych w życiu miasta,
- poprawa warunków nauczania i wychowywania w placówkach oświatowych,
- troska o grupy wymagające wsparcia społecznego,
- wspieranie rozwoju kultury w zakresie istniejących stowarzyszeń, placówek i dziedzin, jak też inicjowanie nowych przedsięwzięć i instytucji w tym fundacji na rzecz Kolekcji Tarnowskich w Muzeum w Zamku Dzikowskim.
- **Pobudzenie aktywności miasta**
 - wspieranie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców,
 - rozwój i wsparcie aktywności samorządowych i obywatelskich mieszkańców;
 - promocja możliwości inwestycyjnych miasta,
 - szerszy dostęp do informacji komunalnych i gospodarczych;
 - absorpcja środków unijnych dla celów promocji i rozwoju, oraz środków wspierających rozwój przedsiębiorczości;
 - wsparcie pozarządowych stowarzyszeń i inicjatyw obywatelskich;
 - współpraca z gminami ościennymi, celowe związki komunalne, działania na rzecz regionu podkarpackiego,
 - współpraca z miastami partnerskimi.
- **Przebudowa układu komunikacyjnego**
 - budowa obwodnicy wokół miasta, włączenie do sieci dróg krajowych oraz modernizacja sieci dróg wojewódzkich,
 - przeobrażenie wewnętrznego układu komunikacyjnego dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, dostosowanie do rosnących potrzeb miasta i regionu;
 - przebudowa podstawowych skrzyżowań układu komunikacyjnego miasta wraz z poprawą jego funkcjonalności, bezpieczeństwa i przepustowości;
 - przebudowa traktu historyczno-społecznego ul. Sandomierska, pl. Bartosza Głowackiego, ul. Mickiewicza;
 - budowa układu komunikacyjnego w machowskiej strefie przemysłowej, w nawiązaniu do Wisłostrady, krajowej drogi nr 9 i planowanej obwodnicy miasta;
- **Przeobrażenie obszaru staromiejskiego**
 - przywrócenie historycznego charakteru strefom zabytkowym,
 - wzbogacenie o nowe funkcje i eliminacja nieodpowiednich, w tym wdrożenie programu muzealnego i innych wspierających go dla Zamku Dzikowskiego;
 - pełne uciepłowanie obszarów intensywnej zabudowy,
 - kontynuacja przeobrażeń układu komunikacyjnego i stref parkingowych centrum miasta;
 - przywrócenie elegancji i stała dbałość o estetykę;
 - rozwój zabudowy w ścisłym powiązaniu z uwarunkowaniami stref ochrony konserwatorskiej;
 - pozyskanie partnerów inwestycyjnych oraz unijnych środków pomocowych dla przebudowy i rozwoju tego obszaru.
- **Stworzenie stref turystycznych, aktywnego i spokojnego wypoczynku oraz kompleksów sportowych**
 - wydzielenie i zagospodarowanie stref służących rekreacji i masowemu sportowi, ze szczególnym uwzględnieniem powstającej strefy rekreacyjnej zbiornika Machowskiego;
 - realizacja koncepcji ścieżek rowerowych,

- wytyczenie stref dla spokojnego wypoczynku, w tym szlaków turystyczno-historycznych miasta;
 - rozbudowa kompleksów sportowych umożliwiających prowadzenie rozgrywek w grach zespołowych oraz rekreacji dla mieszkańców,
 - kompleksowe zagospodarowanie strefy zbiornika Machowskiego;
 - wydłużenie sezonu turystycznego i stworzenie warunków dla przedłużenia pobytu turysty w mieście (m.in. poprzez powiększenie bazy hotelowej),
 - wspieranie organizacyjne i finansowe dziedzin kultury, sportu oraz festiwali promujących miasto,
 - zaistnienie Tarnobrzega w regionalnej, krajowej i międzynarodowej sieci informacji turystycznej,
 - zwiększenie ilości parkingów, szczególnie w centrum miasta,
 - wykorzystanie Wisły w celach turystycznych i rekreacyjnych;
 - wykorzystanie unijnych środków pomocowych dla przeobrażeń infrastruktury turystyczno-sportowej miasta.
- **Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego**
- przygotowanie i realizacja koncepcji współdziałania wszystkich instytucji związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - wsparcie i rozwój służb ratownictwa;
 - rozwój monitoringu centrum miasta;

4) Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych

Lokalny Program Rewitalizacji odnosi się i pozostaje zgodny z pozostałymi strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego miasta, takimi jak:

a) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Program Rewitalizacji pozostaje w zgodności z następującymi celami tego dokumentu:

- cel strategiczny 1: stworzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem i przemocą
- cel strategiczny 2: ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz integracja osób niepełnosprawnych.
- cel strategiczny 4: stworzenie warunków integracji społecznej, zapobiegania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu
- cel strategiczny 5: przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy

b) Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzeskiego Rynku Pracy na lata 2008 – 2013

KIERUNEK nr 3: Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

ZADANIE 3.1. Wsparcie i promocja samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych

ZADANIE 3.2. Wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby bezrobotne

KIERUNEK nr 6: Wdrażanie rozwiązań prozatrudnieniowych we współpracy z partnerami rynku pracy

c) Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Tarnobrzeg na lata 2007-2011 w zakresie działań:

- Pozyskiwanie obiektów z przeznaczeniem na budynki mieszkalne lub socjalne oraz uwzględnienie realizacji budownictwa socjalnego.
- Współpraca z Tarnobrzeskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego w celu zapewnienia zwiększenia liczby lokali mieszkalnych czynszowych.
- Przekazywanie na rzecz wspólnot mieszkaniowych terenów zewnętrznych, które w wyniku sprzedaży lokali mieszkalnych i utworzenia wspólnot mieszkaniowych w budynkach pozostały w zasobie Gminy.
- Racjonalna polityka czynszowa z uwzględnieniem optymalnej wartości odtworzeniowej, wysokości czynszowej innych podmiotów z miasta, sytuacji społeczno-socjalnej mieszkańców i lokatorów zasobu.
- Wspieranie budownictwa indywidualnego i wielorodzinnego poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej zmiany m.p.z.p. oraz udostępnienia nieruchomości budowlanych dla potrzeb indywidualnego i zbiorowego budownictwa mieszkaniowego.
- Właściwa polityka remontowa z uwzględnieniem potrzeb i możliwości budżetowych gminy oraz wspólnot mieszkaniowych.

6. Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Na terenach planowanych do objęcia strefami rewitalizacji funkcjonują następujące Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego			
Lp.	Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	strefa	Data uchwalenia i opublikowania
1.	Miejsce plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Tarnobrzeg II” uchwalonego uchwałą Nr V/46/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 3 lutego 1999r	C	uchwałą Nr V/46/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 3 lutego 1999r Dz.Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 7 z 1999r poz. 213
2	Miejsce plan zagospodarowania przestrzennego terenu dla zespołu szkół zawodowych uchwalonego uchwałą Nr X/99/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 24 maja 1999r	B	uchwałą Nr X/99/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 24 maja 1999r Dz.Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 13 z 1999r poz. 591

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego			
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowo-mieszkaniowej „Centrum” w Tarnobrzegu uchwalonego uchwałą Nr XIII/170/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 23 września 1999r	A	uchwałą Nr XIII/170/99 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 23 września 1999r Dz.Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 21 z 2000r poz. 157
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla „Mokrzyszów” w Tarnobrzegu uchwalonego uchwałą Nr VI/59/2003 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 26 lutego 2003r	B B1	uchwałą Nr VI/59/2003 Rady Miasta Tarnobrzega z dnia 26 lutego 2003r Dz.Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 122 z 2003r poz. 1763

III. Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania programu na środowisko

Prognoza skutków realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg” została opracowana w celu określenia skutków realizacji tego programu dla środowiska.

Prognoza zawiera podstawowe elementy oceny strategicznej, w tym:

- opis ocenianego dokumentu,
- analizę środowiska oraz problemów środowiskowych mających powiązanie z ocenianym dokumentem,
- analizę zakresu i natury skutków środowiskowych realizacji planu (pozytywnych i negatywnych),
- analizę potrzeby zastosowania środków zapobiegających i ograniczających wpływ na środowisko,
- opis metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- przewidywane metody realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

W trakcie opracowania prognozy przeanalizowano stan środowiska w mieście oraz problemy ochrony środowiska mające powiązanie z ocenianym „Programem ...”. Oceniono zgodność „Lokalnego Programu ...” z podstawowymi dokumentami dotyczącymi strategii rozwoju miasta, programów związanych z ochroną środowiska i planami zagospodarowania przestrzennego terenów miasta poddawanych procesowi rewitalizacji. Stwierdzono zgodność „Programu...” z wszystkimi analizowanymi dokumentami.

Na tym tle prognozowano wpływ zadań zawartych w „Lokalnym Programie...” na stan elementów środowiska wykazując, iż realizacja zadań może stanowić uciążliwość głównie w trakcie ich realizacji. Korzyści wynikające z realizacji zadań dla środowiska są daleko większe od uciążliwości towarzyszących fazie realizacji zadań.

Proponowane do realizacji zadania „Lokalnego Programu...” są to głównie inwestycje w infrastrukturze komunalnej i drogowej, jak też zagospodarowanie terenów przemysłowych.

W niniejszej prognozie dokonano analizy i oceniono wpływ „Lokalnego programu...” na środowisko, ustalając iż wpływ ten będzie się objawiać głównie fazy realizacji, będzie krótkotrwałe i przemijające, a oddziaływanie długoterminowe będzie mało znaczące .

Korzyści oddziaływania długoterminowego są większe, aniżeli oddziaływanie i uciążliwości w trakcie realizacji zadań „Programu...” .

IV. Założenia Programu Rewitalizacji

1. Okres programowania: 2007-2013, i lata następne,

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg jest wyprowadzenie miasta z sytuacji kryzysowej obejmującej degradację przestrzeni miejskiej, gospodarczej oraz ekologicznej poprzez znalezienie dla wyodrębnionych obszarów nowych funkcji oraz stworzenie warunków do bardziej dynamicznego i nastawionego na potrzeby lokalne rozwoju.

Do zadań, jakie powinien spełnić Program należą:

- poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
- porządkowanie "starej" tkanki urbanistycznej
- rewitalizacja obiektów o wartościach oraz znaczeniu historycznym i architektonicznym,
- stworzenie warunków do zmiany struktury społecznej w rewitalizowanych obszarach,
- stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej,
- zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta,
- poprawa jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
- wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem.

Przystępując do opracowania programu uwzględniono główne warunki powodzenia programów rewitalizacji, do których zalicza się między innymi:

- aktywną obecność różnego typu inwestorów,
- dobrowolność przystępowania do programu,
- właściwą skalę działań i autonomię jednostki zarządzającej - operatora przekształceń,
- elastyczność i pragmatyzm w konkretnych realizacjach przy jednoczesnym zachowaniu przyjętej strategii działań,
- przygotowanie i mobilizację wszystkich partnerów instytucjonalnych: banków, organu wykonawczego miasta, inwestorów budowlanych, publicznych i prywatnych właścicieli terenów i budynków, stowarzyszeń lokalnych i innych
- wprowadzenie planowanych zamierzeń do programu regionalnego dla zapewnienia finansowania publicznego,
- zaprogramowanie lokalnych instrumentów pomocy dla inwestowania w dziedzinie infrastruktury, działań budowlanych jak remonty, dobudowy, rozbudowy, adaptacje, itp.,

2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie

Na terenie miasta wyodrębniono trzy obszary przewidziane do działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji dla województwa podkarpackiego* wybór ten został dokonany w oparciu o kryteria o których mowa w art. 47 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Lokalną przesłanką przy wyborze obszarów była koncepcja rozwojowa miasta nakreślona w podstawowych dokumentach strategicznych miasta Tarnobrzega. Koncepcja ta uwzględnia przełomowe zmiany gospodarczo-społeczne, jakie nastąpiły w wyniku przemian ustrojowych w państwie i odzwierciedla ideę budowania przyszłości miasta z uwzględnieniem i wykorzystaniem istniejącej struktury przestrzennej. W koncepcji powiązано szanse, jakie daje dziedzictwo kulturowe (Zamek Dzikowski) z przestrzenią, jaka powstała w wyniku procesów likwidacji i restrukturyzacji przemysłu siarkowego (Zalew Machowski) oraz najstarszą zabudową miasta, która była związana z tworzeniem i funkcjonowaniem wielkiego przemysłu siarkowego. Zgodnie z definicją rewitalizacji koncepcja uwzględnia świadomie kreowany proces zmian podjętych w interesie publicznym mających doprowadzić do wyjścia z sytuacji kryzysowej jaką było załamanie się wielkiego przemysłu, który przez dziesięciolecia wywierał istotny wpływ na życie społeczno-gospodarcze miasta Tarnobrzega. Wybór tych obszarów był również związany z decyzjami o priorytetach bowiem w pewnym uproszczeniu można przyjmować, że praktycznie całe miasto w różnym stopniu jest powiązane z upadkiem przemysłu i wymaga restrukturyzacji. Wybór przedstawionych w tym opracowaniu obszarów rewitalizacyjnych odzwierciedla wolę skoncentrowania się na wybranych obszarach priorytetowych, tak aby koncentrując przedsięwzięcia na wyodrębnionym obszarze o kluczowym znaczeniu uruchomić mechanizm, który zainicjuje również rozwój pozostałych części miasta i jego społeczności. Uwzględniając powyższe, jako **strefy rewitalizacyjne** o kluczowym znaczeniu, które mogą stanowić zaczyn pozytywnych zmian w procesie rozwoju miasta uznano strefy oznaczone literami A, B, C. Dwie pierwsze odnoszą się do terenów miejskich, natomiast strefa rewitalizacyjna C odnosi się do zrehabilitowanego wyrobiska po byłej odkrywkowej kopalni Machów i jego bezpośredniego otoczenia. Dodatkowo wewnątrz stref A oraz B wyodrębniono strefy A1 i B1, które są obszarami szczególnej degradacji. Czynnikiem wiążącym strefy poprzemysłowe z miejskimi jest zamysł powiązania korzyści wynikających z dziedzictwa kulturowego z korzyścią, jaką może być turystyczne zagospodarowanie zalewu jaki powstał w wyniku prac związanych z rekultywacją terenów kopalni odkrywkowej. W tej koncepcji oś wyznaczona przez zespół pałacowo-parkowy „Zamek Dzikowski” oraz Zalew Machowski stanowi „kręgosłup rewitalizacji”. Strefa rewitalizacyjna B obejmująca tereny po nieczynnym dużym przedsiębiorstwie Tarnobrzesckiej Fabryki Obrabiarek zdezastowane tereny miejskie z licznymi obiektami magazynowymi, zaniedbaną infrastrukturą dworca kolejowego oraz marginalnie zlokalizowanego osiedla Mokrzychów stanowią uzupełnienie ww. głównego kierunku rewitalizacji miasta Tarnobrzega. Ze względu na fakt, że obszar ten wiąże ww. obszary zdegradowane społecznie i gospodarczo z obiektem dziedzictwa kulturowego, jakim jest zespół pałacowo-parkowy z XIX w Mokrzychowie

można uznać, że odnowa tego obszaru będzie logicznie uzupełniać główny nurt działań rewitalizacyjnych, jakim jest wspomniana już oś Zamek Dzikowski – Zalew Machowski. Dodatkowo rewitalizacja tej strefy pozwoli zarówno uporządkować zabudowę jednej z trzech kluczowych ulic wylotowych miasta, jak i stworzyć dodatkowo oś kompozycyjną łączącą oba zespoły pałacowo-parkowe zaliczane do najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego miasta. Działania te w mają w intencji przysłużyć się rozwojowi turystyki uznawanemu w strategicznych opracowaniach dotyczących miasta Tarnobrzega za perspektywiczny kierunek jego rozwoju.

Warto zwrócić uwagę, że bieżąca koncepcja rewitalizacji miasta Tarnobrzega stanowi kontynuację tej, która była podstawą do opracowania wcześniejszego opracowania programu rewitalizacji miasta i uwzględnia przedsięwzięcia już zrealizowane.

Oprócz logiki działań wynikającej z koncepcji rozwojowej miasta podstawą do określenia stref rewitalizacyjnych opisanych w tym opracowaniu były wspomniane już kryteria, o których mowa w art. 47 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Poniżej przedstawiono szczegółowe uzasadnienie wyboru poszczególnych stref rewitalizacyjnych z wykorzystaniem informacji przedstawionych w poprzednich rozdziałach niniejszego opracowania oraz ścisłym uwzględnianiu kryteriów delimitacji wskazanych w *Wytycznych* w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji dla województwa podkarpackiego ostatecznie zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w dniu 28 stycznia 2009 roku.

Na terenie administracyjnym miasta Tarnobrzega wyodrębnione zostały następujące strefy rewitalizacyjne:

Strefa rewitalizacyjna terenów miejskich A – obejmująca zabudowę najstarszej części miasta obejmującej zespół pałacowo-parkowy Zamek Dzikowski

Strefa rewitalizacyjna terenów przemysłowych A1 – obejmująca osiedle zakładowe przemysłu siarkowego

Strefa rewitalizacyjna terenów miejskich B – obejmująca miejskie otoczenie zdegradowanych terenów przy ulicy Sienkiewicza

Strefa rewitalizacyjna terenów przemysłowych B1 - obejmująca zabudowę przemysłową byłej upadłej Tarnobrzесьkiej Fabryki Obrabiarek, magazyny WZGS oraz tereny dworca kolejowego. Na terenie tej podstrefy wyodrębniony został jedyny zamieszkały fragment obejmujący obszar byłego osiedla przyzakładowego, który w nie budzący wątpliwości sposób spełnia kryteria dotyczące mieszkalnictwa.

Strefa rewitalizacyjna terenów przemysłowych C – obejmująca zdegradowane tereny przemysłowe wyrobiska po zlikwidowanej odkrywkowej kopalni siarki Machów wraz z otoczeniem.

obszarów mieszkalnictwa Miasta Tarnobrzega takimi wskaźnikami są: wysoka stopa bezrobocia długotrwałego oraz niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego odnoszący się do obiektów zbudowanych przed rokiem 1989.

2.1. Przyjęta metodologia delimitacji dla Tarnobrzega

Posiłkując się wskazanymi w *Wytycznych w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji dla województwa podkarpackiego* kryteriami określonymi w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. jako kryteria delimitacji przyjęto następujące cechy:

- A. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- B. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- C. niekorzystne trendy demograficzne;
- D. niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania kształcenia;
- E. szczególnie wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- F. szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- G. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- H. wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;
- I. porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
- J. niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto następujące rozwiązania w zakresie (przedstawione wraz z uzasadnieniem).

Ad. A. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – dla potrzeb tego opracowania przeprowadzono analizę poziomu ubóstwa i wykluczenia opierając się na danych dotyczących liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu uzyskanych w rozbiciu na poszczególne ulice oraz danych o liczbie zameldowanych na tej ulicy

Ad. B. wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – dla potrzeb tego opracowania przeanalizowano stopę długotrwałego bezrobocia dla poszczególnych ulic opierając się na danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy

Ad. C. niekorzystne trendy demograficzne; - Nie ma podstaw do założeń, aby w mieście wielkości Tarnobrzega saldo migracji wypadało bardziej niekorzystnie dla terenów zdegradowanych niż terenów pozostałych. Mając to na względzie przyjęto, że trendy demograficzne określone dla miasta odzwierciedlają sytuację dla terenu zdegradowanego

Ad. D. niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania solaryzacji – zjawisko może być zbadane wyłącznie poprzez wykonanie spisu powszechnego, czyli praktycznie na potrzeby niniejszego opracowania jest to niewykonalne. W celu orientacyjnego odzwierciedlenia sytuacji w tym obszarze wykorzystano dane dla miasta ze spisu powszechnego w 2002 roku oraz obserwowane trendy dotyczące sektora oświaty przy wykorzystaniu danych statystycznych pochodzących z Banku Danych Regionalnych

Ad. E. *wysoki poziom przestępczości i wykroczeń* został oceniony liczbą przestępstw i wykroczeń – na podstawie danych z systemu TEMIDA uzyskanych od Komendy Miejskiej Policji w Tarnobrzegu. Dodatkowo w celu uzupełniającej oceny terytorialnej koncentracji poziomu przestępczości w mieście Tarnobrzegu przeprowadzono analizę własną bazując na danych uzyskanych od Straży Miejskiej w postaci zestawienia liczby wezwań dla poszczególnych ulic.

Ad. F. *szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska* – ponieważ nie są jednoznacznie określone wartości referencyjne w tym zakresie zastosowano analizę opisową wykonaną na podstawie dostępnych materiałów. W analizie uwzględniono zatem tendencje i trendy w zakresie poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń zaobserwowane na przestrzeni lat 1996-2006..

Ad. G. *niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej* – powinien być mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach. Obliczenia wskaźnika dla proponowanych obszarów rewitalizacyjnych dokonano na podstawie analiz własnych opartych na uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Tarnobrzegu danych o liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej dla obszarów rewitalizacji ustalono poprzez odniesienie sumy podmiotów zarejestrowanych na poszczególnych ulicach obszaru rewitalizacji do liczby mieszkańców zameldowanych na tym terenie..

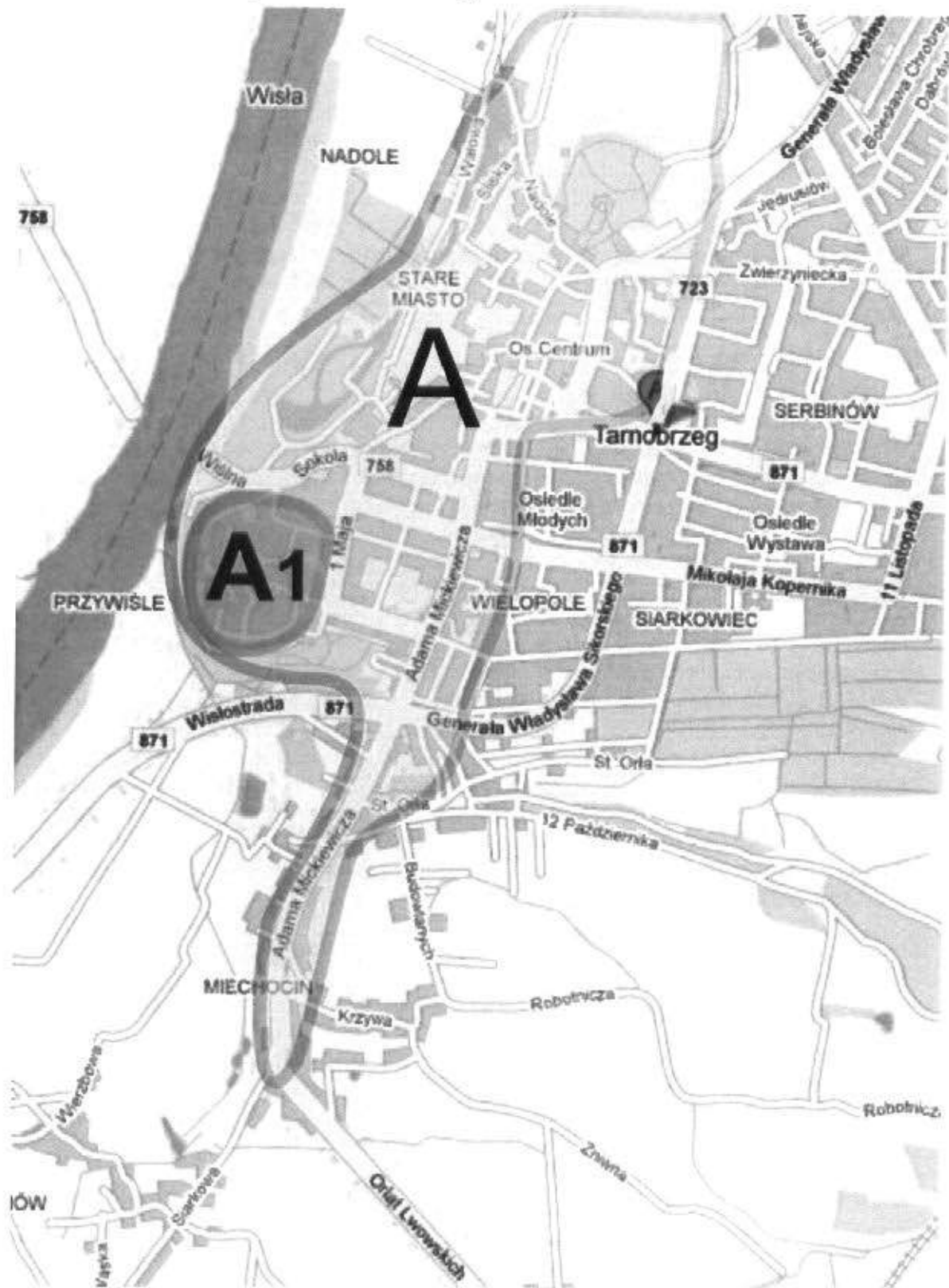
Ad. H. *wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców* – zjawisko nieistotne dla miasta.

Ad. I. *porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego*.. Zastosowano analizę opisową wykonaną na podstawie dostępnych materiałów oceniając sytuację w tym zakresie za pomocą wskaźnika „Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego proponowanego”, dla którego wartością referencyjną jest liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989

Ad. J. *niski poziom wydajności energetycznej budynków* – ze względu na brak danych w tym zakresie posłużono się analizą opisową (niewskaźnikową)

2.2. Opis i uzasadnienie stref rewitalizacyjnych

Strefa rewitalizacji obszarów miejskich A

Obszar zaproponowany jako strefa rewitalizacyjna A stanowią tereny najstarszej części miasta obejmujące zarówno historyczną starówkę wraz z zespołem pałacowo-parkowym Zamek Dzikowski jak i zabudowę z okresu lat 50-tych związaną z powstawaniem i rozwojem wielkiego przemysłu siarkowego w pobliskim Machowie. Główną osią tej strefy rewitalizacyjnej jest ulica Adama Mickiewicza łącząca historyczne centrum miasta z głównym obiektem, jaki powstał w wyniku restrukturyzacji wielkiego przemysłu siarkowego, czyli zbiornikiem wodnym powstałym w wyniku kontrolowanego zalania wyrobiska po byłej odkrywkowej kopalni siarki. Te dwa bieguny strefy w powiązaniu z koncepcją rozwojową miasta wskazującą rozwój usług turystycznych, jako ważny i perspektywiczny kierunek rozwoju oraz określają filozofię zmian rewitalizacyjnych proponowanych dla tego obszaru. Zasadniczym założeniem jest tu zmiana głównej funkcji obszaru z osiedla przemysłowego w atrakcyjne centrum jednostki administracyjnej czerpiące korzyści ze zmian restrukturyzacyjnych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego miasta Tarnobrzega.

Obszar strefy rewitalizacyjnej A obejmuje **17364** mieszkańców (dane za rok 2006) na podstawie liczbie osób na poszczególnych ulicach uzyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich. Na podstawie danych uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na terenie tym zamieszkuje (jest zameldowanych) **749 korzystających z zasiłków pomocy społecznej**. Na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu pracy określono liczbę osób **długotrwale bezrobotnych**. Wg stanu na dzień 20 lutego 2009 wynosi ona **729** osób. Podobnie jak tereny całego miasta strefa ta charakteryzuje się niekorzystnymi trendami demograficznymi. Ważnym kryterium wskazującym potrzebę rewitalizacji w mieście Tarnobrzegu są zagadnienia związane z bezpieczeństwem mieszkańców określane na podstawie informacji uzyskanych z danych policyjnych. **Średnia wartość wskaźnika zagrożenia przestępczością dla roku 2006 wyniosła 23,3** co znacznie przekracza wartości referencyjne wymagane w procesach rewitalizacyjnych i lokuje miasto w czołówce w skali regionu pod względem tego zagrożenia. Dane systemu TEMIDA za rok 2008 potwierdzają tę niekorzystną sytuację i jak to wskazano w poprzednich rozdziałach miasto Tarnobrzeg utrzymuje niechlubne drugie miejsce w skali regionu pod względem poziomu przestępczości i wykroczeń. Wartość tego wskaźnika, która na koniec 2008 wyniosła 23,63 wskazuje dalsze pogarszanie sytuacji. Wynika stąd bowiem, że nastąpił wzrost tego negatywnego wskaźnika o 1,3% w ciągu 2 lat, co potwierdza konieczność interwencji.

W celu bardziej precyzyjnego przedstawienia sytuacji w planowanym obszarze Strefy rewitalizacyjnej A poniżej zestawiono pozyskane informacje w rozbiciu na poszczególne ulice objęte granicami strefy.

Tabela 20 Szczegółowe zestawienie danych obrazujących sytuację w planowanej strefie rewitalizacyjnej A w kontekście kryteriów wyznaczania obszarów wymagających rewitalizacji. Dane dotyczą roku 2006

Ulica	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy)	Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Liczba zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
Armii Krajowej	207	4,8	6,8	48,3	6,5
Borek	32	0,0	12,5	-	14,1
Budowlanych	108	0,0	5,6	37,0	5,6
Czerwonego Krzyża	30	100,0	13,3	-	10,0
Dekutowskiego	2410	11,6	7,6	44,4	5,8
Długosza	23	87,0	4,3	-	13,1
Dominikańska	39	282,1	30,8	51,3	3,9
Głowackiego	151	284,8	84,1	39,7	5,0
Jachowicza	12	1000,0	275,0	-	-
Jasińskiego	86	0,0	30,2	-	3,5
Kamionka	44	22,7	11,4	-	6,8
Kardynała Wyszyńskiego	710	25,4	6,6	33,8	5,9
Kochanowskiego	433	34,6	10,2	23,1	12,9
Kosmonautów	305	13,1	8,2	39,3	5,4
Kościuszki	419	45,3	14,3	76,4	9,7
Mickiewicza	1072	55,0	14,7	44,8	5,1
Moniuszki	539	50,1	20,8	53,8	9,5
Nadole	81	49,4	8,6	197,5	1,9
Narutowicza	144	6,9	9,7	20,8	1,0
Orta	90	0,0	6,7	-	8,4
Piaskowa	36	0,0	11,1	-	-
Piłsudskiego	269	66,9	31,6	78,1	6,2
Plac Tysiąclecia	395	10,1	6,1	22,8	0,4
Porucznika Sarny	44	68,2	31,8	-	6,8
Porucznika Tracza	167	0,0	3,8	18,0	0,9
Przy Zalewie	0				
Sandomierska	69	115,9	97,1	-	4,4
Sikorskiego	1132	48,8	15,4	2,7	7,0
Skalna Góra	1602	10,0	4,9	74,3	7,9
Słowackiego	63	0,0	23,8	63,5	7,2
Sokola	20	300,0	120,0	100,0	7,5
Sosnowa	25	0,0	20,0	-	-
Szeroka	62	145,2	33,9	32,3	-
Szkolna	1	5000,0	1 400,0	-	-
Szpitalna	61	229,5	31,1	-	7,4
Targowa	405	46,9	24,4	37,0	3,0
Wałowa	21	0,0	-	-	14,3
Waryńskiego	982	14,3	5,6	63,1	5,5
Wianek	1079	10,2	5,1	45,4	6,8
Wisłostrada	15	933,3	13,3	-	-
Wiślna	2	2000,0	350,0	-	75,2
Wyspiańskiego	3614	17,2	9,4	37,4	6,4
Żeromskiego	138	7,2	10,9	50,7	8,7
1 Maja	227	92,5	34,8	66,1	4,0
RAZEM dla całej strefy	17364	30,5	12,1	43,1	6,3

Źródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

Uwzględniając fakt, że cały teren strefy A obejmuje najstarszą część miasta, a tym samym obiekty wzniesione przed rokiem 1989 łatwo można wykazać, że praktycznie cały teren tej strefy spełnia bardzo rygorystycznie wartości wskaźników rewitalizacyjnych nawet te które dotyczą mieszkalnictwa, a zatem w największym stopniu wskazane jest wsparcie projektów realizowanych na tym obszarze w celu rewitalizacji.

Należy podkreślić, że działania programu rewitalizacji stanowią kontynuację już zrealizowanych bądź będących w fazie realizacji projektów. Przykładowo można tu wymienić remont ulicy Sandomierskiej oraz projekty związane z remontem Zamku dzikowskiego. Te i inne projekty są zlokalizowane na terenie obecnie proponowanej strefy rewitalizacyjnej i stanowią punkt wyjścia do dalszych konkretnych działań prowadzonych w celu nadania nowych funkcji obszarów miasta. W szczególności odnosi się to do idei „traktu społecznego”, na który kreowana jest ulica Mickiewicza stanowiąca jedną z głównych osi miasta, wokół której koncentrują się obiekty ważnych instytucji samorządowych, biznesu, sportu a także służby zdrowia. Odpowiednia adaptacja tej ulicy, zwłaszcza w kierunku południowym stwarza szansę nadania jej nowej funkcji - traktu społecznego łączącego rekreacyjne tereny Zbiornika Machowskiego z zaadaptowanym do celów turystycznych zespołem pałacowo-parkowym Zamek Dzikowski.

Uzasadnieniem wyboru Strefy rewitalizacyjnej A jest występowanie kilku czynników, które w łącznym oddziaływaniu przyczyniają się do utrzymywania negatywnego stanu polegającego m.in. na niskim bezpieczeństwie, niewielkim wykorzystaniu szans rozwojowych jakie może przynieść rozwój perspektywicznych kierunków rozwoju gospodarczego (np. turystyki) oraz degradacji tkanki miejskiej. W konkretnym ujęciu za wyborem strefy do rewitalizacji przemawia wysoka wartość wskaźnika poziomu przestępczości i wykroczeń na 1000 mieszkańców wynosząca osiągająca wartość **30,5** zdecydowanie przekraczająca wartość tego wskaźnika dla całego miasta wynoszącą 23,3 i utrzymująca tendencję zwykłą. Drugim wskaźnikiem potwierdzającym degradację strefy jest wysoka wartość wskaźnika udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby pracujących (wartość wskaźnika - **6,3** który dla całego miasta osiąga wartość 5,7 oraz fakt, że ponad 100% obiektów na tym terenie zostało zbudowanych przed 1989 rokiem.

Ponadto, za wskazaniem tej strefy przemawia również niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Strefa rewitalizacji zdegradowanych obszarów przemysłowych - A1

Na terenie strefy A wyodrębniono szczególny obszar, jakim jest zbudowane w latach 60-tych osiedle zakładowe stanowiące pierwszą "sypialnię" dla pracowników, którzy budowali, a następnie byli przez kilkadziesiąt lat pracownikami kopalni i zakładów przetwórczych siarki. Powstanie i funkcjonowanie tego osiedla pozostaje w ścisłym powiązaniu z wielkim przemysłem siarkowym, a jego degradacja jest bezpośrednią konsekwencją upadku oraz likwidacji kopalni, która przez ponad 40 lat dawała podstawę egzystencji mieszkańców osiedli Tarnobrzega. W przypadku osiedla Przywiśle degradacja ma intensywność szczególną, bowiem oprócz naturalnego zużycia tkanki miejskiej dotyczy również problemu wieku jego mieszkańców, a konkretnie faktu, że są to w większości osoby starsze często takie, które z przemysłem powiązały całe swoje zawodowe życie, a dziś zaliczane są do grup marginalizowanych. Zużycie obiektów mieszkalnych i utrata funkcjonalności infrastruktury osiedlowej wymagają interwencji, bowiem w przypadku jej zaniechania oznaczać to będzie dalsze pogłębianie się skutków procesów degradacyjnych.

Rysunek 4 Strefa rewitalizacyjna A1 na tle fotografii lotniczej miasta

Tabela 21 Zestawienie informacji określających sytuację osób zamieszkujących tereny strefy rewitalizacji terenów zdegradowanych – A1

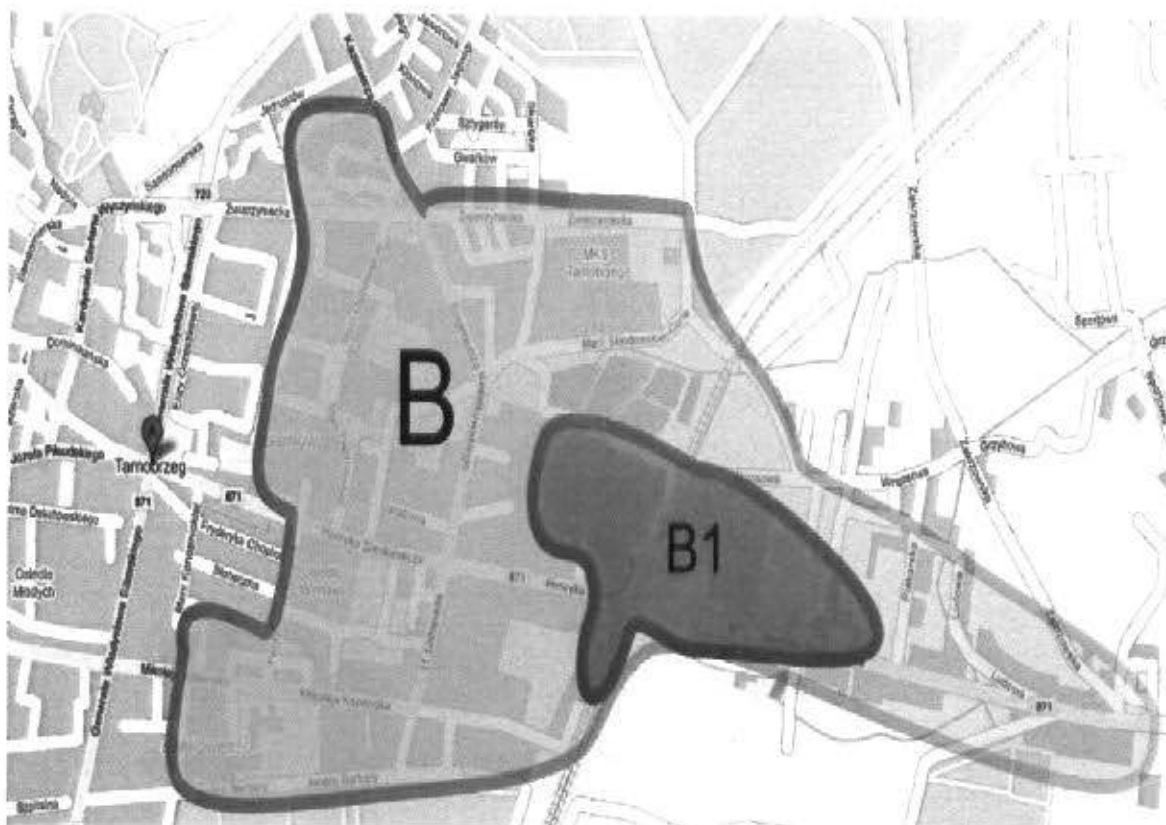
Ulica	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy)	Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Liczba zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
Armii Krajowej	207	4,8	6,8	48,3	6,5
Kosmonautów	305	13,1	8,2	39,3	5,4
Narutowicza	144	6,9	9,7	20,8	1,0
Plac Tysiąclecia	395	10,1	6,1	22,8	0,4
Skalna Góra	1602	10,0	4,9	74,3	7,9
Waryńskiego	982	14,3	5,6	63,1	5,5
Wianek	1079	10,2	5,1	45,4	6,8
RAZEM dla całej strefy	4714	10,8	5,6	56,0	6,1

Źródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

Uzasadnieniem wyboru Strefy rewitalizacyjnej A1 jest degradacja tego terenu odzwierciedlona za pomocą kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. Strefa ta wyróżnia się pod tym względem szczególnie w zakresie liczby podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób (wartość wskaźnika – **5,6**) oraz udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby pracujących (wartość wskaźnika - **6,1**). W obu przypadkach wartość wskaźnika jest niekorzystna w stosunku do terenu całego miasta Tarnobrzega dla którego wskaźniki te przyjmują wartości odpowiednio 10 oraz 5,7. Pilną potrzebą dla tego obszaru jest konieczność działań mających na celu przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego osiedla zakładowego oraz zapewnienie warunków do godnej egzystencji zamieszkujących je rodzin.

Strefa rewitalizacji obszarów miejskich B

Strefa rewitalizacyjna B

Obszar proponowany, jako strefa rewitalizacyjna B skupiony jest wokół osi będącej jedną z najważniejszych wylotowych ulic miasta. Degradacja tego obszaru jest dużym problemem społeczno-gospodarczym Tarnobrzega, a dodatkowo nie sprzyja zakładanemu przy rewitalizacji strefy A rozwojowi usług turystyczno-rekreacyjnych. Tym samym rozwiązanie problemów rozwojowych tej strefy wpisuje się w logikę głównego założenia rewitalizacji miasta, jakim jest zmiana dotychczasowych funkcji osiedla przemysłowego w perspektywiczne centrum jednostki administracyjnej.

Obszar strefy rewitalizacyjnej B obejmuje 17213 mieszkańców (dane na podstawie liczbie osób zameldowanych na poszczególnych ulicach uzyskane z Wydziału Spraw Obywatelskich wg stanu na koniec roku 2006) :

Na podstawie danych uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na terenie tym zamieszkuje 527 osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej. Na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu pracy określono liczbę osób długotrwale bezrobotnych. Na koniec 2006 roku wynosi ona 682 osób. Podobnie jak tereny całego miasta strefa ta charakteryzuje się niekorzystnymi trendami demograficznymi.

Tabela 22 Zestawienie informacji określających sytuację osób zamieszkujących tereny strefy rewitalizacji terenów miejskich – B

Ulica	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy)	Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Liczba zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
Broniewskiego	77	0,0	10,4	26,0	2,0
Dąbrowskiej	3488	11,8	7,6	23,5	6,7
Dworcowa	11	636,4	63,6	-	-
Garażowa	13	384,6	15,4	-	11,6
Konstytucji 3 maja	1024	6,8	6,2	29,3	5,3
Kopernika	3759	22,9	8,5	31,1	5,0
Kossaka	691	2,9	6,1	33,3	7,8
Kurasia	65	46,2	3,1	107,7	-
Kwiatkowskiego	1112	45,0	12,3	55,8	7,2
Piekarska	61	0,0	16,4	-	19,7
Prusa	689	8,7	7,4	33,4	7,2
Sienkiewicza	1633	81,4	25,1	-	5,2
Świętej Barbary	597	36,9	13,7	18,4	4,3
Wrzosowa	107	9,3	4,7	-	2,8
Zwierzyniecka	2485	6,4	8,0	47,9	5,8
11 Listopada	1401	2,9	5,2	36,4	6,8
RAZEM (dla całej strefy)	17213	22,3	9,7	30,6	6,0

Zródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

Uzasadnieniem wyboru Strefy rewitalizacyjnej B jest degradacja tego terenu odzwierciedlona za pomocą kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. Strefa ta wyróżnia się pod tym względem szczególnie w zakresie udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby pracujących (wartość wskaźnika - **6,0**) i przewyższa pod tym względem jego wartość dla całego terenu miasta wynoszącą - 5,7. Minimalną wartość referencyjną zdecydowanie przekracza również wskaźnik wysokiego poziomu przestępczości i wykroczeń na 1000 mieszkańców, chociaż pod tym względem sytuacja jest tu nieco lepsza niż dla całego miasta.

Strategiczne znaczenie rewitalizacji tej strefy wyraża się w tworzeniu warunków do rozwoju społeczności zamieszkującej tereny głównej trasy wylotowej miasta jaką jest ulica Sienkiewicza oraz komplementarne wzmocnienie głównego nurtu procesu rewitalizacji realizowanego w Strefie A

Strefa rewitalizacji zdegradowanych obszarów poprzemysłowych B1

Strefa rewitalizacji poprzemysłowych terenów zdegradowanych B1 obejmuje obszar, który szczególnie sposób uległ degradacji wynikającej z upadku przemysłu (m.in. byłej Tarnobrzeszkiej Fabryki Obrabiarek PONAR-TARNOBRZEG S.A. oraz zespołu zdewastowanych obiektów magazynowych WZGS). Jak to pokazano na załączonej mapce strefa ta jest wyodrębniona ze strefy B i oprócz ww. obiektów poprzemysłowych obejmuje organicznie związane z nimi otoczenie infrastrukturalne

obejmujące między innymi zabudowę bloków przyzakładowych oraz okolice dworca kolejowego. Wymienione tereny uległy tak znacznemu zużyciu oraz dewastacji, że wymagają interwencji, aby możliwe było wyprowadzenie tego terenu ze stanu degradacji oraz doprowadzenie do eliminacji zagrożeń z tego wynikających.

Rysunek 5 Strefa rewitalizacyjna B1 na tle fotografii lotniczej miasta

Uzasadnieniem wyboru Strefy rewitalizacyjnej B1 Uzasadnieniem wyboru jest szczególnie duży udział na tym terenie starych zdegradowanych obiektów przemysłowych oraz osiągnięcie wartości referencyjnych wskaźników w zakresie liczby podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób (wartość wskaźnika – 5,6) oraz udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby pracujących (wartość wskaźnika - 6,1). Pilną potrzebą dla tego obszaru jest konieczność działań mających na celu przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego osiedla zakładowego oraz zapewnienie warunków do godnej egzystencji zamieszkujących je rodzin jest stworzenie warunków do gospodarczego wykorzystania zdegradowanej infrastruktury, eliminacja zagrożeń ekologicznych oraz przywrócenie funkcjonalności budynkom mieszkalnym byłego osiedla przyzakładowego.

Obszary wsparcia w zakresie mieszkalnictwa

Na terenie miasta Tarnobrzeg wyznaczono trzy obszary wsparcia w zakresie mieszkalnictwa uwzględniając wszystkie rygorystyczne wymagania określone w wytycznych. Obszary te oznakowano jako M1, M2 oraz M3, a projekty planowane do realizacji na ich terenie zostały ze sobą zintegrowane tak, aby w sposób kompleksowy i spójny oddziaływać na zdiagnozowane problemy, wśród których szczególnie istotnym jest niska jakość zasobu mieszkaniowego oraz niska efektywność energetyczna (obszary M1 i M2). Ważnym elementem tego systemu działań jest ograniczenie skutków degradacji środowiska związanej z wieloletnią eksploatacją dachów wykonanych z materiałów zawierających azbest (obszar M3). W ujęciu całościowym zrealizowanie projektów w obszarach wsparcia mieszkalnictwa kompleksowo przyczyni się do wsparcia pozytywnych procesów rewitalizacyjnych, stanu środowiska naturalnego, a ponadto wpłynie na jakość życia ludzi zamieszkujących te tereny. Projekty pośrednio przyczynią się również do poprawy estetyki tych miejsc oraz uporządkowania towarzyszącej infrastruktury co w łącznym oddziaływaniu przyczyni się do poprawy sytuacji w sferze społecznej zarówno osiedli jak i całego miasta.

Wspólnymi wskaźnikami rewitalizacji, które osiągają wskazane w Wytycznych wartości są:

- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – dla wszystkich obszarów jest wyższa od referencyjnej 5,8 udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego – na wszystkich obszarach (M1, M2, M3) - liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków jest zdecydowanie wyższa niż referencyjne 83,8%, przy czym w przypadku obszarów M2 i M3 udział ten wynosi 100%

Niezależnie od wskaźników odnoszących się w sposób szczególny do obszarów wsparcia mieszkalnictwa wszystkie te obszary spełniają rewitalizacyjne następujące kryteria delimitacji określone w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r

- szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- niski poziom wydajności energetycznej budynków

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M1

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M1 w całości odpowiada terytorialnie strefie rewitalizacji obszarów miejskich A. W strefie tej wartości wskaźników uzasadniających spełnienie kryteriów wyznaczania wsparcia w zakresie mieszkalnictwa określonych w art. 7 ust. 2 Rozporządzenia 1080/2006. W szczególności dotyczy to następujących wskaźników:

1. Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
2. Szczególnie wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
3. Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;

Przy czym warto podkreślić, że bliskie wartości referencyjnych wskazanych dla województwa podkarpackiego są następujące wskaźniki:

- A. wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- G. niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;

Tabela 23 Wartości wskaźników rewitalizacyjnych dla obszaru wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M1

	Wartość stwierdzona	Wartość referencyjna
Wysoki stopień przestępczości i wykroczeń	30,5	>19,7
Porównywalnie niski wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego	100	>83,8
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	6,3	>5,8

Źródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M2

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M2 w całości odpowiada terytorialnie strefie rewitalizacji zdegradowanych obszarów przemysłowych okresowych w tym opracowaniu jako A1. W strefie tej wartości wskaźników uzasadniających spełnienie kryteriów wyznaczania wsparcia w zakresie mieszkalnictwa określonych w art. 7 ust. 2 Rozporządzenia 1080/2006. W szczególności dotyczy to następujących wskaźników:

1. Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób
3. Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;

Warto również zwrócić uwagę na wysoką wartość wskaźnika w zakresie liczby osób korzystających z pomocy społecznej (wartość wskaźnika - 56) wyraźnie bardziej niekorzystnego niż dla całego miasta dla którego wartość tego wskaźnika wynosi 27,9

Tabela 24 Wartości wskaźników rewitalizacyjnych dla obszaru wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M2

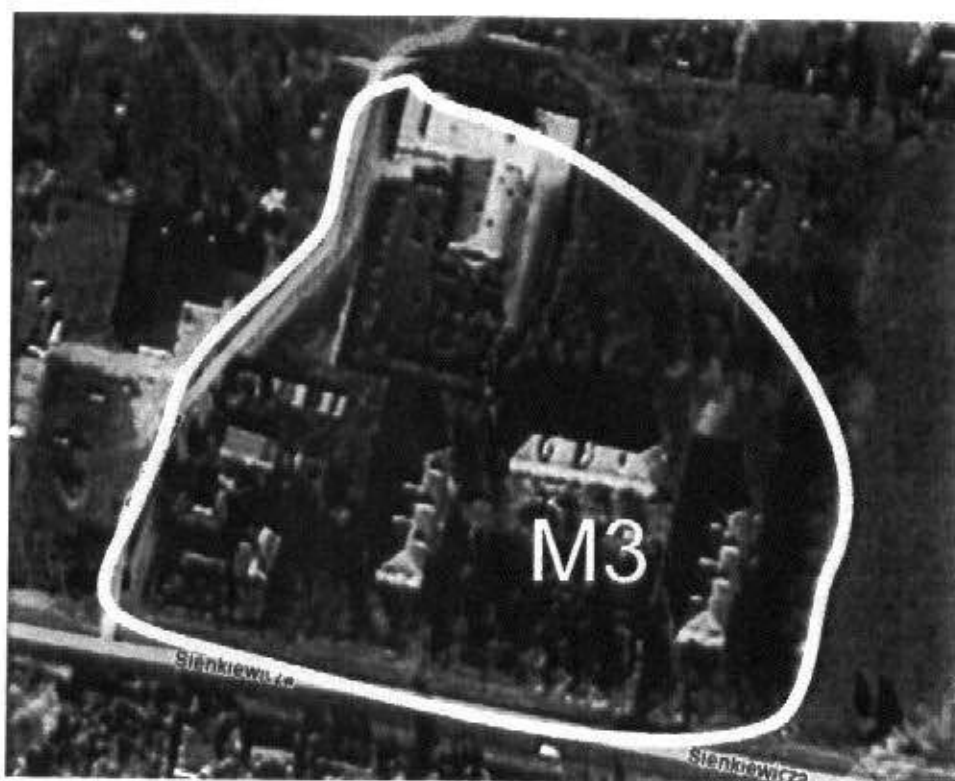
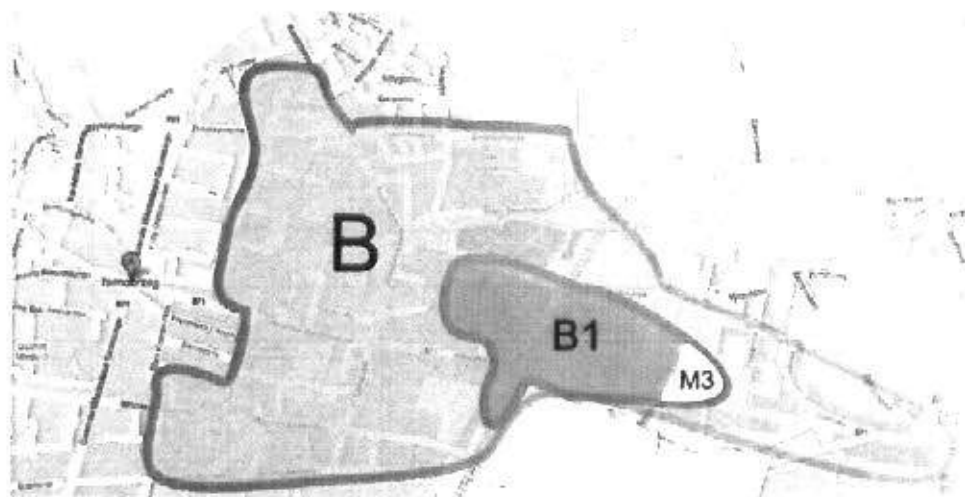
	Wartość stwierdzona	Wartość referencyjna
Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	5,6	< 6,7
Porównywalnie niski wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego	100	>83,8
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	6,1	>5,8

Źródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M3

Obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M3 został wyodrębniony na terenie strefy rewitalizacyjnej przemysłowych obszarów zdegradowanych B1 i jest on ograniczony do terenu osiedla przykładowego byłej Tarnobrzeszkiej Fabryki Obrabiarek.

Rys Lokalizacja obszaru wsparcia w zakresie mieszkalnictwa

Ten niewielki pod względem powierzchni obszar jest miejscem szczególnej degradacji, bowiem oprócz wyeksploatowania obiektów i zaniedbania przyległego terenu (dojazdy, chodniki, zieleń) jest to miejsce szczególnego zagrożenia dla ludzi oraz środowiska naturalnego, co wynika z faktu funkcjonowania pokryć dachowych wykonanych z rozsypujących się płyt

eternitowych zawierających azbest, który na skutek wieloletniej erozji tego materiału uwalnia się do środowiska.

Ze względu na niewielkie rozmiary obszaru oraz jego położenie wewnątrz przyjęto, że wartości wskaźników będą identyczne jak dla całej otaczającej przestrzeni strefy B.

Tabela 25 Wskaźniki dla obszaru mieszkalnictwa M3

	Wartość stwierdzona	Wartość referencyjna
Wysoki stopień przestępczości i wykroczeń	>22,3	> 19,7
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	30,6	> 83
Porównywalnie niski wskaźnik wartości zasobu mieszkaniowego	100	> 83,8
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	6,0	> 5,8

Źródło: Opracowanie własne TARR SA na podstawie danych uzyskanych od instytucji publicznych

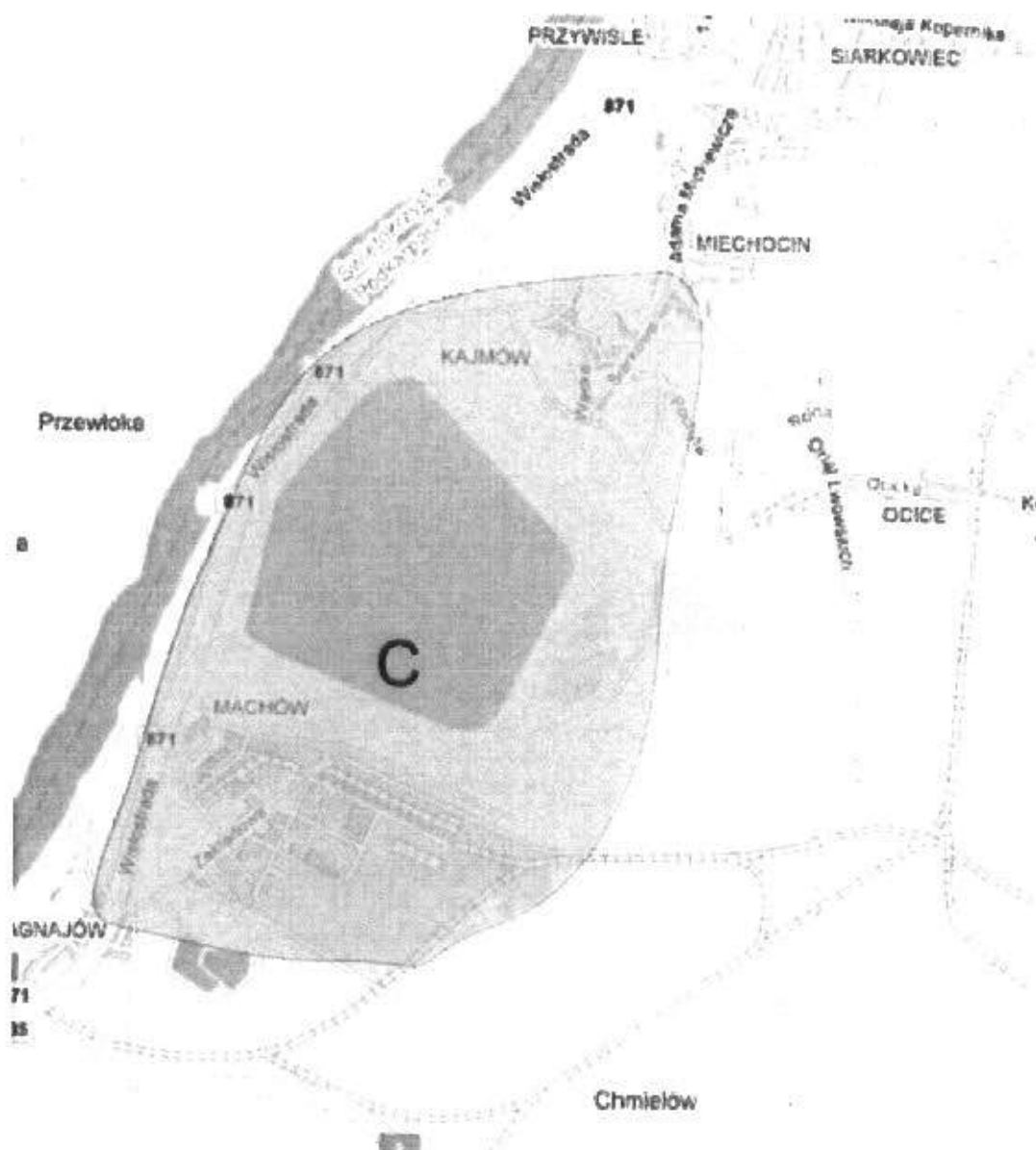
Reasumując dla wspomnianego osiedla zakładowego położonego spełnione są 3 wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa, natomiast czwarty wskaźnik dotyczący liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wynoszący 9,7 jest bliski wartości referencyjnej.

Znaczenie podjęcia działań rewitalizacyjnych na tym terenie odzwierciedla fakt, że w trzech blokach mieszkalnych pokrytych tym niebezpiecznym materiałem mieszka kilkadziesiąt rodzin, a ich realizacja nie jest tylko remontem bowiem oprócz efektów technicznych zostaną osiągnięte efekty społeczne. W obszarze społecznym spodziewanym efektem oprócz estetyzacji jednej z głównych ulic miasta i poprawy jakości życia wielu rodzin działania te przyczynia się do osiągania głównych celów rewitalizacji Miasta Tarnobrzega (w tym poprawy bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania marginalizacji)

Strefa rewitalizacyjna zdegradowanych terenów przemysłowych C

C

Strefa rewitalizacyjna C

Źródło Opracowanie własne TARR SA.

Strefa rewitalizacyjna C to teren przemysłowy obejmujący zbiornik powstały z zalania wyrobiska kopalni siarki jak również jego otoczenie obejmujące tereny istotne z punktu widzenia jego planowanej funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Jezioro Machowskie zostało utworzone w wyniku rekultywacji wyrobiska górniczego "Machów" o powierzchni ok. 560 ha i głębokości do 110 m Projekt likwidacji wyrobiska został wyłoniony w drodze konkursu i zatwierdzony przez Ministra Gospodarki w grudniu 1996 r. Zgodnie z tym projektem w miejscu wyrobiska górniczego został utworzony zbiornik wodny o przeznaczeniu rekreacyjnym. Proponowana strefa obejmuje również powiązanie z systemem komunikacyjnym, co jest jednym z ważniejszych czynników warunkujących turystyczne zagospodarowanie tego zdegradowanego terenu. koncepcja docelowego

zagospodarowania przewiduje wykonanie szeregu obiektów mających służyć uprawianiu sportów wodnych i rekreacji .

Rysunek 6 Poglądowy szkic zagospodarowania planowanego zbiornika (Jeziora Machowskiego)

Zródło: Praca Zbiorowa OBR PS Siarkopol – Jakubek i inni – (2001)

Przy drodze Tarnobrzeg-Mielec, tzw. "Wisłostradzie", w sąsiedztwie kanału wlotowego wykonany zostanie półwysep z parkingiem i punktem widokowym. Będą na nim zbudowane miejsca postojowe dla samochodów osobowych i autobusów. Planuje się tu również wybudowanie obiektu handlowo-gastronomicznego oraz obiektów małej architektury, jak: ławki, siedziska, kosze na śmieci, oświetlenie.

W rejonie tym zaplanowano również drewniany pomost niskowodny wraz z budynkiem dla obsługi projektowanej przystani żeglarskiej.

Na zachodnim brzegu zbiornika wykonano platformę widokową z pochylnią zjazdową do wody dla jachtów. Zostanie tu wykonany parking dla samochodów wraz z pawilonem obsługowym oraz obiekty małej architektury, tablice informacyjne, itp. W sąsiedztwie znajduje się teren ogródków działkowych) zajmujących powierzchnie około 8,9 ha.

W rejonie kanału wylotowego przy istniejącym ośrodku rekreacyjnym „Kama” - należącym do Kopalni Siarki Machów, projektowany jest zjazd do wody i pomost przystani żeglarskiej. Na kanale wylotowym projektowany jest most o nośności 15 t. W sąsiedztwie tych obiektów zaplanowano teren zabudowy mieszkalno-usługowej, o powierzchni 0,64 ha – dla całosezonowej obsługi turystycznej, oraz zespół działek zabudowy rekreacyjnej gdzie na powierzchni ok. 1,65 ha przewiduje się realizację 28 budynków letniskowych.

Dalej, na północno-wschodnim brzegu zbiornika, zaplanowano utworzenie pola namiotowego dla około 300 turystów. Teren ten powiązany będzie z przyległym zespołem zabudowy rekreacyjno-letniskowej, utworzonym przez 36-44 działek zajmujących łączną powierzchnię około 2,7 ha. Znajdą się tam obiekt handlowo-gastronomiczny i niezbędne urządzenia służące rekreacji. Planuje się również wybudowanie motelu na 50 miejsc z lokalem gastronomicznym.

W północno-wschodnim narożniku zbiornika wykonana została wyspa, o powierzchni około 8,5 ha, stanowiąca atrakcyjne urozmaicenie krajobrazowe. Wyspa zostanie połączona z brzegiem zbiornika kładką dla pieszych. Od motelu ku wyspie prowadzić będzie zejście trawersem po skarpie w postaci utwardzonej ścieżki. Przy trasie tej planuje się ujęcie systemem drenów istniejących wypływów wód czwartorzędowych. Wypływy te zostaną obudowane murem z kamienia łamanego oraz wyposażone w ławki dla odpoczynku spacerowiczów. Na nadbrzeżu zbiornika, przy wyspie, planuje się wykonanie plaży trawiastej.

Przy wschodnim brzegu zbiornika w fazie realizacji jest Ośrodek Szkoleniowo-Rekreacyjny. W jego obrębie powstanie między innymi: 11 domków letniskowych, obiekt hotelowo-rekreacyjny na 30 miejsc noclegowych, ścieżki sprawnościowe i miejsca do urządzania imprez plenerowych (ogniska). W sąsiedztwie tego ośrodka, na terenie około 1 ha, planuje się zespół parkingów, o pojemności około 200 samochodów, z sezonowymi obiektami usługowo-gastronomicznymi. Teren ten będzie miał połączenie z drogą Tarnobrzeg-Nowa Dęba.

Na zrehabilitowanym terenie przedpola kopalni, planuje się przygotowanie trasy crossu rowerowego, a na terenie klarownika nr 2 – pola golfowego. Teren po byłym składowisku keku, kopalni otworowej siarki "Machów II" i klarowniku nr 1 (razem ok. 180 ha) zostanie urozmaicony poprzez nasadzenia drzew i krzewów.

Od strony południowej zbiornika znajdują się obiekty zabudowy przemysłowej. Przewiduje się, że część tych obiektów może zostać adaptowana dla potrzeb przyszłej obsługi administracyjno-technicznej zbiornika wodnego.

Rekreacyjne wykorzystanie terenów byłego wyrobiska "Machów" wymaga wykonania odpowiedniego układu komunikacyjnego. Generalnie zakłada się adaptację dróg istniejących i dróg technologicznych wykonanych w ramach realizowanych robót rekultywacyjnych, jak również robót inwestycyjnych związanych z likwidacją kopalni.

Uzasadnieniem wyboru Strefy rewitalizacyjnej zdegradowanych terenów przemysłowych C jest komplementarne wsparcie procesu przywracania społeczeństwu terenu całkowicie zdegradowanego pod względem przyrodniczym i nadania mu nowych funkcji sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi lokalnej społeczności.

Dla wskazanego obszaru działań rewitalizacyjnych spełnione są kryteria o których mowa w art. 47 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. przy czym największym stopniu dotyczy to wskaźnika dotyczącego szczególnie wysokiego stopnia degradacji środowiska. Uwzględniając stopień zniszczenia powierzchni ziemi, zanieczyszczenia oraz utratę wartości krajobrazowych można uznać degradację środowiska naturalnego na poziomie niemal 100%. Niezależnie od ww. do kryteriów rewitalizacji które są spełnione na tym obszarze zaliczyć należy niski poziom wydajności energetycznej budynków istniejących na terenie zabudowy przemysłowej.

2.3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne

Podziału na projekty i zadania inwestycyjne dokonano na podstawie zgłoszeń projektów przygotowanych za pomocą formularzy zgłoszeniowych. Jako podstawowe kryterium przyjęcia projektu do programu rewitalizacji była jego lokalizacja na terytorium wyodrębnionych stref rewitalizacyjnych

1. Projekty dotyczące infrastruktury technicznej

1.1 Przywrócenie Starówce Miasta Tarnobrzeg funkcji centrum aktywności społeczno-usługowej

1.2 Rewitalizacja niedostosowanych architektoniczne elementów zabudowy rynku w tym poprawa elewacji oraz dachów obiektów usługowo-handlowych .

1.3 Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obrębie ul. Targowa, Szpitalna, Tracza oraz terenów wokół szpitala

1.4 Rozwój funkcjonalności „traktu społecznego” - modernizacja odcinka ulicy Mickiewicza od skrzyżowania z Wisłostradą do ul. Siarkowej

1.5 Dostosowanie ulic osiedla Miechocin wokół ulicy Mickiewicza do charakteru „traktu społecznego” łączącego ośrodek rekreacyjny z Zamkiem Dzikowskim

1.6 Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie dojazdu, parkingów i chodnika do budynków przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 5A

1.7 Rozwój funkcjonalności traktu społecznego - poprawa otoczenia i nadanie nowych funkcji terenom wokół budynków administracyjnych przy ulicy Mickiewicza 7, w tym rozbudowa budynku Urzędu Miasta i budowa parkingów

- 1.8 Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie obszaru pomiędzy dworcem PKS ul. Mickiewicza oraz Aleją Niepodległości.
- 1.9 Rewitalizacja najstarszego w mieście osiedla Przywiśle w tym przebudowa systemu komunikacyjnego
- 1.10 Rewitalizacja otoczenia wielorodzinnych bloków mieszkalnych przy ul. Moniuszki, Słowackiego (nr 4), Kochanowskiego i Kościuszki oraz placu przy Tarnobrzeskim Domu Kultury
- 1.11 Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego obszaru gospodarczego pomiędzy ulicami Skłodowskiej i Sienkiewicza

2. Projekty dotyczące rozwoju transportu

- 2.1 Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym usprawnienie węzła komunikacyjnego na skrzyżowaniu ul. Wistłostrady z ulicą Zakładową
- 2.2 Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej poprzez remont ul. Zakładowej
- 2.3 Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki – budowa nowego odcinka drogi łączącego bezpośrednio tereny przemysłowe w Machowie z drogą krajową Radom – Rzeszów
- 2.4 Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym modernizacja odcinka drogi gminnej „ul. Chmielowska”
- 2.5 Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym przebudowa drogi przy elektrociepłowni
- 2.6 Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie zabudowy przemysłowej Machowa
- 2.7 Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej rozwojowi turystyki w otoczeniu Jeziora Machowskiego
- 2.8 Udostępnienie terenów inwestycyjnych przy ul. Sienkiewicza (rejon byłej Fabryki Obrabiarek) - budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i produkcyjnej
- 2.9 Budowa systemu dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej ożywieniu gospodarczemu zdegradowanych terenów miejskich w otoczeniu ulicy Wrzosowej (os. Mokrzyśzów)
- 2.10 Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego w otoczeniu zdegradowanych terenów gospodarczych (m.in.. ronda na skrzyżowaniu ul. Kopernika, 11 Listopada oraz na skrzyżowaniu ul. Kwiatkowskiego, Skłodowskiej)

3. Projekty na rzecz restrukturyzacji przemysłu

3.1 Tarnobrzeski Park Przemysłowy - II etap

4. Projekty dotyczące remontu i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych

4.1 Rewitalizacja zespołu trzech przyzakładowych budynków mieszkalnych w zdegradowanej strefie przy ul. Sienkiewicza 163, 167, 169 w Tarnobrzegu w tym utylizacja azbestowego pokrycia dachowego

4.2 Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ulicy Kochanowskiego 2, Moniuszki 16,17,18 oraz budynku przy ul. Sokola 10

4.3 Rewitalizacja obiektów mieszkalnych na zdegradowanych terenach zakładowego osiedla przemysłu siarkowego poprzez kompleksowy remont obiektów przy ul. Narutowicza 2,1000-lecia 4, Skalna Góra 2,4,6 wraz z modernizacją przyległych parkingów i chodników

4.4 Rewitalizacja wielorodzinnych budynków socjalnych oraz poprawa estetyki ulicy Moniuszki (budynki TSM przy ul. Moniuszki 5 oraz Kościuszki 40)

4.5 Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ulicy Kochanowskiego 12 oraz poprawa estetyki poprzez remont infrastruktury otaczającej

4.6 Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ulicy Waryńskiego 2

4.7 Rewitalizacja terenów osiedla "Centrum" - poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynku mieszkalnego przy ulicy Sikorskiego

4.8 Rewitalizacja terenów osiedla Centrum - Poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynków mieszkalnych przy ulicy Wyszyńskiego 12, 14, 16, 18, 20 w Tarnobrzegu wraz z rozwojem funkcji edukacyjno - kulturalnej w otoczeniu

4.9 Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ul. Sienkiewicza 4

5 Projekty dotyczące budowy nowych mieszkań

5.1 Rewitalizacja zaniedbanych terenów miejskich osiedla przy ulicy Nadole poprzez budowę mieszkań socjalnych

6. Projekty dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej

- 6.1 Poprawa funkcjonalności oraz wyposażenie Placu Bartosza Głowackiego w elementy małej architektury podnoszące estetykę otoczenia - w tym uzbrojenie, elementy kanalizacji, budowę szaleków, modernizację oświetlenia oraz pokryć dachowych.
- 6.2 Rewitalizacja wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby edukacyjno-społeczne budynku przy ul. Dominikańskiej 5
- 6.3 Adaptacja zespołu parkowo-zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzeg – etap III
- 6.4 Ośrodek hipoterapii wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- 6.5 Rewitalizacja terenu i obiektów po Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Dzikowskiego
- 6.6 Rozbudowa infrastruktury służącej aktywności sportowej i społecznej - modernizacja OSIR Wisła wraz z otoczeniem
- 6.7 Park Seniora - ogólnodostępne centrum wspierania aktywności i rozwoju ludzi starszych
- 6.8 Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przestępczości poprzez rozbudowę systemu monitoringu miasta oraz rozbudowę i modernizację stanowiska Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji
- 6.9 Rewitalizacja przestrzeni miejskiej poprzez poprawę estetyki obiektów publicznych - remont elewacji budynku Komendy Miejskiej Policji
- 6.10 System bezpieczeństwa obszaru rekreacyjnego Jezioro Machowskie
- 6.11 Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozbudowę posterunku Straży Miejskiej przy ul. Mickiewicza 7 wraz z systemem monitoringu
- 6.12 Rozwój zaplecza turystycznego na rewitalizowanym obszarze przemysłowym wokół Jeziora Machowskiego - budowa przystani żeglarskiej
- 6.13 Rewitalizacja terenów przemysłowych poprzez budowę stacji wodniackiej nad jeziorem Machowskim
- 6.14 Przystań wodna nr 2 nad zalewem wodnym w Machowie
- 6.15 Rewitalizacja otoczenia gotyckiego kościoła z XIV w Miechocinie wraz oświetleniem oraz oznakowaniem turystycznym
- 6.16 Rozwój traktu społecznego - rewitalizacja Cmentarza Miechocińskiego

- 6.17 Rewitalizacja Cmentarza Żydowskiego przy ul. Sienkiewicza
- 6.18 Utworzenie galerii wystawienniczej w Tarnobrzesckim Domu Kultury wraz z remontem pomieszczeń przyległych
- 6.19 Modernizacja Tarnobrzesckiego Domu Kultury wraz z otoczeniem
- 6.20 Przywrócenie funkcjonalności budynku kina przy ul. Sokolej
- 6.21 Utworzenie Centrum Historii Górnictwa Siarki
- 6.22 Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci poprzez dostosowanie do obowiązujących norm europejskich przy ul. Wianek 3, 11 – 2 szt oraz Waryńskiego 6 Kopernika 14,20, 24 – 3 szt
- 6.23 Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci wraz z chodnikami przy ul Konstytucji 3-maja 1, Dąbrowskiej 4, Dąbrowskiej 19
- 6.24 Poprawa estetyki miasta poprzez modernizację i odnowienie frontu, elewacji oraz schodów budynku administracyjnego TSM przy ulicy Wyspiańskiego
- 6.25 Dziecięcy "ogród radości" – ogólnodostępny, bezpieczny i dostosowany do norm UE plac zabaw przy ul Konstytucji 3 Maja wraz z monitoringiem przy ul Jachowicza wraz z monitoringiem
- 6.26 Adaptacja do potrzeb działalności usługowo-gospodarczych budynku internatu przy ul. Kopernika**
- 6.27 Zabezpieczenie i renowacja Skarpy Wiślanej
- 6.28 Utworzenie strefy aktywności rekreacyjnej poprzez budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego
- 6.29 Rozbudowa etapowa SP ZOZ Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego
- 6.30 Poprawa estetyki i efektywności energetycznej Ośrodka Rehabilitacji Leczniczej przy ul Targowej
- 6.31 Odtworzenie funkcjonalności historycznej zabudowy dworca kolejowego w Tarnobrzegu wraz z rewitalizacją otoczenia
- 6.32 Rewitalizacja terenów przemysłowych - budowa plaż przy Jeziorze Machowskim wraz z infrastrukturą drogową, wod-kan. i inną**

7. Projekty dotyczące wspierania przedsiębiorczości

- 7.1 Wsparcie dla Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzesckiego Rynku Pracy
- 7.2 Tworzenie systemu instrumentów ułatwiających powstawanie podmiotów gospodarczych

- 7.3 Program pozyskiwania środków unijnych na infrastrukturę i wsparcie przedsiębiorczości
- 7.4 Wzmocnienie programu prac społecznie użytecznych
- 7.5 Program promocji Miasta wobec potencjalnych inwestorów
- 7.6 Rozwój współpracy w zakresie rozwoju rynku pracy i wsparcia przedsiębiorczości
- 7.7 Rozwój Tarnobrzeskiego Inkubatora a Przedsiębiorczości - II etap

8. Projekty dotyczące uruchomienia finansowych mechanizmów wsparcia

- 8.1 Lokalny Fundusz Poręczeniowy w Tarnobrzegu

9. Inne projekty dotyczące wynikające z programów pomocowych dotyczące rozwoju sektora MSP

- 9.1 Punkt Konsultacyjny dla MSP
- 9.2 Program wsparcia finansowego powstających podmiotów gospodarczych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

10 Projekty dotyczące rozwoju zasobów ludzkich

- 10.1 ROEFS Tarnobrzeg - zorganizowanie, uruchomienie i prowadzenie Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego

11. Projekty dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu

- 11.1 Rozbudowa, modernizacja i poprawa otoczenia poradni psychologicznej przy ulicy Kossaka 1
- 11.2 Budowa nowej bazy warsztatów terapii zajęciowej w okolicy Szkoły Podstawowej n10 przy ul. M. Dąbrowskiej
- 11.3 Odnowienie i modernizacja Hospicjum oraz jego otoczenia
- 11.4 Program ograniczania skutków niepełnosprawności
- 11.5 Program wzmocnienia opieki nad dzieckiem osieroconym
- 11.6 Program tworzenia nowych form pomocy osobom starszym

12 Projekty dotyczące tworzenia równych szans

12.1 Tarnobrzesckie Forum Kobiet

13. Projekty dotyczące walki z patologiami społecznymi

13.1 Zintegrowany system pomocy osobom i rodzinom dotkniętym: ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, przemocą i chorym psychicznie

14. Projekty dotyczące zapobiegania zjawisku bezrobocia

14.1 Projekt systemowy w ramach Poddziałania

6.1.3 POKL pt: "Więcej szans w powiecie"

14.2 NOWA JAKOŚĆ -Projekt konkursowy napisany i realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu

14.3 Finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (instrumenty i usługi rynku pracy)

14.4 Finansowe instrumenty wspierania przedsiębiorczości stosowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu

2.4. Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji

Zaproponowano 9 kryteriów oceny projektów. Każde kryterium ma określoną wagę (ważność kryterium), przy czym 1 = waga najniższa, 2 = waga średnia i 3 = waga najwyższa. Każdy projekt/zadanie inwestycyjne jest oceniany w ramach przyjętych kryteriów. Ocena dokonywana jest w skali pięciostopniowej, przy czym 0 = ocena bardzo niska, 1 = ocena niska, 2 = ocena średnia, 3 = ocena wysoka. Ostateczny wynik w ramach danego kryterium jest iloczynem przyporządkowanej do kryterium wagi oraz dokonanej oceny.

Suma wyników wszystkich kryteriów stanowi ocenę rankingową projektu i jest wyrażona punktowo.

Tabela 26 Kryteria wyboru pilotażu

Nr	Kryteria	Waga	Ocena	Wynik
1	Zaawansowanie przygotowania projektu (dokumentacja techniczna itp.)	3		
2	Wpływ rezultatów projektu na zwiększenie atrakcyjności społecznej Miasta (jego funkcji społecznych, edukacyjnych i kulturalnych), jako miejsca zamieszkania	2		
3	Wpływ rezultatów projektu na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej (w tym turystycznej) i inwestycyjnej Miasta	2		
4	Możliwość uzyskania współfinansowania ze źródeł zewnętrznych	3		
5	Wpływ na ochronę środowiska i politykę energetyczną	2		
6	Wpływ na rozwój społeczeństwa informacyjnego	1		
7	Wpływ na realizację polityki równych szans	1		
8	Wpływ na podniesienie poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym	2		
9	Zasięg oddziaływania rezultatów projektu (liczba mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z rezultatów)	2		

Źródło: Opracowanie własne

W celu określenia hierarchii działań oraz optymalnej kolejności realizacji działania planowane przez samorząd Miasta Tarnobrzega poddano analizie uwzględniającej ww. kryteria. Analizy dokonano z uwzględnieniem zróżnicowania stref rewitalizacyjnych terenów miejskich oraz zdegradowanych odpowiednio odnoszących się do planowanego aplikowania do Działania 7.1 Rewitalizacja miast oraz 7.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Podkarpackiego. Wyniki analiza zestawiono w poniższych tabelach:

Tabela 27 Lista rankingowa projektów Miasta Tarnobrzega w obszarze: Rewitalizacja miast

Lp.	Projektodawca	Strefa	Nazwa projektu	Nakłady ogółem	Wynik	Uwagi
1	2		3	4		
6.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Poprawa funkcjonalności oraz wyposażenie Placu Bartosza Głowackiego w elementy małej architektury podnoszące estetykę otoczenia - w tym uzbrojenie, elementy kanalizacji, budowę szaleków, modernizację oświetlenia oraz pokryć dachowych	1 500 000	34	
6.26	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B	Adaptacja do potrzeb działań usługowo-gospodarczych budynku internatu przy ulicy Kopernika.	4 600 000	32	Projekt przewidziany do aplikowania w ramach Działania 7.1 RPO
1.4	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obrębie ul. Targowa, Szpitalna, Tracza oraz terenów wokół szpitala	3 000 000	32	
1.8	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego - poprawa otoczenia i nadanie nowych funkcji terenom wokół budynków administracyjnych przy ulicy Mickiewicza 7 w tym rozbudowa budynku Urzędu Miasta i budowa parkingów	1 000 000	30	
1.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Przywrócenie Starówce Miasta Tarnobrzeg funkcji centrum aktywności społeczno-usługowej	1 305 000	28	
6.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Adaptacja zespołu parkowo-zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzeg – etap III	7 300 000	28	
5.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	M	Rewitalizacja zaniedbanych terenów miejskich osiedla przy ulicy Nadole poprzez budowę mieszkań socjalnych	2 280 000	28	
6.4	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Rozbudowa infrastruktury służącej aktywności sportowej i społecznej - modernizacja OSIR Wisła wraz z otoczeniem	6 000 000	28	
6.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Rewitalizacja terenu i obiektów po Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Dzikowskiego	2 000 000	28	
1.6	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Dostosowanie ulic osiedla Miechocin wokół ulicy Mickiewicza do charakteru „traktu społecznego” łączącego ośrodek rekreacyjny z Zamkiem Dzikowskim	4 800 000	26	
1.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Rozwój funkcjonalności „traktu społecznego” - modernizacja odcinka ulicy Mickiewicza od skrzyżowania z Wisiostradą do ul. Siarkowej	5 000 000	24	
6.11	Urząd Miasta Tarnobrzega	A	Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozbudowę posterunku Straży Miejskiej przy ul. Mickiewicza 7 wraz z systemem monitoringu	3 000 000	22	
11.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B	Rozbudowa, modernizacja i poprawa otoczenia poradni psychologicznej	1 000 000	20	
11.2	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B	Budowa nowej bazy warsztatów terapii zajęciowej przy ulicy Kossaka	3 000 000	20	
11.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg		Odnowienie i modernizacja Hospicjum oraz jego otoczenia przy ul. Dąbrówki	3 000 000	20	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

Lp.	Projektodawca	Strefa	Nazwa projektu	Nakłady ogółem	Wynik	Uwagi
1.7	Urząd Miasta Tarnobrzeg	A	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego – dostosowanie dojazdu, parkingów i chodnika do budynków przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 5A	1 500 000	19	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28 Lista rankingowa projektów Miasta Tarnobrzega w obszarze: Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Lp.	Projektodawca	Strefa	Nazwa projektu	Nakłady ogółem	Wynik	Uwagi
6.32	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenów przemysłowych - budowa plaż przy Jeziorze Machowskim wraz z infrastrukturą drogową, wod-kan. i inną	14 995 248,86	32	Projekt przewidziany do aplikowania w ramach Działania 7.2 RPO
6.13	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenów przemysłowych poprzez budowę stacji wodniackiej nad Jeziorem Machowskim."	5 700 000	31	Projekt przewidziany do aplikowania w ramach Działania 7.2 RPO
2.2	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki – budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej w tym remont ul. Zakładowej	1 000 000	28	
2.7	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej rozwojowi turystyki w otoczeniu Jeziora Machowskiego	5 000 000	26	
1.10	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B1	Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego obszaru gospodarczego pomiędzy ulicami Skłodowskiej i Sienkiewicza	2 000 000	26	
2.8	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B1	Udostępnienie terenów inwestycyjnych przy ul. Sienkiewicza (rejon byłej Fabryki Obrabiarek) w tym budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i produkcyjnej	4 000 000	24	
2.9	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B	Budowa systemu dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej żywieniu gospodarczemu zdegradowanych terenów miejskich w obrębie ul. Wrzosowej	2 000 000	24	
2.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym usprawnienie węzła komunikacyjnego na skrzyżowaniu ul. Wisłostrady z ulicą Zakładową	4 000 000	23	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

Lp.	Projektodawca	Strefa	Nazwa projektu	Nakłady ogółem	Wynik	Uwagi
2.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg Urząd gminy Nowa Dęba	C	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym budowa nowego odcinka drogi łączącego bezpośrednio tereny przemysłowe w Machowie z drogą krajową Radom - Rzeszów	3 000 000	23	
2.4	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym modernizacja odcinka drogi gminnej "ul. Chmielowska"	2 000 000	23	
2.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym przebudowa drogi przy elektrociepłowni	2 000 000	23	
2.6	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla planowanych stref rozwoju gospodarczego na terenie zabudowy przemysłowej Machowa	6 000 000	23	
3.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	C	Tarnobrzeczki Park Technologiczno-Przemysłowy - II etap	10 000 000	23	
2.10	Urząd Miasta Tarnobrzeg	B1	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego w otoczeniu zdegradowanych terenów gospodarczych (m.in. ronda na skrzyżowaniu ul. Kopernika, 11 Listopada oraz na skrzyżowaniu ul. Kwiatkowskiego, Skłodowskiej)	3 000 000	23	

Źródło: Opracowanie własne

2.5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

W programach rewitalizacji obszarów miejskich i przemysłowych wskaźniki osiągnięć należy definiować na dwóch zasadniczych poziomach:

- Wskaźniki produktu
- Wskaźniki rezultatu

Do każdego projektu i zadania realizowanego w ramach „Programu rewitalizacji Terenów Miejskich i Przemysłowych Miasta Tarnobrzeg” wskaźniki produktu i rezultatu będą określone indywidualnie zgodnie z wymaganiami Funduszy Strukturalnych. Przy wyborze wskaźników należy się kierować założeniem, aby wskaźnik w sposób syntetyczny pozwalał ocenić postęp i efektywność realizacji programu rewitalizacji, a także, aby był możliwy do pomiaru - na podstawie danych od projektodawców, danych gminy bądź z oficjalnych statystyk.

Proponowane wskaźniki :

- liczba zrealizowanych projektów w ramach rewitalizacji,
- procentowy spadek przestępczości i wykroczeń,
- procentowy spadek bezrobocia,
- liczba nowych przedsiębiorstw,
- liczba pozyskanych nowych inwestycji zewnętrznych,

- długość zmodernizowanej lub wybudowanej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej, elektrycznej,
- długość zmodernizowanych lub wybudowanych dróg,
- liczba zmodernizowanych lub wybudowanych obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- liczba nowopowstałych i zmodernizowanych obiektów kultury i oświaty,
- liczba odnowionych elewacji,
- powierzchnia uzbrojonych terenów,
- liczba turystów odwiedzających Tarnobrzeg,
- liczba zmodernizowanych lub nowopowstałych budynków mieszkalnych i socjalnych.

V. a. Plan działań przestrzennych

1. Działania dotyczące infrastruktury technicznej

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
1.1	Przywrócenie Starówce Miasta Tarnobrzeg funkcji centrum aktywności społeczno-usługowej	2009-2013	Rewitalizacja obszaru Starego Miasta w Tarnobrzegu o powierzchni ok. 60 ha, lokowanego w 1594r., objętego strefą ochrony konserwatorskiej Budowa parkingów na Placu Górnika Remont ulic, Krótkiej i Sienkiewicza.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 500 000
1.2	Rewitalizacja niedostosowanych architektoniczne elementów zabudowy rynku w tym poprawa elewacji oraz dachów obiektów usługowo-handlowych .	2010-2015	Dostosowanie budynków w północno-zachodniej części rynku do staromiejskiego charakteru zabudowy, przywrócenie elegancji oraz estetyki budynków wzniesionych w latach 70-tych w technologii całkowicie zakłócającej harmonię architektoniczną	Urząd Miasta, PSS i inne	3 000 000
1.3	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obrębie ul. Targowa, Szpitalna, Tracza oraz terenów wokół szpitala	2009-2013	Przebudowa systemu parkingów rozbudowa obiektów użyteczności publicznej wzdłuż ulic Targowa, Szpitalna, Tracza	Urząd Miasta Tarnobrzeg	3000000
1.4	Rozwój funkcjonalności „traktu społecznego” - modernizacja odcinka ulicy Mickiewicza od skrzyżowania z Wisłostradą do ul. Siarkowej	2010 - 2015	Modernizacja odcinka od skrzyżowania z Wisłostradą do połączenia z ul. Siarkową – przebudowa drogi, budowa chodników, ścieżek rowerowych,	Urząd Miasta Tarnobrzeg	5 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
			odwodnienia, budowa i remont oświetlenia ulicznego		
1.5	Dostosowanie ulic osiedla Miechocin wokół ulicy Mickiewicza do charakteru „traktu społecznego” łączącego ośrodek rekreacyjny z Zamkiem Dzikowskim	2009-2013	Dostosowanie ulic osiedla Miechocin: Przebudowa dróg, budowa chodników, ścieżek rowerowych, odwodnienia, budowa i remont oświetlenia ulicznego	Urząd Miasta Tarnobrzeg	4 800 000
1.6	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie dojazdu, parkingów i chodnika do budynków przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 5A	2009-2013	Przebudowa dojazdu do budynków przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 5A od strony ulicy Targowej budowa chodników, budowa i remont oświetlenia ulicznego	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 500 000
1.7	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego - poprawa otoczenia i nadanie nowych funkcji terenom wokół budynków administracyjnych przy ulicy Mickiewicza 7, w tym rozbudowa budynku Urzędu Miasta i budowa parkingów	2009-2013	Przebudowa otoczenia obiektów administracyjnych przy ulicy Mickiewicza 7, budowa parkingów oraz rozbudowa budynku Urzędu Miasta poprawa jego estetyki.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 000 000
1.8	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie obszaru pomiędzy dworcem PKS ul. Mickiewicza oraz Aleją Niepodległości.	2010-2013	Przebudowa i dostosowanie do pełnienia funkcji w ramach traktu społecznego obszaru obejmującego postój taksówek, chodniki oraz objekty zabudowy.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000
1.9	Rewitalizacja najstarszego w mieście osiedla Przywiśle – przebudowa systemu komunikacyjnego	2011-2013	Program przewiduje: poprawę układu komunikacyjnego poprzez: przebudowę chodników, rozbudowę i przebudowę dróg dojazdowych oraz parkingów wewnątrz osiedla, wykonanie oświetlenia parkowego ciągów komunikacyjnych.	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Urząd Miasta, Spółdzielnia Siarkowiec	500 000
1.10	Rewitalizacja otoczenia wielorodzinnych bloków mieszkalnych przy ul. Moniuszki,	2009-2013	Remont dojazdów, chodników, parkingów oraz dostosowanie zieleni miejskiej. Remont nawierzchni drogi	Wspólnota Mieszkaniowa	1 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	Słowackiego (nr 4), Kochanowskiego i Kościuszki oraz placu przy Tarnobrzeskim Domu Kultury		dojazdowej do budynków przy ul. Moniuszki 16 i Moniuszki 18 oraz do garaży wraz z remontem chodnika i wydzieleniem miejsc parkingowych		
1.11	Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego obszaru gospodarczego pomiędzy ulicami Skłodowskiej i Sienkiewicza	2010-2015	Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanych terenów, i obiektów magazynowych i i innych pod nowe inwestycje Wolne obszary inwestycyjne pow. 40 ha w tym: tereny Fabryki Urządzeń Mechanicznych – 17 ha tereny WZGS – 12 ha tereny przy ul. M. Skłodowskiej i Zwierzynieckiej - 11 ha	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000

Źródło: Opracowanie własne

2. Działania dotyczące rozwoju transportu

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
2.1	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki – w tym usprawnienie węzła komunikacyjnego na skrzyżowaniu ul. Wisłostrady z ulicą Zakładową	2011-2013	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla tworzonych stref rozwoju gospodarczego	Urząd Miasta Tarnobrzeg	4 000 000
2.2	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej poprzez remont ul. Zakładowej.	2010-2013	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla tworzonych stref rozwoju gospodarczego Remont i i przebudowa drogi i Zakładowej uwzględniający wzmocnienie nawierzchni, utwardzenie poboczy z wyznaczeniem miejsc parkingowych samochodów ciężarowych	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 000 000
2.3	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym budowa nowego odcinka	2010-2015	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla tworzonych stref	Urząd Miasta Tarnobrzeg. Urząd gminy Nowa Dęba	3 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	drogi łączącego bezpośrednio tereny przemysłowe w Machowie z drogą krajową Radom - Rzeszów		rozwoju gospodarczego na terenach przemysłowych		
2.4	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym modernizacja odcinka drogi gminnej „ul. Chmielowska”	2009 2015	Przebudowa i modernizacja odcinka tzw. Drogi Chmielowskiej od skrzyżowanie z ulicą Zakładową, wzdłuż dotychczasowego ogrodzenia KIZPS – m. in. do nieczynnej obecnie Bramy Chmielowskiej (nowy wjazd na teren zabudowy przemysłowej).	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000
2.5	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym przebudowa drogi przy elektrociepłowni.	2009 2015	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla tworzonych stref rozwoju gospodarczego	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000
2.6	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie zabudowy przemysłowej Machowa	2009 2015	Przekwalifikowanie dróg zakładowych na drogi publiczne co przyczyni się do: - łatwiejszego dostępu do działek przemysłowych istniejącym i potencjalnym inwestorom - stworzenia zachęty do inwestowania na terenie zabudowy przemysłowej - uporządkowania komunikacji będącej uzupełnieniem przejęcia przez miasto ulicy Zakładowej łączącej Nagnajów z zabudową przemysłową Machowa	Urząd Miasta Tarnobrzeg	6 000 000
2.7	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej rozwojowi turystyki w otoczeniu Jeziora Machowskiego	2010 2015	Modernizacja drogi opaskowej wokół Jeziora Machowskiego – wykonanie nawierzchni asfaltowej oraz infrastruktury uzbrojenia	Urząd Miasta Tarnobrzeg	5 000 000
2.8	Udostępnienie terenów inwestycyjnych przy ul.	2009 2015	Budowa systemu dostępności	Urząd Miasta Tarnobrzeg	4 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	Sienkiewicza (rejon byłej Fabryki Obrabiarek) – budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i produkcyjnej		komunikacyjnej zdegradowanych terenów strefy rewitalizacyjnej B Modernizacja połączenia komunikacyjnego do terenu inwestycyjnego przy ul. Sienkiewicza (rejon byłej Fabryki Obrabiarek)		
2.9	Budowa systemu dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej ożywieniu gospodarczemu zdegradowanych terenów miejskich w otoczeniu ulicy Wrzosowej (os. Mokrzychów)	2009 2015	Modernizacja układu komunikacyjnego poprzez budowę połączenia od ul. Sienkiewicza do terenów wokół ul. Wrzosowej - zapewnienie dostępu do terenów inwestycyjnych w rejonie linii kolejowej	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000
2.10	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego w otoczeniu zdegradowanych terenów gospodarczych (m.in. ronda na skrzyżowaniu ul. Kopernika, 11 Listopada oraz na skrzyżowaniu ul. Kwiatkowskiego, Skłodowskiej)	2009 2015	Wybudowane zostaną ścieżki rowerowe. Zmodernizowane również zostanie oświetlenie ulic i chodników. Budowa ronda na skrzyżowaniu ul. Kopernika, 11 Listopada oraz na skrzyżowaniu ul. Kwiatkowskiego, Skłodowskiej	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000

Źródło: Opracowanie własne

3. Działania na rzecz restrukturyzacji przemysłu

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
3.1	Tarnobrzeski Park Przemysłowy - II etap	2009 2015	Realizacja II etapu budowy Parku na bazie biurowca oraz terenów po byłym KIZPS Siarkopol	Urząd Miasta Tarnobrzeg	10 000000

Źródło: Opracowanie własne

4. Działania dotyczące remontu i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
4.1	Rewitalizacja zespołu trzech przyzakładowych budynków mieszkalnych w zdegradowanej strefie przy ul. Sienkiewicza 163, 167, 169 w Tarnobrzegu w tym utylizacja azbestowego pokrycia dachowego	2009 2015	Trzy budynki przy ul. Sienkiewicza 163, 167, 169 Spółdzielnia przejęła po upadłych zakładach przemysłowych „FUM”, które stanowiły budynki zakładowe. Budynki te stanowią samodzielną całość i znajdują się na wydzielonej działce. Projekt obejmuje: wymianę drewnianej więźby dachowej oraz zamianę pokrycia z azbestowego na blachę trapezową powlekaną, naprawę elewacji, zagospodarowanie terenu wokół budynków: remont drogi dojazdowej i budowę parkingów, zagospodarowanie placu rekreacyjnego, przebudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej.	Tarnobrzęska Spółdzielnia Mieszkaniowa	1 943 000
4.2	Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ul. Kochanowskiego 2, Moniuszki 16, 17, 18 oraz budynku przy ul. Sokola 10	2009 2015	Kompleksowy remont budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej	Wspólnota mieszkaniowa	914 000
4.3	Rewitalizacja obiektów mieszkalnych na zdegradowanych terenach zakładowego osiedla przemysłu siarkowego poprzez kompleksowy remont obiektów przy ul. Narutowicza 2, 1000-lecia 4, Skalna Góra 2,4,6 wraz z modernizacją przyległych parkingów i chodników	2009 2015	Kompleksowy remont budynków polegający na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej	Spółdzielnia Mieszkaniowa Siarkowiec	1888500
4.4	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków socjalnych oraz poprawa estetyki ulicy Moniuszki (budynki TSM przy ul. Moniuszki 5, Kościuszki 40)	2009 2015	Docieplenie i remont budynków socjalnych przeznaczonych dla rodzin przesiedleńczych i eksmitowanych	Tarnobrzęska Spółdzielnia Mieszkaniowa	250 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
4.5	Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ulicy Kochanowskiego 12 oraz poprawa estetyki poprzez remont infrastruktury otaczającej	2009 2015	Kompleksowy remont budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej oraz przebudowie, parkingów i chodników	Urząd Miasta Tarnobrzeg	500 000
4.6	Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ulicy Waryńskiego 2		Kompleksowy remont budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej oraz przebudowie, parkingów i chodników	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	250 000
4.7	Rewitalizacja terenów osiedla "Centrum" - poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynku mieszkalnego przy ulicy Sikorskiego	2009 2015	Kompleksowy remont budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej oraz przebudowie, parkingów i chodników	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 500 000
4.8	Rewitalizacja terenów osiedla Centrum - Poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynków mieszkalnych przy ulicy Wyszyńskiego 12, 14, 16, 18, 20 w Tarnobrzegu wraz z rozwojem funkcji edukacyjno - kulturalnej w otoczeniu	2009 2015	Kompleksowy remont budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej oraz przebudowie, parkingów i chodników	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	6 500 000
4.9	Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ul. Sienkiewicza 4	2010 2015	Kompleksowy remont budynku polegający na dociepleniu ścian zewnętrznych budynku, remoncie balkonów i wymianie stolarki drzwiowej	Wspólnota mieszkaniowa	600 000

Źródło: Opracowanie własne

5 Działania dotyczące budowy nowych mieszkań

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
5.1	Rewitalizacja zaniedbanych terenów miejskich osiedla przy ulicy Nadole poprzez budowę mieszkań socjalnych	2009-2015	Zbudowanie wielorodzinnego bloku obejmującego 24 mieszkania socjalne	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 280 000

6. Działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
6.1	Poprawa funkcjonalności oraz wyposażenie Placu Bartosza Głowackiego w elementy małej architektury podnoszące estetykę otoczenia w tym uzbrojenie, elementy kanalizacji, budowa szaleatów, modernizację oświetlenia oraz pokryć dachowych	2009-2013	Przebudowa uzbrojenia elementów kanalizacji, modernizacja oświetlenia oraz budowa fontanny na Placu Bartosza Głowackiego.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 500 000
6.2	Rewitalizacja wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby edukacyjno-społeczne budynku przy ul. Dominikańskiej 5	2009-2015	Remont budynku w obrębie ochrony konserwatorskiej. Przystosowanie budynku do nowych funkcji. Wymiana instalacji sanitarnej z szamba na kanalizację miejską oraz docieplenie budynku i zmianę ogrzewania na gazowe w celu poprawy warunków ekologicznych. Wyposażenie pracowni dydaktycznych w celu dostosowania do wymogów współczesnej oświaty.	Tarnobrzesckie Społeczne Towarzystwo Oświatowe	500 000
6.3	Adaptacja zespołu parkowo-zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzeg – etap III	2009-2015	Rewaloryzacja historycznej rezydencji polegająca na przeprowadzeniu generalnego remontu z wprowadzeniem niezbędnych instalacji i doprowadzeniem mediów, z rehabilitacją parku i	Urząd Miasta Tarnobrzega	7 300 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
			wyeksponowaniem wszystkich walorów historycznych, artystycznych i zabytkowych w połączeniu z adaptacją obiektu do nowej funkcji muzealnej (muzeum oparte na zbiorach Rodu Tarnowskich), rekreacyjno-konferencyjnej, siedziby Rady Miasta Tarnobrzega i archiwum		
6.4	Ośrodek hipoterapii wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2010 - 2020	Realizacja I etapu obejmującego budowę ośrodka hipoterapii wraz z zapleczem gastronomicznym oraz hotelowym na 50 miejsc noclegowych dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, krytej ujeżdżalni, stajni wraz z zapleczem magazynowym, obiektów rozrywkowych: figo landu, strzelnicy, kępielni, pubu. Realizacja II etapu obejmującego budowę: wybiegów konnych, karuzeli do nauki jazdy konnej, padoków, obiektów sportowych: korty tenisowe, boiska do gry w piłkę nożną, siatkową, koszykową, tras spacerowych, pól do gry w paintball. Realizacja III etapu obejmującego budowę: parku linowego, „oślej łączki” ze sztucznym zaśnięciem do nauki jazdy na nartach, grodu rycerskiego wraz ze sceną koncertową, podgrodzia z 50 miejscami noclegowymi, zapleczem gastronomicznym, kuźnią, zbrojownią.	Stowarzyszenie Klub Kawaleryjski	28 500 000
6.5	Rewitalizacja terenu i obiektów po Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Dzikowskiego	2009 2015	Remont obiektów i zmiana funkcjonalności terenów leżących w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Dzikowskiego.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	2 000 000
6.6	Rozbudowa infrastruktury służącej aktywności sportowej i społecznej - modernizacja OSIR Wisła wraz z	2009 2010	Rozbudowa kompleksu sportowego poprzez modernizację basenu, stadionu i kortów tenisowych oraz	Urząd Miasta Tarnobrzeg	6 000 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	otoczeniem		budowę lodowiska		
6.7	Park Seniora - ogólnodostępne centrum wspierania aktywności i rozwoju ludzi starszych	2009 2015	Utworzenie infrastruktury służącej osobom w podeszłym wieku	Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej – Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	350 000
6.8	Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przestępczości poprzez rozbudowę systemu monitoringu miasta oraz rozbudowę i modernizację stanowiska Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji	2009 2015	Rozbudowa systemu monitoringu miejsc najbardziej zagrożonych przestępstwami oraz głównych arterii komunikacyjnych (ul. Mickiewicza i Sienkiewicza będących osiami obszarów rewitalizacyjnych) Rozbudowa i modernizacja stanowiska Dyżurnego KMP w Tarnobrzegu, systemu łączności, identyfikacji pojazdów służbowych	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	700 000
6.9	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej poprzez poprawę estetyki obiektów publicznych - remont elewacji budynku Komendy Miejskiej Policji	2009 2015	Remont elewacji zewnętrznej budynku KMP przy ul. Sokolej i 1 Maja z dociepleniem	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	5 000 000
6.10	System bezpieczeństwa obszaru rekreacyjnego Jezioro Machowskie	2009 2015	Budowa posterunku Wodnego Komendy Miejskiej Policji w Tarnobrzegu oraz pomieszczeń technicznych (garaż i pochylnia do wodowania łodzi)	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	1 000 000
6.11	Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozbudowę posterunku Straży Miejskiej przy ul. Mickiewicza 7 wraz z systemem monitoringu	2009 2015	Rozbudowa posterunku Straży Miejskiej przy ul. Mickiewicza 7 wraz z systemem monitoringu	Urząd Miasta Tarnobrzeg	3 000 000
6.12	Rozwój zaplecza turystycznego na rewitalizowanym obszarze przemysłowym wokół Jeziora Machowskiego - budowa przystani	2009 2015	Budowa przystani żeglarskiej składającej się z bosmanki, kei, slipu oraz zaplecza gospodarczo sanitarnego wraz z parkingiem.	Stowarzyszenie Jacht klub „Siarkopol” w Tarnobrzegu	348.000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	żeglarskiej				
6.13	Rewitalizacja terenów przemysłowych poprzez budowę stacji wodnackiej nad jeziorem Machowskim	2010 2013	Budowa kompleksu obejmującego budowę przystani jachtowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą sprzyjającą rozwojowi turystycznych funkcji Jeziora machowskiego	Urząd Miasta Tarnobrzeg	5 700 000
6.14	Przystań wodna nr 2 nad zalewem wodnym w Machowie	2009 2020	Budowa przystani żeglarskiej	Stowarzyszenie Klub Kawaleryjski	6 000 000
6.15	Rewitalizacja otoczenia gotyckiego kościoła z XIV w Miechocinie wraz oświetleniem oraz oznakowaniem turystycznym	2009 2015	Przebudowa i dostosowanie do potrzeb ruchu turystycznego otoczenia gotyckiego kościoła z XIV w Miechocinie wraz oświetleniem oraz oznakowaniem turystycznym	Urząd Miasta Tarnobrzeg	500 000
6.16	Rozwój traktu społecznego - rewitalizacja Cmentarza Miechocińskiego	2009 2015	Remont i przebudowa ogrodzenia i otoczenia Cmentarza Miechocińskiego	Tarnobrzesckie Towarzystwo Historyczne	500 000
6.17	Rewitalizacja Cmentarza Żydowskiego przy ul. Sienkiewicza		Remont i przebudowa ogrodzenia i otoczenia cmentarza	Urząd Miasta Tarnobrzeg	500 000
6.18	Utworzenie galerii wystawienniczej w Tarnobrzesckim Domu Kultury wraz z remontem pomieszczeń przyległych	2009 2015	Przebudowa holu Tarnobrzesckiego Domu Kultury i dostosowanie go do potrzeb galerii oraz remoncie obiektu.	Tarnobrzescki Dom Kultury	490 440
6.19	Modernizacja "Tarnobrzesckiego Domu Kultury wraz z otoczeniem	2009 2015	Remont obiektu oraz przebudowa otoczenia Tarnobrzesckiego Domu Kultury	Tarnobrzescki Dom Kultury	500 000
6.20	Przywrócenie funkcjonalności budynku kina przy ul. Sokolej	2009 2015	Kompleksowy remont budynku kina i jego wnętrza wraz z otaczającą infrastrukturą	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 000 000
6.21	Utworzenie Centrum Historii Górnictwa Siarki	2009 2015	Przygotowanie i wykonanie stałej ekspozycji wraz z zapleczem instytucjonalnym	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa	500 000
6.22	Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci poprzez dostosowanie do obowiązujących norm europejskich przy ul. Wianek 3, 11 – 2 szt	2009 2015	Demontaż pozostałości niebezpiecznych urządzeń wykonanych z metalu i zastąpienie ich, urządzeniami bezpiecznymi wykonanymi z	Spółdzielnia Mieszkaniowa Siarkowiec	260 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
	Waryńskiego 6 – 1 szt Kopernika 14,20, 24 – 3 szt		drewna. Wymiana zdewastowanych urządzeń placów zabaw na urządzenia zabawowe spełniające polską normę PN-EN 1176-1 do 1176-7 będącą wersją normy europejskiej EN 1176-1 do 1176-7 oraz 1177.		
6.23	Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci wraz z chodnikami przy ul Konstytucji 3-maja 1, Dąbrowskiej 4, Dąbrowskiej 19	2009 2015	Wymiana zdewastowanych urządzeń placów zabaw na urządzenia zabawowe spełniające polską normę PN-EN 1176-1 do 1176-7 będącą wersją normy europejskiej EN 1176-1 do 1176-7 oraz 1177.	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	250 000
6.24	Poprawa estetyki miasta poprzez modernizację i odnowienie frontu, elewacji oraz schodów budynku administracyjnego TSM przy ulicy Wyspiańskiego	2009 2015	Wykonanie nowej elewacji oraz przebudowa schodów siedziby TSM	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa	650 000
6.25	Dziecięcy "ogród radości" – ogólnodostępny, bezpieczny i dostosowany do norm UE plac zabaw przy ul Konstytucji 3 Maja wraz z monitoringiem przy ul Jachowicza wraz z monitoringiem	2009 2015	Przebudowa i dostosowanie do norm Unii Europejskiej placu zabaw przy Ochronce na ul. Konstytucji 3 Maja	Parafia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Tarnobrzegu	450 000
6.26	Adaptacja do potrzeb działań usługowo-gospodarczych budynku internatu przy ulicy Kopernika.	2010 2013	Wykonanie robót adaptacyjnych i wyposażenie budynku przy ul. Kopernika (internat) na potrzeby prowadzenia działalności usługowo-gospodarczej	Urząd Miasta Tarnobrzeg	4 600 000
6.27	Zabezpieczenie i renowacja Skarpy Wiślanej	2009 2015	Zabezpieczenie skarpy stanowiącej element krajobrazu miasta, poprawa estetyki miasta oraz utworzenie	Katolickie Stowarzyszenie Oświatowe w Tarnobrzegu	750000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
			atrakcyjnego punktu widokowego		
6.28	Utworzenie strefy aktywności rekreacyjnej poprzez budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego	2009 2015	Zbudowanie infrastruktury rekreacyjnej w postaci boiska dostępnego dla wszystkich mieszkańców miasta	Parafia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Tarnobrzegu	850000
6.29	Rozbudowa etapowa SP ZOZ Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego	2009 2015	Zwiększenie zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych i rekonwalescentów oraz zwiększenie przyjęć liczby pacjentów	Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej – Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	1 500 000
6.30	Poprawa estetyki i efektywności energetycznej Ośrodka Rehabilitacji Leczniczej przy ul Targowej	2009 2015	Poprawa estetyki oraz poprawa efektywności energetycznej ośrodka rehabilitacji	Samodzielny Publiczny Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej w Tarnobrzegu	250 000
6.31	Odtworzenie funkcjonalności historycznej zabudowy dworca kolejowego w Tarnobrzegu wraz z rewitalizacją otoczenia	2009 2015	Kompleksowy remont oraz przywrócenie funkcjonalności zabytkowego dworca kolejowego w Tarnobrzegu	Urząd Miasta Tarnobrzega	3 000 000
6.32	Rewitalizacja terenów przemysłowych - budowę plaż przy Jeziorze Machowskim wraz z infrastrukturą drogową, wod-kan. i inną	2010- 2013	Zapewnienie nowoczesnej i kompleksowej infrastruktury rekreacyjnej warunkującej pełne wykorzystanie turystyczne zbiornika	Urząd Miasta Tarnobrzega	14 995 248,86

Źródło: Opracowanie własne TARR Sa

VI. b. Plan działań gospodarczych

7. Działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
7.1	Wsparcie dla Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzeskiego Rynku Pracy	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.2	Tworzenie systemu instrumentów ułatwiających powstawanie podmiotów gospodarczych	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.3	Program pozyskiwania środków unijnych na infrastrukturę i wsparcie przedsiębiorczości	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.4	Wzmocnienie programu prac społecznie użytecznych	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.5	Program promocji Miasta wobec potencjalnych inwestorów	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.6	Rozwój współpracy w zakresie rozwoju rynku pracy i wsparcia przedsiębiorczości	2009-2013	Realizacja działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w mieście	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	100000
7.7	Rozwój Tarnobrzeskiego Inkubatora Przedsiębiorczości II etap	2009 2015	Rozwój Inkubatora Przedsiębiorczości, jako jednego z narzędzi rozwoju gospodarczego miasta. Zwiększenie aktywności i wzmocnienie instytucji wspierających Małą i Średnią Przedsiębiorczość /MŚP/ w Tarnobrzegu	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	200 000

Źródło: Opracowanie własne

8. Działania dotyczące uruchomienia finansowych mechanizmów wsparcia

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
8.1	Lokalny Fundusz Poręczeniowy w Tarnobrzegu	2009 2015	Uruchomienie finansowych mechanizmów wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości Utworzenie i prowadzenie Lokalnego Funduszu Poręczeniowego wraz z doradztwem finansowym dla przedsiębiorstw sektora MSP w budynku TARR SA	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	5 000 000

Źródło: Opracowanie własne

9. Inne działania dotyczące wynikające z programów pomocowych dotyczące rozwoju sektora MSP

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
9.1	Punkt Konsultacyjny dla MSP	2009 2015	Dostarczenie firmom zaliczanym do sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw praktycznych oraz aktualnych usług informacyjnych w zakresie dostępnych funduszy wspierających rozwój sektora	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	600 000
9.2	Program wsparcia finansowego powstających podmiotów gospodarczych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	2009 2015	Pozyskanie i dystrybucja wśród osób zainteresowanych uruchomieniem własnego przedsiębiorstwa środków na rozpoczęcie samodzielnej działalności gospodarczej	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	2 000 000

Źródło: Opracowanie własne

V. c. Plan działań społecznych

10 Działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
10.1	ROEFS Tarnobrzeg - zorganizowanie, uruchomienie i prowadzenie Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego	2009 - 2010	Dostarczenie usług informacyjnych, szkoleniowych i doradczych dla potencjalnych beneficjentów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	1 000 000

Źródło: Opracowanie własne

11. Działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
11.1	Rozbudowa, modernizacja i poprawa otoczenia poradni psychologicznej przy ulicy Kossaka 1	2009 - 2015	Rozbudowa i modernizacja obiektu Poradni oraz infrastruktury otaczającej	Urząd Miasta Tarnobrzeg	1 000 000
11.2	Budowa nowej bazy warsztatów terapii zajęciowej w okolicy Szkoły Podstawowej n10 przy ul. M. Dąbrowskiej	2009 - 2015	Budowa obiektów warsztatów terapii zajęciowej wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Urząd Miasta Tarnobrzeg	3000 000
11.3	Odnowienie i modernizacja Hospicjum oraz jego otoczenia	2009 - 2015	Przeprowadzenie gruntownego remontu i modernizacja obiektu hospicjum oraz infrastruktury otaczającej.	Urząd Miasta Tarnobrzeg	3 000 000
11.4	Program ograniczania skutków niepełnosprawności	2009 - 2015	Kompleksowa rehabilitacja społeczna, zdrowotna i zawodowa osób niepełnosprawnych Włączenie na szerszą skalę organizacji pozarządowych w rozwój usług dla osób niepełnosprawnych Uzyskanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych w szkole, miejscu pracy, zamieszkania, społeczności lokalnej. Zaktywizowanie osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w życiu	MOPR, Zespół Szkół, Warsztaty Terapii zajęciowej, Stowarzyszenie Integracja.	350 000

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
			społecznym, kulturalnym i sportowym miasta. Zwiększenie ilości miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.		
11.5	Program wzmocnienia opieki nad dzieckiem osieroconym	2009 2015	Wzmocnienie funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej wobec dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych. Zwiększenie jakości pracy wychowawczej i pedagogicznej w istniejących placówkach. Uaktywnienie organizacji pozarządowych w celu wspólnego działania na rzecz dzieci pozbawionych opieki.	MOPR, Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, Pow.	350 000
11.6	Program tworzenia nowych form pomocy osobom starszym	2009 2015	Zapewnienie osobom starszym form pomocy adekwatnych do narastających i związanych ze starością potrzeb. Uaktywnienie osób starszych do uczestnictwa w różnego typu formach spędzania wolnego czasu. Zaktywizowanie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz osób starszych. Zlikwidowanie skutków osamotnienia osób starszych.	Urząd Miasta MOPR, Urząd Pracy	350 000

Źródło: Opracowanie własne

12 Działania dotyczące tworzenia równych szans

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
12.1	Tarnobrzesckie Forum Kobiet	2009-2013	Wsparcie dla zwiększenia uczestnictwa kobiet w życiu społeczno-gospodarczym miasta	Regionalne Centrum Promocji i Informacji dla Kobiet	30 000

13. Działania dotyczące walki z patologiami społecznymi

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
13.1	Zintegrowany system pomocy osobom i rodzinom dotkniętym: ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, przemocą i chorym psychicznie	2009 2015	<p>Ochrona dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem przed skutkami tzw. „schematu dziedziczenia biedy”.</p> <p>Umocnienie wśród rodzin postaw aktywności i przedsiębiorczości mających na celu zmianę stylu życia.</p> <p>Udoskonalenie metod pracy socjalnej.</p> <p>Stworzenie lokalnych form zatrudnienia mających na celu realizację gminnych usług o charakterze socjalnym i opiekuńczych.</p> <p>Stworzenie spośród osób dotkniętych bezrobociem grup samopomocy mających na celu wsparcie ich w podejmowanych działaniach.</p> <p>Zwiększenie oferty terapeutycznej dla osób i rodzin zagrożonych patologiami, ubóstwem i bezrobociem.</p> <p>Objęcie dzieci kompleksową, opieką psychologiczno-pedagogiczną oraz socjoterapeutyczną.</p> <p>Wzmocnienie zadań i kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jak i Ośrodka Interwencji Kryzysowej</p> <p>Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.</p>	Urząd Miasta Tarnobrzeg MOPR	350 000

14 Działania dotyczące zapobiegania zjawisku bezrobociu

	Nazwa planowanego działania	Etapy i czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
14.1	Projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL pt: "Więcej szans w powiecie"	2009	Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, głównie poprzez oferowane przez urząd usługi i instrumenty rynku pracy: organizację szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych, prac interwencyjnych oraz przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	Powiatowy Urząd Pracy	4027800
14.2	NOWA JAKOŚĆ -Projekt konkursowy napisany i realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu	2009	Uzupełnienie zatrudnienia, do poziomu zgodnego ze standardami rynku pracy, szkolenia pracowników na stanowiskach kluczowych, analizy rynku pracy, organizację targów pracy.	Powiatowy Urząd Pracy	278071
14.3	Finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (instrumenty i usługi rynku pracy)	2009	Wsparcie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	Powiatowy Urząd Pracy	4932400
14.4	Finansowe instrumenty wspierania przedsiębiorczości stosowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu	2009	Finansowe wsparcie podejmowania działalności gospodarczej	Powiatowy Urząd Pracy	2033520

Źródło: Opracowanie własne

VI. Plan finansowy realizacji rewitalizacji na lata 2007 - 2013

Lp.	Projektodawca	Nazwa projektu	Nakłady ogółem	Nakłady wg źródeł finansowania				
				Środki z UE i/lub z budżetu państwa	Budżet Miasta Tarnobrzeg	Inne krajowe środki publiczne	Środki własne	Kredyty i inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Przywrócenie Starówce Miasta Tarnobrzeg funkcji centrum aktywności społeczno-usługowej	2 500 000	2 125 000	375 000			
1.2	Urząd Miasta Tarnobrzeg, PSS i inne	Rewitalizacja niedostosowanych architektoniczne elementów zabudowy rynku w tym poprawa elewacji oraz dachów obiektów usługowo-handlowych	3 000 000	2 550 000	150 000		100 000	200 000
1.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w obrębie ul. Targowa, Szpitalna, Trzcza oraz terenów wokół szpitala	3 000 000	2 550 000	450 000			
1.4	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozwój funkcjonalności „traktu społecznego” - modernizacja odcinka ulicy Mickiewicza od skrzyżowania z Wisłostradą do ul. Siarkowej	5 000 000	4 250 000	750 000			
1.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Dostosowanie ulic osiedla Miechocin wokół ulicy Mickiewicza do charakteru „traktu społecznego” łączącego ośrodek rekreacyjny z Zamkiem Dzikowskim	4 800 000	4 080 000	720 000			
1.6	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie dojazdu, parkingów i chodnika do budynków przy ul. Mickiewicza 5 i Mickiewicza 5A	1 500 000	1 275 000	225 000			
1.7	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego - poprawa otoczenia i nadanie nowych funkcji terenom wokół budynków administracyjnych przy ulicy Mickiewicza 7, w tym rozbudowa budynku Urzędu Miasta i budowa parkingów	1 000 000	850 000	150 000			
1.8	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozwój funkcjonalności traktu społecznego w tym dostosowanie obszaru pomiędzy dworcem PKS ul. Mickiewicza oraz Aleją Niepodległości.	2 000 000	1 700 000	300 000			
1.9	Tarnobrzaska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Urząd Miasta, Spółdzielnia Siarkowiec	Rewitalizacja najstarszego w mieście osiedla Przywiśle w tym przebudowa systemu komunikacyjnego	500 000	250 000	50 000		200 000	
1.10	Wspólnota Mieszkaniowa	Rewitalizacja otoczenia wielorodzinnych bloków mieszkalnych przy ul. Moniuszki, Słowackiego (nr 4), Kochanowskiego i Kościuszki oraz placu przy Tarnobrzeskim Domu Kultury	1 000 000	750 000			250 000	
1.11	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanego obszaru gospodarczego pomiędzy ulicami Skłodowskiej i Sienkiewicza	2 000 000	1 700 000	300 000			
2.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym usprawnienie węzła komunikacyjnego na skrzyżowaniu ul. Wisłostrady z ulicą Zakładową	4 000 000	3 400 000	600 000			
2.2	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej poprzez remont ul. Zakładowej	1 000 000	850 000	150 000			
2.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg, Urząd gminy Nowa Dęba	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki – budowa nowego odcinka drogi łączącego bezpośrednio tereny przemysłowe w Machowie z drogą krajową Radom - Rzeszów	3 000 000	2 550 000	225 000		225 000	
2.4	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym modernizacja odcinka drogi gminnej „ul. Chmielowska”	2 000 000	1 700 000	300 000			
2.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu przemysłowego po byłej kopalni siarki w tym przebudowa drogi przy elektrociepłowni	2 000 000	1 700 000	300 000			
2.6	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie zabudowy przemysłowej Machowa	6 000 000	5 100 000	900 000			

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

2.7	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej rozwojowi turystyki w otoczeniu Jeziora Machowskiego	5 000 000	4 250 000	750 000		
2.8	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Udostępnienie terenów inwestycyjnych przy ul. Sienkiewicza (rejon byłej Fabryki Obrabiarek) - budowa infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i produkcyjnej	4 000 000	3 400 000	600 000		
2.9	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Budowa systemu dostępności komunikacyjnej i infrastruktury służącej ożywieniu gospodarczemu zdegradowanych terenów miejskich w otoczeniu ulicy Wrzosowej (os. Mokrzychów)	2 000 000	1 700 000	300 000		
2.10	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego w otoczeniu zdegradowanych terenów gospodarczych (m.in. ronda na skrzyżowaniu ul. Kopernika, 11 Listopada oraz na skrzyżowaniu ul. Kwiatkowskiego, Skłodowskiej)	2 000 000	1 700 000	300 000		
3.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Tarnobrzezki Park Przemysłowy - II etap	10 000 000	8 500 000	1 500 000		
4.1	Tarnobrzezka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rewitalizacja zespołu trzech przykładowych budynków mieszkalnych w zdegradowanej strefie przy ul. Sienkiewicza 163, 167, 169 w Tarnobrzegu w tym użycie azbestowego pokrycia dachowego	1 943 000	1 165 000			777 200
4.2	Wspólnota Mieszkaniowa	Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ulicy Kochanowskiego 2, Moniuszki 16, 17, 18 oraz budynku przy ul. Sokola 10	914 000	548 000			365 000
4.3	Spółdzielnia Mieszkaniowa Siarkowice	Rewitalizacja obiektów mieszkalnych na zdegradowanych terenach zakładowego osiedla przemysłu siarkowego poprzez kompleksowy remont obiektów przy ul. Narutowicza 2, 1000-lecia 4, Skalna Góra 2, 4, 6 wraz z modernizacją przyległych parkingów i chodników	1 888 500	1 133 100			755 400
4.4	Tarnobrzezka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków socjalnych oraz poprawa estetyki ulicy Moniuszki (budynki TSM przy ul. Moniuszki 5 oraz Kościuszki 40)	250 000	150 000			100 000
4.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ulicy Kochanowskiego 12 oraz poprawa estetyki poprzez remont infrastruktury otaczającej	500 000	425 000	75 000		
4.6	Tarnobrzezka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rewitalizacja terenów miejskich poprzez modernizację budownictwa wielorodzinnego przy ulicy Waryńskiego 2	250 000	150 000			100 000
4.7	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenów osiedla "Centrum" - poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynku mieszkalnego przy ulicy Sikorskiego	1 500 000	1 275 000	225 000		
4.8	Tarnobrzezka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Rewitalizacja terenów osiedla Centrum - Poprawa efektywności energetycznej oraz estetyki budynków mieszkalnych przy ulicy Wyszyńskiego 12, 14, 16, 18, 20 w Tarnobrzegu wraz z rozwojem funkcji edukacyjno - kulturalnej w otoczeniu	6 500 000	3 900 000			2600 000
4.9	Wspólnota Mieszkaniowa	Rewitalizacja wielorodzinnego budynku socjalnego przy ul. Sienkiewicza 4	600 000	360 000			240 000
5.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja zaniedbanych terenów miejskich osiedla przy ulicy Nadole poprzez budowę mieszkań socjalnych	2 280 000	1 938 000	342 000		
6.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Poprawa funkcjonalności oraz wyposażenie Placu Bartosza Głowackiego w elementy małej architektury podnoszące estetykę otoczenia - w tym uzbrojenie, elementy kanalizacji, budowę szaleatów, modernizację oświetlenia oraz pokryć dachowych.	1 500 000	1 275 000	225 000		
6.2	Tarnobrzezkie Społeczne Towarzystwo Oświatowe	Rewitalizacja wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby edukacyjno-społeczne budynku przy ul. Dominikańskiej 5	500 000	425 000			75000
6.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Adaptacja zespołu parkowo-zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzeg - etap III	7 300 000	6 205 000	1 095 000		
6.4	Słowarzyszenie Klub Kawalerski	Ośrodek hipoterapii wraz z infrastrukturą towarzyszącą	26 500 000	24 225 000			4275 000
6.5	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu i obiektów po Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w bezpośrednim sąsiedztwie	2 000 000	1 700 000	300 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

		Zamku Dzikowskiego						
6.6	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozbudowa infrastruktury służącej aktywności sportowej i społecznej - modernizacja OSIR Wisła wraz z otoczeniem	6 000 000	5 100 000	900 000			
6.7	Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej – Zakład Pielęgnacyjny Opiekuńczy	Park Seniora - ogólnodostępne centrum wspierania aktywności i rozwoju ludzi starszych	350 000	297 500			52 500	
6.8	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	Poprawa bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przestępczości poprzez rozbudowę systemu monitoringu miasta oraz rozbudowę i modernizację stanowiska Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji	700 000	595 000		105 000		
6.9	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej poprzez poprawę estetyki obiektów publicznych - remont elewacji budynku Komendy Miejskiej Policji	5 000 000	4 250 000		750 000		
6.10	Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu	System bezpieczeństwa obszaru rekreacyjnego Jezioro Machowskie	1 000 000	850 000		150 000		
6.11	Urząd Miasta Tarnobrzega	Poprawa bezpieczeństwa poprzez rozbudowę posterunku Straży Miejskiej przy ul. Mickiewicza 7 wraz z systemem monitoringu	3 000 000	2 550 000			450 000	
6.12	Stowarzyszenie Jacht-klub "Siarkopol"	Rozwój zaplecza turystycznego na rewitalizowanym obszarze przemysłowym wokół Jeziora Machowskiego - budowa przystani żeglarskiej	348 000	295 800			34 200	18000
6.13	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenów przemysłowych poprzez budowę stacji wodniackiej nad jeziorem Machowskim	5 700 000	4 845 000	855000			
6.14	Stowarzyszenie Klub Kawaleryjski	Przystań wodna nr 2 nad zalewem wodnym w Machowie	6 000 000	5 100 000			900 000	
6.15	Urząd Miasta Tarnobrzega	Rewitalizacja otoczenia gotyckiego kościoła z XIV w Miechocinie wraz oświetleniem oraz oznakowaniem turystycznym	500 000	425 000	75000			
6.16	Tarnobrzesckie Towarzystwo Historyczne	Rozwój traktu społecznego - rewitalizacja Cmentarza Miechocińskiego	500 000	425 000			75 000	
6.17	Urząd Miasta Tarnobrzega	Rewitalizacja Cmentarza Żydowskiego przy ul. Sienkiewicza	500 000	425 000	75 000			
6.18	Tarnobrzescki Dom Kultury	Utworzenie galerii wystawienniczej w Tarnobrzesckim Domu Kultury wraz z remontem pomieszczeń przyległych	490 440	367 830			122 610	
6.19	Tarnobrzescki Dom Kultury	Modernizacja Tarnobrzesckiego Domu Kultury wraz z otoczeniem	500 000	375 000			125 000	
6.20	Urząd Miasta Tarnobrzega	Przywrócenie funkcjonalności budynku kina przy ul. Sokolej	1 000 000	850 000	150 000			
6.21	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górniczo	Utworzenie Centrum Historii Górniczo	500 000	425 000			10000	65000
6.22	Spółdzielnia Mieszkaniowa Siarkowiec	Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci poprzez dostosowanie do obowiązujących norm europejskich przy ul. Wianek 3, 11 – 2 szt oraz Waryńskiego 6 Kopernika 14,20, 24 – 3 szt	260 000	130 000			130 000	
6.23	Tarnobrzescka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Odnowa zdegradowanych placów zabaw dla dzieci wraz z chodnikami przy ul Konstytucji 3-maja 1, Dąbrowskiej 4, Dąbrowskiej 19	250 000	125 000			125 000	
6.24	Tarnobrzescka Spółdzielnia Mieszkaniowa	Poprawa estetyki miasta poprzez modernizację i odnowienie frontu, elewacji oraz schodów budynku administracyjnego TSM przy ulicy Wyspiańskiego	650 000	325 000			325 000	
6.25	Parafia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Tarnobrzegu	Dziecięcy "ogród radości" – ogólnodostępny, bezpieczny i dostosowany do norm UE plac zabaw przy ul Konstytucji 3 Maja wraz z monitoringiem przy ul Jachowicza wraz z monitoringiem	450 000	382 500			33 500	34000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

6.26	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Adaptacja do potrzeb działalności usługowo-gospodarczych budynku internatu przy ul. Kopernika	4 600 000	3 910 000	890 000		
6.27	Katolickie Stowarzyszenie Oświatowe w Tarnobrzegu	Zabezpieczenie i renowacja Skarpy Wiślanej	750 000	637 500		50 500	62000
6.28	Parafia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Tarnobrzegu	Utworzenie strefy aktywności rekreacyjnej poprzez budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego	850 000	722 500		27 500	100000
6.29	Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej – Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	Rozbudowa etapowa SP ZOZ Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego	1 500 000	1 275 000		225 000	
6.30	Samodzielny Publiczny Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej w Tarnobrzegu	Poprawa estetyki i efektywności energetycznej Ośrodka Rehabilitacji Leczniczej przy ul Targowej	250 000	212 500		37 500	
6.31	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Odtworzenie funkcjonalności historycznej zabudowy dworca kolejowego w Tarnobrzegu wraz z rewitalizacją otoczenia	3 000 000	2 550 000	450 000		
6.32	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenów przemysłowych - budowa plaż przy Jeziorze Machowskim wraz z infrastrukturą drogową wod.kan i inna	14995248,86	7 000 000	7995248,86		
7.1	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Wsparcie dla Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzegskiego Rynku Pracy	100 000	85 000	15 000		
7.2	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Tworzenie systemu instrumentów ułatwiających powstawanie podmiotów gospodarczych	100 000	85 000	15 000		
7.3	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Program pozyskiwania środków unijnych na infrastrukturę i wsparcie przedsiębiorczości	100 000	85 000	15 000		
7.4	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Wzmocnienie programu prac społecznie użytecznych	100 000	85 000	15 000		
7.5	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Program promocji Miasta wobec potencjalnych inwestorów	100 000	85 000	15 000		
7.6	Rada Miasta, Prezydent Miasta Tarnobrzega	Rozwój współpracy w zakresie rozwoju rynku pracy i wsparcia przedsiębiorczości	100 000	85 000	15 000		
7.7	Tarnobrzegska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	Rozwój Tarnobrzegskiego Inkubatora Przedsiębiorczości - II etap	200 000	170 000		30 000	
8.1	Tarnobrzegska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	Lokalny Fundusz Poręczeniowy w Tarnobrzegu	5 000 000	4 250 000		750 000	
9.1	Tarnobrzegska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	Punkt Konsultacyjny dla MSP	600 000	510 000		90 000	
9.2	Tarnobrzegska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	Program wsparcia finansowego powstających podmiotów gospodarczych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	2 000 000	1 700 000		300 000	
10.1	Tarnobrzegska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.	ROEFS Tarnobrzeg - zorganizowanie, uruchomienie i prowadzenie Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego	1 000 000	850 000		150 000	
11.1	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Rozbudowa, modernizacja i poprawa otoczenia poradni psychologicznej przy ulicy Kossaka 1	1 000 000	850 000	150 000		
11.2	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Budowa nowej bazy warsztatów terapii zajęciowej w okolicy Szkoły Podstawowej nr10 przy ul. M. Dąbrowskiej	3 000 000	2 550 000	450 000		
11.3	Urząd Miasta Tarnobrzeg	Odnowienie i modernizacja Hospicjum oraz jego otoczenia	3 000 000	2 650 000		450 000	
11.4	MOPR, Zespół Szkół, Warsztaty Terapii	Program ograniczania skutków niepełnosprawności	350 000	297 500		52 500	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg

	zajęciowej, Stowarzyszenie Integracja							
11.5	MOPR, Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy, POW	Program wzmocnienia opieki nad dzieckiem osieroconym	350 000	297 500			52 500	
11.6	Urząd Miasta MOPR, Urząd Pracy	Program tworzenia nowych form pomocy osobom starszym	350 000	297 500			52 500	
12.1	Regionalne Centrum Promocji i informacji dla Kobiet	Tarnobrzesckie Forum Kobiet	30 000	25 500			4 500	
13.1	Urząd Miasta MOPR,	Zintegrowany system pomocy osobom i rodzinom dotkniętym: ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem, przemocą i chorym psychicznie	350 000	297 500			52 500	
14.1	Powiatowy Urząd Pracy	Projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL pt: "Więcej szans w powiecie"	4 027 800	3 423 630		604 170		
14.2	Powiatowy Urząd Pracy	NOWA JAKOŚĆ -Projekt konkursowy napisany i realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu	278 071	236 360		41 711		
14.3	Powiatowy Urząd Pracy	Finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (instrumenty i usługi rynku pracy)	4 932 400	4 192 540		739 860		
14.4	Powiatowy Urząd Pracy	Finansowe instrumenty wspierania przedsiębiorczości stosowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu	2 033 520	1 728 492		305 028		
		Razem	212470980	171257952	23537249	401576 9	13451010	479 000

Źródło: Opracowanie własne

Źródła finansowania programu rewitalizacji obszarów miejskich w latach 2007-2013

Tabele powyżej prezentują projekty przewidziane do realizacji w latach 2007–2013 i późniejsze, zgłoszone przez projektodawców oraz przewidywane nakłady na ich realizację i źródła finansowania. Ich łączną wartość oszacowano na 205 475 731 zł. Przedstawione szacunki kosztów projektów mają różny stopień dokładności. Wycień dokonano w oparciu o wstępne koncepcje i cenniki robót w regionie.

Podsumowanie przedstawionego montażu finansowego pokazuje ogólny udział nakładów wg źródeł finansowania w większości w wysokościach:

- 60-85 % środki unijne i/lub środki z budżetu państwa,
- 15-40 % krajowe środki publiczne i prywatne, stanowiące wkład finansowy projektodawców.

Bardziej precyzyjny montaż finansowy zostanie określony przez poszczególnych projektodawców w okresie starań o fundusze unijne oraz pozyskiwania kredytów, pożyczek i krajowych środków publicznych, przy opracowaniu w kolejnych fazach projektów technicznych i kosztorysów inwestorskich. Wyniki tych prac i ocen pozwolą również na korektę w aktualizacji programu rewitalizacji harmonogramów realizacji i źródeł finansowania poszczególnych projektów.

Źródła i wielkość finansowania projektów przewidzianych do realizacji w latach po 2013, zostanie określona po określeniu stopnia finansowania w kolejnym okresie budżetowym UE.

Tabela 29 Prognozowane źródła finansowania projektów „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Tarnobrzeg” na lata 2007-2013 i następne

Środki z UE i/lub budżetu państwa	171 287 952,00
Budżet JST,	171 287 952,00
Inne krajowe środki publiczne	23 537 248,86
Środki prywatne,	13 651 010,00
Inne	479 000,00
Razem	212 970 980 ,86

Źródło: Opracowanie własne

VII. System wdrażania - wybór formy prawnej zarządzającego programem

Zarządzanie Programem będzie spoczywało na samorządzie lokalnym Miasta Tarnobrzega

VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

1. System monitorowania Programu Rewitalizacji

Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie, obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów operacyjnych. Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza ono informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych, a także sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitoring spełnia także rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu powinny brać udział różnorodne podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji.

W zależności od charakteru dostarczonych danych przeprowadzany będzie monitoring rzeczowy i finansowy. Monitoring rzeczowy dostarczy informacje o postępie we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Będzie on służył zagwarantowaniu realizacji celów strategicznych i częściowych określonych w Programie. Monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji Programu. Będzie on służył zagwarantowaniu pełnej absorpcji alokowanych środków. Jego przeprowadzenie umożliwi dokonanie oceny poprawności wydatkowania środków finansowych. Beneficjent końcowy, korzystający z dofinansowania ze środków UE, zobowiązany jest do monitorowania i sprawozdania z realizacji projektu okresowo, rocznie i na koniec realizacji projektu. Sprawozdania z projektu jest on zobligowany przedstawić Pełnomocnikowi ds. Rewitalizacji.

Osoby upoważnione do składania raportów będą w informować Prezydenta Tarnobrzega, Radę Miasta oraz mieszkańców o postępach w jego wdrażaniu. Będą one przedstawiały informacje na temat wdrażanych projektów w aspekcie finansowym i rzeczowym.

Prowadzeniem monitorowania programu oraz oceny zajmować się będzie Horizontalny zespół zadaniowy ds. rewitalizacji. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Za gromadzenie danych obrazujących efekty rzeczowe (produkty i rezultaty) związane z wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji i realizacją projektów odpowiedzialny będzie odpowiedni, co do przedmiotu zadania i swoich kompetencji wydział Urzędu Miasta. Natomiast za monitorowanie wydatków będzie odpowiedzialny Skarbnik Miasta wraz z podległym mu Wydziałem Budżetu i Finansów.

Sposób oceny wskaźnikowej LPR opierać się będzie o weryfikację wskaźników produktów i rezultatów powstałych w wyniku realizacji konkretnych projektów w odniesieniu do roku bazowego 2007.

Źródłem informacji na temat postępu prac na terenie rewitalizowanym będą źródła statystyki państwowej (Głównego Urzędu Statystycznego) na poziomie powiatu, informacje i dane otrzymane od: Wydziałów Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, właścicieli i zarządców mediów oraz od prywatnych przedsiębiorców działających na rewitalizowanym obszarze oraz Policji, Straży Miejskiej.

2. Sposoby oceny Programu Rewitalizacji

Celem ewaluacji jest określenie faktycznych efektów zrealizowanych projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ocena dotyczyć powinna w szczególności kryterium:

- **skuteczności** - ustalenie w jakim stopniu cele Programu, określone na etapie programowania, zostały osiągnięte,
- **efektywności** - porównanie zasobów finansowych zaangażowanych przy realizacji Programu z rzeczywistymi osiągnięciami Programu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,
- **użyteczności** - ocena faktycznych efektów Programu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Programie Rewitalizacji potrzeb i problemów.

Przedstawiane Radzie Miasta sprawozdania z realizacji Programu Rewitalizacji będzie się odbywać według następujących punktów:

- postęp prac w stosunku do założeń
- przegląd nowych wniosków, projektów oraz innych sygnałów społecznych,
- aktualizacja planów działania,
- ewentualne korekty granic obszarów rewitalizacji.

Ocena Programu rewitalizacji odbywać się będzie:

- przed realizacją programu – (ex-ante),
- na bieżąco w trakcie trwania okresu rewitalizacji (on – going),
- po jego zakończeniu – (ex-post),

Wykonanie oceny Programu Rewitalizacji zarówno na etapie oceny okresowej, jak i oceny po zakończeniu projektu zakłada wykorzystanie metodyki oceny planowanych działań w trzech aspektach: społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.

3. Sposoby inicjowania współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Dla procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji bardzo istotna jest ścisła współpraca wszystkich uczestników Programu, tj. wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta, podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych, a także mieszkańców miasta. Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest partycypacja społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma zapewnić:

- wyjaśnienie mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji.
- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzenie partnerów programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków unijnych.

W związku z tym konieczne jest systematyczne przekazywanie informacji na temat podejmowanych działań i osiągniętych rezultatów. Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz miasta Tarnobrzega ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach we wdrażania Programu – mieszkańcy będą mieli możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie Programu Rewitalizacji w witrynie internetowej Urzędu Miasta
- podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych.

Program Rewitalizacji będzie dostępny dla wszystkich zainteresowanych w formie elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Z dokumentem w formie publikacji będzie można zapoznać się również w Urzędzie Miasta.

4. *Public Relations* programu rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem programowym przygotowanym, wdrażanym i monitorowanym przy znaczącym współudziale społeczności lokalnej.

Za właściwe informowanie i promocję Programu Rewitalizacji odpowiedzialny będzie Prezydent Miasta poprzez Pełnomocnika ds. rewitalizacji.

Przewiduje się podjęcie następujących działań *Public Relations*:

- poinformowanie społeczności lokalnej o podjęciu uchwały przyjmującej Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Tarnobrzega,
- poinformowanie społeczności lokalnej o obszarach podlegających rewitalizacji w ramach Programu;
- poinformowanie społeczności lokalnej o celach, działaniach i projektach przewidzianych do realizacji;

- przekonanie zainteresowanych do słuszności przyjętych rozwiązań dla wybranych obszarów i nowego wizerunku miasta.

Informacja o ostatecznym wykazie zadań zawartych w Programie, będzie udostępniana w następujący sposób:

- publikacja Programu, oraz jego oceny, korekty i analizy, na stronach internetowych, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w prasie lokalnej,
- publiczne prezentacje Programu przy okazji różnorodnych spotkań ze społecznością lokalną.

Oprócz Prezydenta Miasta Tarnobrzega, jako głównego podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z Programem Rewitalizacji, działania tego typu będą prowadziły wszystkie inne podmioty zaangażowane w poszczególne projekty składające się na treść Programu.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1 Struktura władania gruntami stanowiącymi własność Gminy Tarnobrzeg w rozbiciu na poszczególne osiedla</i>	19
<i>Tabela 2 Struktura własności zasobów mieszkaniowych Miasta Tarnobrzega w 2007r</i>	20
<i>Tabela 3 Dane zbiorcze dotyczące podstawowej infrastruktury technicznej na terenie Miasta Tarnobrzega</i>	23
<i>Tabela 4 Długość sieci wodociągowej i roczne zużycie wody w poszczególnych osiedlach.</i>	24
<i>Tabela 5 Dynamika zmian struktury podstawowych branż gospodarki w latach 1998-2006</i>	31
<i>Tabela 6 Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg. sektorów</i>	37
<i>Tabela 7 Podstawowe dane demograficzne miasta Tarnobrzeg</i>	44
<i>Tabela 8 Liczba ludności w Tarnobrzegu w latach 1998-2006</i>	45
<i>Tabela 9 Liczba ludności miasta w ujęciu osiedlami (stan na koniec 2006 r.)</i>	45
<i>Tabela 10 Ruch naturalny w Tarnobrzegu w latach 1998 – 2006</i>	46
<i>Tabela 11 Migracje wewnętrzne ludności w Tarnobrzegu w latach 1998-2006</i>	46
<i>Tabela 12 Dynamika zmian struktury wiekowej ludności Tarnobrzega w latach 1998-2006</i>	47
<i>Tabela 13 Realizacja świadczeń udzielanych w ramach pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu w latach 2002-2006</i>	51
<i>Tabela 14. Osoby niepełnosprawne według płci i kategorii niepełnosprawności</i>	54
<i>Tabela 15 Osoby niepełnosprawne według kategorii niepełnosprawności, płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej ..</i>	55
<i>Tabela 16 Rodziny z osobami niepełnosprawnymi w gospodarstwach domowych według typu rodziny biologicznej oraz kategorii niepełnosprawności dzieci.</i>	56
<i>Tabela 17 Stopa bezrobocia w Tarnobrzegu, województwie i w Polsce</i>	71
<i>Tabela 18 Przeciętne zatrudnienie w sektorach gospodarki w Tarnobrzegu</i>	71
<i>Tabela 19 Struktura bezrobotnych według kryterium statusu</i>	72
<i>Tabela 20 Szczegółowe zestawienie danych obrazujących sytuację w planowanej strefie rewitalizacyjnej A w kontekście kryteriów wyznaczania obszarów wymagających rewitalizacji. Dane dotyczą roku 2006</i>	102

Tabela 21 Zestawienie informacji określających sytuację osób zamieszkujących tereny strefy rewitalizacji terenów zdegradowanych – A1	105
Tabela 22 Zestawienie informacji określających sytuację osób zamieszkujących tereny strefy rewitalizacji terenów miejskich – B.....	107
Tabela 23 Wartości wskaźników rewitalizacyjnych dla obszaru wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M1.....	110
Tabela 24 Wartości wskaźników rewitalizacyjnych dla obszaru wsparcia w zakresie mieszkalnictwa M2.....	110
Tabela Wskaźniki dla obszaru mieszkalnictwa M3	112
Tabela 25 Kryteria wyboru pilotażu	123
Tabela 26 Lista rankingowa projektów Miasta Tarnobrzega w obszarze: Rewitalizacja miast.....	124
Tabela 27 Lista rankingowa projektów Miasta Tarnobrzega w obszarze: Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	125
Tabela 28 Prognozowane źródła finansowania projektów „Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich i Poprzemysłowych Miasta Tarnobrzeg” na lata 2007-2013 i następne.....	151

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Zmiany poziomu ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu	14
Wykres 2 Jakość wód zrzucanych po oczyszczeniu.....	15
Wykres 3 Emisja zanieczyszczeń gazowych	15
Wykres 4 Odpady wytworzone	16
Wykres 5 Udział odpadów składowanych	17
Wykres 6 Struktura użytkowania gruntów	18
Wykres 7 Struktura użytków rolnych.....	18
Wykres 8 Struktura powierzchni gruntów wg form własności	19
Wykres 9 Struktura własności zasobów mieszkaniowych gminy Tarnobrzeg	21
Wykres 10 Wodociągi długość czynnej sieci rozdzielczej.....	24
Wykres 11 Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	25
Wykres 12 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	25
Wykres 13 Stopień skanalizowania	26

Wykres 14 Struktura udziału podstawowych form aktywności gospodarczej w gospodarce Miasta Tarnobrzega dla roku 2006	32
Wykres 15 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów gospodarczych działających na lokalnym rynku Miasta Tarnobrzega	32
Wykres 16 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w sferze usług.....	33
Wykres 17 Trendy w obszarze działalności handlowej na terenie /miasta Tarnobrzega	33
Wykres 18 Dynamika zmian liczby podmiotów zaliczanych do działalności przemysłowej.....	34
Wykres 19 Zależności obrazujące aktualną sytuację w mieście w zakresie korzystania z usług turystycznych.....	35
Wykres 20 Trendy w zakresie liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na lokalnym rynku miasta Tarnobrzega	36
Wykres 21 Trendy w lokalnym sektorze górnictwa	38
Wykres 22 Trendy zmian w zakresie lokalnej gospodarki nieruchomościami.....	38
Wykres 23 Trendy zmian w zakresie liczby podmiotów z zakresu wytwarzania	39
Wykres 24 Trendy zmian w przetwórstwie.....	39
Wykres 25 Trendy zmian w sektorze transportu, gospodarki magazynowej i łączności	40
Wykres 26 Trendy zmian w sektorze budownictwa	40
Wykres 27 Trendy zmian w sektorze usług hotelowo-gastronomicznych	41
Wykres 28 Trendy zmian w handlu.....	41
Wykres 29 Obserwowane trendy zmian liczby nowo rejestrowanych przedsiębiorstw na tle regionu i kraju	42
Wykres 30 Ludność Tarnobrzega ogółem w latach 1999-2006	44
Wykres 31 Ludność - struktura wiekowa miasta Tarnobrzeg – ogółem.....	48
Wykres 32 Ludność - struktura wiekowa mężczyzn miasta Tarnobrzeg	48
Wykres 33 Ludność - struktura wiekowa kobiet miasta Tarnobrzeg	49
Wykres 34 Prognoza ludności w Tarnobrzegu	49
Wykres 35 Miejsca w placówkach pomocy społecznej	59
Wykres 36 Struktura wykształcenia mieszkańców powiatu grodzkiego Miasto Tarnobrzeg	61
Wykres 37 Trendy zmian w oświacie - Liczba dzieci w przedszkolach.....	62

Wykres 38 Trend zmian w oświacie - Liczba miejsc w przedszkolach.....	62
Wykres 39 Trendy zmian w szkolnictwie – Oddziały szkół policealnych.....	63
Wykres 40 Trendy zmian w oświacie – Liczba absolwentów szkół policealnych.....	63
Wykres 41 Trendy zmian w zakresie liczby przychodni.....	65
Wykres 42 Liczba lekarzy wg podstawowego miejsca pracy w latach 1995 - 2006.....	65
Wykres 43 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba dentystów.....	66
Wykres 44 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba pielęgniarek.....	66
Wykres 45 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba położnych.....	67
Wykres 46 Trendy w zakresie służby zdrowia - liczba pacjentów placówkach opieki społecznej.....	67
Wykres 47 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych.....	75

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

- Dane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnobrzegu
- Dane Urzędu Statystycznego w Tarnobrzegu
- Dane Urzędu Statystycznego w Rzeszowie
- Dane Wydziału Edukacji i Zdrowia Urzędu Miasta Tarnobrzega
- Dane Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Tarnobrzeg
- Raport Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu
- Strategia Miasta Tarnobrzega na lata 2006-2013
- Wykaz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych miasta Tarnobrzega
- [www. stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl), dane z dn. 2009.02.28.
- Wstępny Program Współpracy Samorządu Powiatu Tarnobrzieskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz rozwiązywania problemów uzależnień na lata 2007-2008.
- Dane Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia i Przychodni Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży w Tarnobrzegu.
- Dane Wydziału Świadczeń Społecznych Urzędu Miasta Tarnobrzeg

Załącznik

Informacje zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Podsumowanie

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227, nr 227. poz. 1505) do przyjętego „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Tarnobrzeg (zwanego dalej Programem) załącza się informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Informacja o sposobie wykorzystania ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

Procedura postępowania w sprawie oddziaływania projektu Programu na środowisko przeprowadzona została zgodnie z wymaganiami art. 40-45 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150).

Jak wynika z opracowanej Prognozy oddziaływania na środowisko przedsięwzięć planowanych w ramach późniejszej realizacji Programu:

- przeprowadzona analiza i ocena działań pozwala stwierdzić, że ich uciążliwość objawia się głównie w trakcie realizacji, jednak korzyści uzyskane po ich zrealizowaniu są dla środowiska korzystniejsze aniżeli dotychczasowy stan istniejący.
- Realizacja planowanych działań nie spowoduje zagrożeń i utraty przypisanych obszarom Natura 2000 funkcji ochronnych
- Wariant polegający na niepodejmowaniu realizacji programu jest zdecydowanie niekorzystny

Program rewitalizacji jest dokumentem, który służy wyprowadzeniu obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez działania w sferze przestrzeni urządzeń technicznych społeczeństwa i gospodarki, co może wiązać się z oddziaływaniem na środowisko. Zgodnie z wynikami analiz zawartych w Prognozie uciążliwość planowanych do realizacji działań dla środowiska może pojawiać się jedynie na etapie realizacji, natomiast ich eksploatacja przyniesie w efekcie pozytywny długotrwały wpływ na środowisko naturalne oraz dziedzictwo kulturowe. Uwzględniając fakt, że jak to wykazano w prognozie działania rewitalizacyjne nie stwarzają zagrożeń funkcji ochronnych Natura 2000 uznano, że nie występuje potrzeba dokonywania istotniejszych korekt w Programie Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega. Podkreślono przy tym rolę systemu kontroli przestrzegania przepisów prawa w zapobieganiu i ograniczaniu przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko. Zwrócono

też uwagę na fakt, że niezależnie od ocen i prognoz dla samego Programu Rewitalizacji, każdy projekt będzie musiał być poddany indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko.

Informacja o sposobie wykorzystania opinii i uzgodnień organu ochrony środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie

Projekt Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg, na podstawie art. 56 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt dokumentu przedłożony został do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Zgodnie z pismem z dnia 09-09-2009 r., znak: ROŚ-18-WOOS-7048-6-25/09/is dokument uzyskał pozytywną ocenę. Zgodnie z art. 58 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, projekt dokumentu przedłożony został również do zaopiniowania Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Rzeszowie.

Zgodnie z pismem z dnia 01.09.2009 r., znak: SNZ.4610-59/09 dokument uzyskał pozytywną ocenę.

Ze względu na brak uwag w obu ww. opiniach nie występowała potrzeba dokonywania korekt zapisów w przedmiotowym dokumencie.

Wyniki udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oddziaływania projektu programu na środowisko

Zgodnie z działem III w/w ustawy Prezydent Miasta Tarnobrzeg zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest opracowanie i przyjęcie Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg, w tym możliwość udziału społeczeństwa w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu.

Udział społeczeństwa był uwzględniany w całym procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg. Pierwszym etapem bezpośredniego uczestnictwa było informowanie o podjęciu oraz przebiegu prac nad Programem. Jednym z pierwszych publikacji w tym zakresie było Zarządzenie Nr 134 0/8 Prezydenta Miasta Tarnobrzeg z dnia 9 września 2008 w sprawie powołania Pełnomocnika ds. Rewitalizacji oraz Zespołu Horyzontalnego. Kolejnym etapem komunikacji ze społeczeństwem było udostępnienie opracowanego projektu dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji do wglądu przez zainteresowanych w okresie 14-05-2009 do 03.06.2009. Czynność ta została udokumentowana ogłoszeniem RMF.II3050/2009/08 Prezydenta Miasta Tarnobrzega w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacja ta została umieszczona na oficjalnej witrynie internetowej Miasta Tarnobrzega www.trnobrzeg.pl, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Tarnobrzega przy ul. Mickiewicza 7 oraz w postaci ogłoszenia prasowego w prasie lokalnej (Tygodnik Nadwiślański). Ważnym elementem procesu informowania społeczeństwa było zorganizowanie z inicjatywy Urzędu Miasta Tarnobrzeg publicznej prezentacji oraz debaty dotyczącej projektu Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg. Debata została zorganizowana w dniu 2 czerwca 2009 roku w auli głównej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnobrzegu. Do udziału w debacie zostali zaproszeni przedstawiciele różnych środowisk życia społeczno-gospodarczego Miasta Tarnobrzega oraz wszyscy zainteresowani mieszkańcy miasta. W trakcie spotkania zostały zaprezentowane i uzasadnione obszary przewidziane do

rewitalizacji oraz planowane działania. W trakcie debaty uczestnicy zadawali pytania kierowane do zespołu opracowującego dokument oraz wygłaszali opinie w tym zakresie. Oprócz wypowiedzi wyrażających zadowolenie z faktu opracowania Programu zadawane były pytania, które dotyczyły ograniczonego obszaru inwestycji w sferze mieszkalnictwa. Po wyjaśnieniu, że obszary te zostały wyznaczone w oparciu o bardzo restrykcyjne kryteria wymagane przez Wytyczne oraz instytucje zarządzające funduszami zainteresowani przyjęli te wyjaśnienia jako wystarczające. Ze względu na to, że pozostałe wypowiedzi osób uczestniczących nie wyrażały oczekiwań w zakresie dokonywania zmian do projektu, który wcześniej przez okres 3 tygodni był udostępniony w witrynie miasta Tarnobrzeg, nie wystąpiła potrzeba wprowadzania korekt do proponowanego projektu.

Informacje na temat postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Uwzględniając zapisy Prognozy Oddziaływania na środowisko wskazujące na to, że projekt Programu nie zawiera listy przedsięwzięć, które mogłyby prowadzić do transgranicznych oddziaływań związanych z emisją zanieczyszczeń z projektowanych instalacji odstąpiono od przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania dokumentu na środowisko.

Informacja o metodach i częstotliwości przeprowadzania analizy realizacji postanowień programu

Warunkiem osiągnięcia założonych celów rewitalizacji jest: konsekwentna realizacja działań określonych w Programie, jego okresowa weryfikacja i aktualizacja wraz z oceną skutków dla środowiska. Odpowiedzialni za to są uczestnicy wdrażania Programu.

W zależności od charakteru dostarczonych danych przeprowadzany będzie monitoring rzeczowy i finansowy. Monitoring rzeczowy dostarczy informacje o postępie we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji Programu.

Prowadzeniem monitorowania programu oraz oceny zajmować się będzie Horyzontalny Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Za gromadzenie danych obrazujących efekty rzeczowe (produkty i rezultaty) związane z wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji i realizacją projektów odpowiedzialny będzie odpowiedni, co do przedmiotu zadania i swoich kompetencji wydział Urzędu Miasta. Natomiast za monitorowanie wydatków będzie odpowiedzialny Skarbnik Miasta wraz z podległym mu Wydziałem Budżetu i Finansów.

Sposób oceny wskaźnikowej LPR opierać się będzie o weryfikację wskaźników produktów i rezultatów powstałych w wyniku realizacji konkretnych projektów w odniesieniu do roku bazowego.

Źródłem informacji na temat postępu prac na terenie rewitalizowanym będą źródła statystyki państwowej (Głównego Urzędu Statystycznego) na poziomie powiatu, informacje i dane otrzymane od: Wydziałów Urzędu Miasta, Powiatowego

Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, właścicieli i zarządców mediów oraz od prywatnych przedsiębiorców działających na rewitalizowanym obszarze oraz Policji, Straży Miejskiej.

Beneficjent końcowy, będzie zobowiązany jest do monitorowania i sprawozdania z realizacji projektu okresowo, rocznie i na koniec realizacji projektu. Sprawozdania z projektu jest on zobligowany przedstawić Pełnomocnikowi ds. Rewitalizacji. Skumulowane informacje dotyczące postępu procesu rewitalizacji będą prezentowane Radzie Miasta. Przedstawiane Radzie Miasta sprawozdania z realizacji Programu Rewitalizacji będzie się odbywało według następujących punktów:

- postęp prac w stosunku do założeń
- przegląd nowych wniosków, projektów oraz innych sygnałów społecznych,
- aktualizacja planów działania,
- ewentualne korekty granic obszarów rewitalizacji.

Wykonanie oceny Programu Rewitalizacji zarówno na etapie oceny okresowej, jak i oceny po zakończeniu projektu zakłada wykorzystanie metodyki oceny planowanych działań w trzech aspektach: społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.

Uzasadnienie

Podstawa prawna

Zgodnie z zapisami art.42 ust.2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227, nr 227. poz. 1505) do przyjętego „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg (zwanego dalej Programem) organ opracowujący dołącza uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

.Informacja o udziale społeczeństwa

Prace nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg (LPR) zostały zapoczątkowane w czerwcu 2008 roku opracowaniem analizy społeczno gospodarczej miasta. Pierwszym krokiem kierunku stworzenia LPR było powołanie przez Prezydenta Miasta Tarnobrzega Pełnomocnika ds. Rewitalizacji oraz powołanie międzysektorowego Zespołu Horyzontalnego, którego zadaniem było uzgodnienie merytoryczne projektu LPR. W tym celu zostało wydane Zarządzenie Nr 134 0/8 Prezydenta Miasta Tarnobrzeg z dnia 9 września 2008 w sprawie powołania Pełnomocnika ds. Rewitalizacji. Od samego początku tworzenia dokumentu zapewniony był udział społeczeństwa w procesie tworzenia LPR. Wyrazem tego było między innymi to, że w skład zespołu horyzontalnego wchodził przedstawiciele różnych lokalnych środowisk obejmujących obok przedstawicieli Urzędu miasta również reprezentantów sfery gospodarczej i społecznej oraz organizacji pozarządowych. Informacja o podjęciu prac nad LPR została umieszczona w oficjalnej witrynie Urzędu Miasta Tarnobrzeg. Niezależnie od ogłoszeń internetowych zespół horyzontalny skierował bezpośrednie zaproszenia do różnorodnych instytucji obejmujących sferę społeczną, gospodarczą z prośbą o składanie propozycji projektów rewitalizacyjnych. W tym celu został opracowany i udostępniony w Internecie specjalny formularz do propozycji projektów. Zgromadzone projekty zostały poddane analizie i uwzględnione w wyjściowej wersji projektu LPR. Pierwszym etapem bezpośredniego tego uczestnictwa było informowanie o podjęciu oraz przebiegu prac nad Programem. Kolejnym etapem komunikacji ze społeczeństwem było udostępnienie w ramach ogłoszenia RMF.II3050/2009/08 Prezydenta Miasta Tarnobrzega w Biuletynie Informacji Publicznej projektu opracowanego dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji do wglądu przez zainteresowanych w okresie 14-05-2009 do 03.06.2009 Informacja ta została umieszczona na oficjalnej witrynie internetowej Miasta Tarnobrzega www.trnobrzeg.pl, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Tarnobrzega przy ul. Mickiewicza 7 oraz w postaci ogłoszenia prasowego w prasie lokalnej (Tygodnik Nadwiślański). Ważnym elementem procesu informowania społeczeństwa było zorganizowanie z inicjatywy Urzędu Miasta Tarnobrzeg publicznej prezentacji oraz debaty dotyczącej projektu Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg. Debata została zorganizowana w dniu 2 czerwca 2009 roku w auli głównej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnobrzegu. Do udziału w debacie zostali zaproszeni przedstawiciele różnych środowisk życia społeczno-gospodarczego Miasta Tarnobrzega oraz wszyscy zainteresowani mieszkańcy miasta. W trakcie spotkania w którym uczestniczyło ponad 50 przedstawicieli lokalnej społeczności zostały zaprezentowane i uzasadnione obszary przewidziane do rewitalizacji oraz planowane

działania. W trakcie debaty uczestnicy zadawali pytania kierowane do zespołu opracowującego dokument oraz wygłaszali opinie w tym zakresie. Oprócz wypowiedzi wyrażających zadowolenie z faktu opracowania Programu zadawane były pytania, które dotyczyły ograniczonego obszaru inwestycji w sferze mieszkalnictwa. Po wyjaśnieniu, że obszary te zostały wyznaczone w oparciu o bardzo restrykcyjne kryteria wymagane przez Wytyczne oraz instytucje zarządzające funduszami zainteresowani przyjęli te wyjaśnienia jako wystarczające. Ze względu na to, że pozostałe wypowiedzi osób uczestniczących nie wyrażały oczekiwań w zakresie dokonywania zmian do projektu, który wcześniej przez okres 3 tygodni był udostępniony w witrynie miasta Tarnobrzeg, nie wystąpiła potrzeba wprowadzania korekt do proponowanego projektu. Po zakończeniu konsultacji projekt dokumentu został przesłany organom opiniującym wymaganim w ustawie czyli Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Ze względu na to, że podczas strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wskazano potrzebę opracowania Prognozy Oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg wspomniany dokument został opracowany. Zawartość merytoryczna prognozy została uzgodniona w trakcie korespondencji z ww. instytucjami. Po opracowaniu Prognozy dokument ten wraz z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg został przesłany do opiniowania przez ww. organy określone w ustawie. Od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. uzyskano pozytywne opinie o Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg.

Pozytywne zaopiniowanie LPR otworzyło drogę do procesu ostatecznego przyjęcia dokumentu przez Radę Miasta Tarnobrzeg. Informacja o planowanym przyjęciu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg została podana do publicznej wiadomości w ramach stosowanej standardowo procedury informacyjnej. Ostateczne przyjęcie dokumentu nastąpiło w dniu 1 października 2009 roku uchwałą nr XX7/776/2009. Po przyjęciu przez Radę Miasta dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzeg został opublikowany w oficjalnej witrynie internetowej miasta oraz jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej.